

Osemdeset rdečih nageljnov

Ivanu Regentu je ob jubileju čestital v navzočnosti Edvarda Kardelja in tovariškega kroga sekretar CK ZKS Miha Marinko

LJUBLJANA, 23. januarja. — S pismom plenuma CK ZKS in osemdesetimi rdečimi nageljni so danes sekretar CK ZKS Miha Marinko ter drugi najožji sodelavci iz revolucije in povojnega političnega udejstvovanja čestitali tovarišu Ivanu Regentu, članu CK ZK Jugoslavije ob njegovi osemdesetletnici. Intimne počastitve tega visokega življenjskega in šestdesetletnega delovnega jubileja zaslužnega revolucionarja, politika in publicista v prostorih CK ZKS v Ljubljani so se udeležili tudi Edvard Kardelj, Franc Leskošek, Boris Kraigher, Vida Tomšič, Viktor Avbelj, Marjan Brečelj, Lidija Sentiurc, Josip Vidmar, Boris Ziherl, Joža Vilfan in drugi vodilni funkcionarji.

poslanstvu delavskega razreda v procesu dlovekovega osvobodjenja. To zavest si s svojo govornico in pivano besedo neutrudno prenesal v najširše množice naših delovnih ljudi. S svojim doslednim proletarskim internacionalizmom, ki temelji na globoki ljubezni do svoje domovine in svojega naroda in hkrati izključuje prezir in sovražnost do drugih narodov, si pridobil in vse do danes ohranil podeljeno spoštovanje naprednih ljudi v Jugoslaviji in na drugih območjih svoje revolucionarne dejavnosti.

nami, srečen in zadovoljen s plodovi svojega več kot šestdesetletnega boja za socializem. Ob koncu mu je izročil besedilo pisma, vezano v rdečo usnje, s podpisom vseh članov Centralnega komiteja, plenuma in takrat navzočih sekretarjev občinskih komitejev ZKS.

S toplim ploskanjem so navzočim med brljenim televizijskih in filmskih kamer prisotnih snemalcev pozdravili prihod jubilarca, ki ga je privedel v sobo tovariš Marinko ter mu nato pred vsemi prebral pismo CK ZK Slovenije.

»Dragi tovariš Ivan! Zbrani na VI. razširjeni seji Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Ti ob Tvoji 80-letnici pošiljamo najpristnejše čestitke in pozdrave.

Tvoje delo v vrstah revolucionarnega delavskega gibanja se je pričelo prav ob začetku našega stoletja, polnega zgodovinskih preobrazb v tistem smislu, ki je bil ves ta čas tudi smisel Tvojega bogatega življenja. Tvoje delo je bilo od vsega začetka delo delavca-proletarca, ki

je v vsaidanem praktičnem boju in s svojo nepremagljivo željo po znanju pridobil trdno zavest o zgodovinskem

nam, srečen in zadovoljen s plodovi svojega več kot šestdesetletnega boja za socializem.

»Kaj bi rekel drugega, kof da se vsem odkritosrčno zahvaljujem in želim, da bi vi

Titova čestitka Regentu

BEograd, 23. jan. — Predsednik republike Josip Broz-Tito je postal Ivanu Regentu ob njegovi 80-letnici rojstva naslednje pismo:

»Dragi tovariš Regent! V imenu Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Ti čestitam k 80. rojstnemu dnevu z najboljšimi željami, da ostaneš zdrav in srečen v socialistični Jugoslaviji, ki si njeni ustanovitvi posvetil vse svoje revolucionarno plodno življenje.

Komunisti Jugoslavije visoko cenijo Tvojo neutrudljivo dolgoletno revolucionarno dejavnost in se s Teboj vselej, da si dočakal uresničenje svojih idealov.»

PRISRČEN OBJEM — Ivan Regent sprejema čestitko Edvarda Kardelja. Foto: Svabič

Delo zvezne skupščine

Prenapeta energetska bilanca

Zvezni gospodarski zbor razpravljaj o problemih ob začetku leta

BEograd, 23. jan. (Tanjug). Gospodarski zbor zvezne skupščine je danes pod predsedstvom Osmana Karabegovića na podlagi materiala, ki ga je pripravil zvezni sekretariat za splošne gospodarske posle začel obravnavati nekatere probleme gospodarstva v začetku leta 1964. Uvodna pojasnila na seji je dal zvezni sekretar za industrijo Filip Bajković. Poslanci so v razpravi posebej opozorili na pomanjkljivo preskrbo z električno energijo.

zi proučujejo na pristojnem mestu možnost, da bi se razen doslej storjenih ukrepov še nadalje zboljšal položaj posameznih proizvajalcev reprodukcijskega materiala. Proizvajalci menijo, da bi problem premoaga ubladili z zvišanjem cen, predvsem črnega in rjavega premoga. Po Bajkovićevem mnenju ta ukrep za stroške industrije ne bi imel večjih posledic, nastane pa vprašanje, ali bi bil problem premoaga s tem urejen za daljši čas.

različnih strojev in zato na kmetijskih posevstih propadajo znatne količine. Po mnenju poslanca Ivana Parisića bi z bolj elastičnim povezovanjem našega elektro-gospodarstva z elektroenergetskimi sistemi sosednih dežel pripomogli k boljši dovoljviti potrebi po elektroenergiji v času, ko je proizvodnja domačih elektrarn manjša. Parisić se je zavzel tudi za to, da bi kolektivni elektrarni lesni simboli skrajšali čas popravil. Kritični je za vplačevanje odobravanja kreditov za nove elektroenergetske objekte. Čeprav je ZIS odločil o tem izdaji še lani v maju, še zdaj ne vemo, katera elektrarne bomo gradili.

Novi odbori

BEograd, 23. jan. (Tanjug). Na koncu današnje seje gospodarskega zbora so izvolili več odborov in skupščin poslancev za proučevanje določenih problemov. Razen dosedanjih odborov — odborov za tekoča gospodarska vprašanja, katerega predsednik je Ilija Tepavac, odbora za družbeni plan s predsednikom Nikolom Andrićem in odbora za trgovino s predsednikom Milanom Djakovom — so izvolili še šest odborov, in sicer:

Za probleme delitve, cen in davčni sistem, predsednik Dušan Bogdanov; za proučevanje razvoja sistema samoupravljanja, predsednik Danilo Kekić; za proučevanje gibanja osebnih dohodkov v gospodarstvu in življenjskega standarda, predsednik Vasilije Skendzić; za kmetijstvo, predsednik Paško Romac; za promet in zveze predsednik Djordje Savićević; za obrt predsednik Franjo Matijašević in za bančni in kreditni sistem ter financiranje investicij, predsednik Branko Karanović;

Odbor je izvolil tudi šest delovnih skupin poslancev, in sicer: za statuto delovnih organizacij v gospodarstvu, predsednik Dragutin Bošković; za skrajšanje delovnega časa, predsednik Stanko Tomić; za združevanje v gospodarstvu, predsednik Ivica Kuković; za električno gospodarstvo, predsednik Ibro Imamović; za znanstveno raziskovalno delo, predsednik Branko Žeželj in za kadre v gospodarstvu Stjepan Pukleč.

Najprej je govoril o rezultatih, ki jih je industrija dosegla lani, potem pa je podrobneje obravnaval problematiko izvoza industrijskih izdelkov. Z vidika povečanja obsega izvoza na konvertibilna področja in povečanja deleža izdelkov višje stopnje izdelave, je rekel Bajković, smo dosegli lepe uspehe. Na tem sektorju pa še zavedamo na slabosti, kar se zrcali v tem, da naraščajo industrijskega izvoza zaostaja za tempom naraščanja vse industrijske proizvodnje.

Bajković je v celoti ugodno ocenil pogoje starta industrije v začetku letošnjega leta, posebej glede preskrbe z domačimi in uvoznimi surovinami. Tudi stanje zaloga blaga je ugodno, ker se v industriji zmanjšujejo, v trgovini pa večajo. Z izpolnjevanjem mehanizma gospodarjenja se je razširila tudi materialna osnova delovnih kolektivov. Imamo pa probleme, ki ovirajo normalno razvijanje proizvodnje, med njimi je na prvem mestu preveč napeta energetska bilanca. Na tem področju moramo delovati z operativnimi ukrepi, predvsem z aktiviranjem vseh razpoložljivih elektroenergetskih zmogljivosti ne glede na morebitno povečanje stroškov.

Kar zadeva drugi problem — preskrbo z reprodukcijskim materialom, je Bajković rekel, da je njegova ureditev preskrbovanja odvisna od več faktorjev, predvsem od možnosti izvoza. Zato je važno, da se predelovalna industrija usmeri na uporabo domačih surovin, v katerih imamo še vedno znatne rezerve. V tej zve-

Potem ko je poudaril, da ne smemo zanemariti dejstva, da so v sedanjem stimuliranju izvoza pomembnejši, je Bajković rekel, da so med predlogi, ki jih zdaj proučujejo najbolj zanimivi tisti, ki predvidevajo razne ukrepe za neposredno premiranje izvoza v dinarskih in deviznih sredstvih.

Poslanec Simon Pešec je v razpravi izrekel mnenje, da nastanejo posledice v industrijskih podjetjih zaradi občasni redukciji električne energije tudi zaradi subjektivnih slabosti v elektro-gospodarstvu. Predlagal je, naj bi odpravili plačevanje obresti na poslovni sklad, in sicer na isti del naprav, ki so sprito redukcije elektroenergije izven obratovanja.

Poslanec Ivan Spika se je zavzel za to, da bi omogočili uvoz mehanizacij, ki jo uporabljajo v pridelovanju lučerne in druge živalske krme. Po njegovem mnenju domača industrija ne proizvaja dovolj

težave v preskrbi z električno energijo lahko znatno zavrta naraščanje proizvodnje v mnogih gospodarskih panogah. Priporočil je, naj bi ponovno proučili možnosti glede rednejše preskrbe termoelektrarn s premogom, katerega cena občasno naraste, cena električne energije pa se že precej dolgo ni spremenila, kar v veliki meri ovira delo elektrarn.

Neposredni proizvajalci lahko v mnogo večji meri vplivajo na poslovni uspeh delovne organizacije s pogledom, da so bolj neposredno vključeni v proizvodno politiko, je

»Nadaljevanje na zadnji strani»

Glavni odbor SZDL BiH o štipendiranju

SARAJEVO, 23. jan. (Tanjug). Izvršni odbor glavnega odbora SZDL Bosne in Hercegovine je danes obravnaval vprašanje, kako se izpolnjuje obljuba njegovega praporila o štipendiranju kadrov sprejetega 9. maja 1962. Analiza socialne sestave štipendistov je pokazala, da je naraslo število štipendistov iz delavskih družin.

»Nadaljevanje na zadnji strani»

Francija želi povečati trgovino z ZSSR

PARIZ, 23. jan. (Tanjug). Francoski finančni minister Giscard d'Estaing je danes odpotoval v Moskvo, kjer se bo med emocijskim obiskom razgovarjal o možnostih, da bi se razširila trgovinska izmenjava med Francijo in Sovjetsko zvezo. Francija želi, da bi se vrednost izmenjave, ki je znašala lani okrog 940 milijonov frankov v obeh smereh, povečala na 700 do 800 milijonov v vsaki smeri in da bi se zmanjšal njen primanjkljaj v trgovini s Sovjetsko zvezo, ki je dosegel lani okrog 300 milijonov frankov.

Razgovori v Moskvi se bodo nanašali na sklenitev dolgoročnega trgovinskega sporazuma med obema državama.

Po Kaundovi zmagi

LONDON, 23. jan. (Tanjug). Združena stranka nacionalne neodvisnosti Severne Rodezije je dosegla močno volilno zmago. Njen voditelj Kenneth Kaunda je postal premier Severne Rodezije. Dežela je po volitvah dobila popolno notranjo samoupravo. Britanski tisk piše danes, da je to zmaga pričakovana, ter izreka priznanje Kaundi, ki mu je pridobila spoštovanje širom po Afriki in izven nje. »Times« sodi, da je Severna Rodezija sprilo svoje gospodarske moči, ki temelji na bogatih rudniških bakra, v precej boljšem položaju kot mnoge druge afriške države. Sodiijo pa, da se bo morala Severna Rodezija zaradi pomanjkanja strokovne delovne sile dlje časa opirati na priseljenke. Kaunda je Evropejcem zagotovil zanesljivo priročnost v Severni Rodeziji. Zato na čudno — dodaja »Times« — da so bila Kaundova čustva prizadeta, ko priseljenki niso hoteli sprejeti kandidatov njegove stranke za mesta, rezervirana za Evropejce.

Kenneth Kaunda zahteva, da mora Severna Rodezija postati neodvisna oktobra letos.

Tedenska tiskovna konferenca v DSZZ

Vlada SFRJ gleda pozitivno na francosko priznanje Pekinga

Pomemben je Johnsonov predlog o prepovedi vseh poskusov

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEograd, 23. jan. — Zimski prehladi, angine in nahodi so verjetno našli »žrtve« tudi med beograjsko novinarsko skupnostjo ter dali današnji tedenski redni tiskovni konferenci v DSZZ pečat brezvoljnosti in »nebojivosti«, kljub razgibanosti aktualnega mednarodnega dogajanja. Njihovo poklicno radovednost pa je nemara začasno nastila tudi predsinodna tiskovna konferenca Palmira Togliattija in si še niso opomogli od taktatne »živčne« izpranžnosti.

diplomatskih priznanjih, je do sedanjosti Tanjugov izkoristil priliko, da se pozanima za jugoslovansko priznanje Zanzibara glede na razne temeljne verzije, ki so se pojavile v tujem tisku. Dušan Blagojević je odgovoril, da brzojavka, ki jo je postal predsednik Tito, razumljivo pomeni priznavanje vlade LR Zanzibara.

Prvo vprašanje, zastavljeno Dušanu Blagojeviću, se je nanašalo na oceno napovede francoskega priznanja LR Kitajske. Predsednik DSZZ je poudaril, da gleda jugoslovanska vlada na francosko odločitev pozitivno. Opozoril je še, da je SFRJ priznala LR Kitajsko takoj po njeni razglasitvi leta 1949. Ne glede na njeno sedanje sovražno stališče do Jugoslavije in negativne vidike njene zunanje politike podpiramo danes, prav tako kot prej, potrebnost mednarodnega priznanja LR Kitajske in njene vlade kot edinega zakonitega predstavnika kitajskega naroda.

Robert Kennedy je prešel v Azijo z nalogo, da prouči možnosti za razplet spora med

Prelom v odnosih do Malezije?

Boji na Borneu utegnejo prenehati še ta teden

DŽAKARTA, 23. jan. (Reuter, AP, Tanjug). — Ob zaključku razgovorov med indonezijskim predsednikom Sukarnom in ameriškim pravosodnim ministrom Robertom Kennedyjem so objavili skupno sporočilo, ki pravi, da Indonezija in Malezija soglašata s tem, da naj bi opustili sovražnosti v medsebojnem sporu. V kratkem bodo novi trojni razgovori, na katerih naj bi utrlji pot do končne ureditve krize, ki je nastala z ustanovitvijo Malezijske federacije.

Malezijsko federacijo — ki so jo na britansko pobudo formirali iz Maleje, Singapure, Saravaka in Severnega Bornea — ter Indonezije in Filipini, ki te federacije niso hoteli priznati, ker je neokolonialistična tvorba. Kennedyjevo mislijo so ostro kritizirali v Londonu kot »vmešavanje v zadeve« Velike Britanije. V Washingtonu pa ocenjuje rezultate razgovorov Roberta Kennedyja s predsednikom Sukarnom, Filipinskim predsednikom Macapagalom in malezijskim premierom Abdulom Rahmanom kot njegov osebni uspeh in njegovo prvo pomembnejšo akcijo po smrti bivšega predsednika Johna Kennedyja. Po zadnjih anketah in napovedih so se povečale možnosti, da bi bil Robert Kennedy izvoljen za podpredsedniškega kandidata Demokratične stranke.

Indonezijski zunanji minister Subandrio je na tiskovni konferenci prebral izjavo predsednika Sukarna, v kateri je rečeno, da so se vse strani, zapletene v spor zaradi Malezije, sporazumele, da se bodo posvetovale o spornih vprašanjih in opustile sovražnosti brez vsakih poprejšnjih pogojev. Indonezijskim oboroženim silam so ukazali, naj opustijo boje.

»Nadaljevanje na zadnji strani»

Sovjetska demarša v Rimu

MOSKVA, 23. jan. (TASS). Sovjetska vlada je danes sporočila, da je sovjetski veleposlanec v Rimu Ozerov napravil demaršo pri italijanskem zunanjem ministru Saragatu v zvezi s sporocilom, da je Italije odobrila Bundeswehr preizkušanje raketnega orožja na Sardiniji.

Sovjetska vlada poudarja, da je bilo v objavljenih informacijah o tem povedano, da imajo lahko rakete, ki jih preizkuša Bundeswehr na Sardiniji, atomske konice. Zahodnonemško obrambno ministronstvo je te dni priznalo, da na Sardiniji preizkuša jo rakete za ladje vojne mornarice. Sovjetska zveza izraza zaradi vsega tega zaskrbljenost.

V odgovoru na vprašanje o morebitnih novih momentih v procesih priprav za drugo konferenco nevezanih držav je rečeno, da je — kot je znano — skupščinski odbor za zunanje zadeve v ponedeljek proučeval potek priprav

»Nadaljevanje na zadnji strani»

Boljše vzdušje v Ženevi

Poljski delegat o nevarnosti multilateralne jedrske sile

ŽENEVA, 23. jan. — Tuje agencije poročajo, da je bilo danes dopoldansko drugo zasedanje odbora OZN za razorožitev. Na sestanku, ki je trajal 70 minut, so govorili predstavniki Poljske, Kanade in Češkoslovaške.

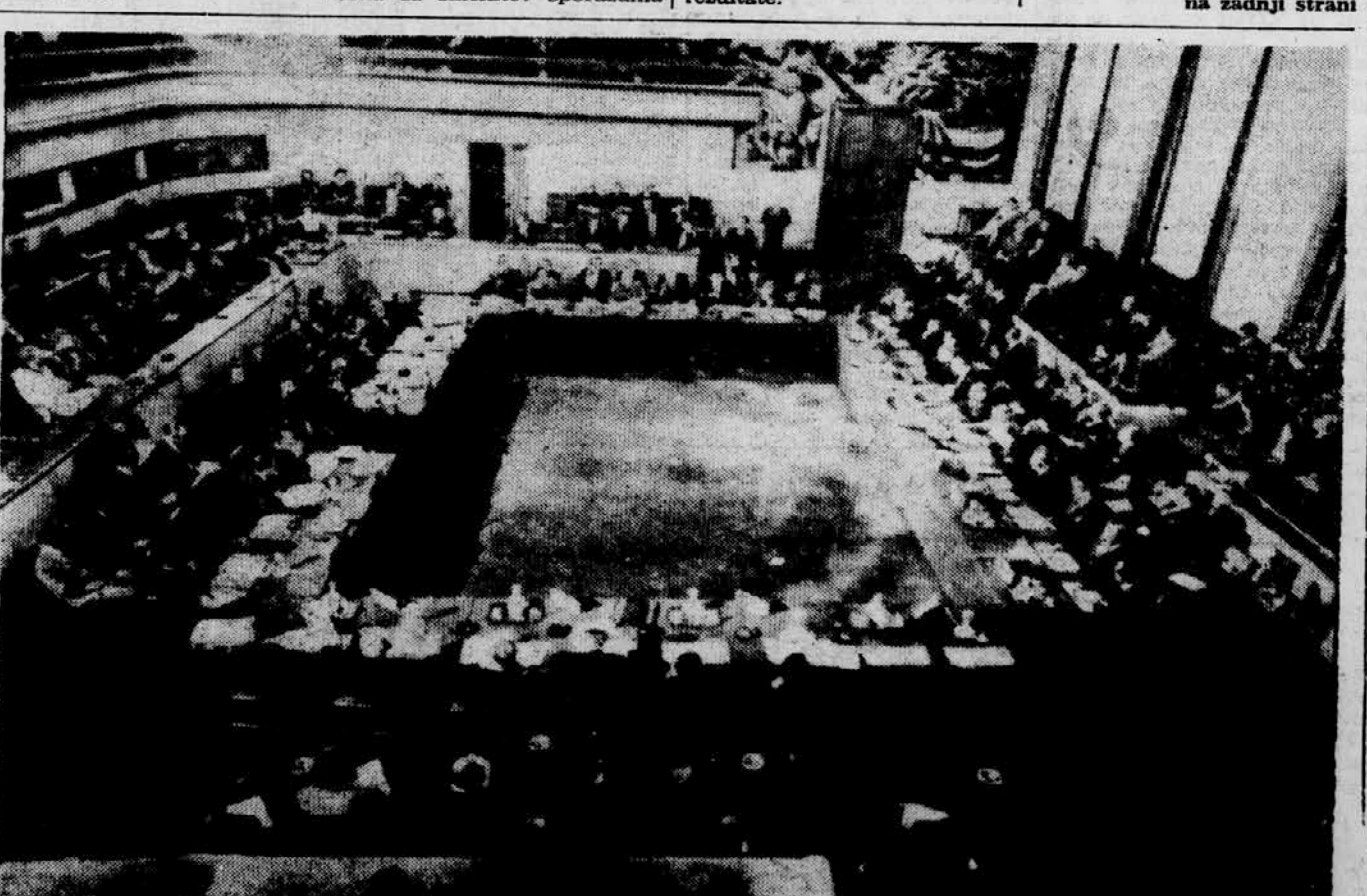
Poljski delegat Marian Na-skowsky je opozoril na nevarnost organiziranja multilateralne jedrske sile, ki jo ima namen organizirati Atlantski pakt. Poljski delegat je med drugim poudaril važnost predloga sovjetskega premiera Hruščova za sklenitev sporazuma o odpovedi uporabe sile v reševanju osem-meljskih sporov. Prav tako se je izrekel v prid predloga ameriškega predsednika Johnsona za sklenitev sporazuma

Namestnik ministra za zunanje zadeve CSSR Ladislav Simovič, ki je predsedoval dopoldanskemu zasedanju, je poudaril, da sedanjí položaj v svetu brez dvoma lajša delo odbora 18 držav. Vendar meni, da bo treba še mnogo narediti, preden bo odbor uresničil svoj glavni cilj: naravnati sporazuma o splošni popolni razorožitvi. Izjavil se je za sklenitev sporazuma o nenapadanju med državami članicami Atlantskega pakta in Varšavskega sporazuma kakor tudi za vzpostavitev brez-

o prepovedi dajanja jedrskega orožja državam, ki ga še nimajo. Dodal pa je, da bi moral tak sporazum obsegati dajanje jedrskega orožja v vseh oblikah, posredno in neposredno.

Delegat Kanade general Burns je podprl predloge ameriškega predsednika Johnsona. Prav tako se je opredelil za neformalne razgovore o teh predlogih, ki bi po njegovem mnenju dali boljše rezultate.

»Nadaljevanje na zadnji strani»

OTVORITVENA SEJA ŽENEVSKE KONFERENCE — Pogled na dvorano Palače narodov, v kateri se je po daljši prekinitvi nadaljevalo zasedanje razorožitvenega 18-članskega odbora OZN. Predseduje kanadski delegat. Delegaciji ZDA in Velike Britanije druga poleg druge, obrnjeni proti kameri. Delegacija ZSSR levo. Foto: AP

Smrt na cesti

V poročilu prometno varnostnih organov smo lahko prebrali kar zaskrbljujočo bilanco lanskeoletnih žrtev naših cest in naraščajočega prometa: 5 tisoč 591 prometnih nesreč, v katerih je izgubilo življenje 246 ljudi. Ta žalostna bilanca je posledica divjih voženj lahkomišelnih voznikov, ki čestokrat prejunaško izgube občutek za hitrost in ne upoštevajo stanja ceste, je posledica nepravilnega in nepredvidnega prehitavanja, neupoštevanja prednosti na križiščih pa tudi nepazljivosti, raztresenosti in neizkušeniosti voznikov, kolesarjev ter premnogokrat tudi pešcev. Vsi vzroki lanskih prometnih nesreč še niso natanko obdelani, a že te prve ugotovitve, ki smo jih zgoraj omenili, silijo k razmišljanju. Prav bi bilo, če bi o njih vsi razmišljali čimveč.

Bodimo sami s seboj zelo odkritosrčni in si iskreno priznajmo, kako vozimo in tudi hodimo po cestah. Pobrskajmo po spominu in se spomnimo: prenekaterikrat smo vozili in tudi hodili tako, da se lahko le srečnemu nalokljuju zahvalimo, če se nam in drugim ni nič zgodilo. Koliko nepreglednih ovinkov smo »porezali«, brezbržno prehitovali na nepregledni cesti in celo v megli, kolikokrat smo po mokri ali pole-deneli cesti vozili mnogo prehitro, ker se nam je pač »zelo mudilo« in tudi na križiščih smo hoteli biti vedno prvi. Kolikokrat smo pogumno sedli za volan in pozabili na nekaj kozarčkov poplite alkoholne pijače, ki nam, izkušnim voznikom, »pač« ne more škodovati; in tudi kolesarili smo po sredini ceste, v živahnem razgovoru smo poganjali pedala s prijateljem vstric in prištetokrat smo se prepozno spomnili, da bomo zavijali v levo in nismo pravočasno nakazali smeri. Tudi pešci smo prenekaterikrat izzivali nesrečo in hodili čez cesto, kjer ne bi smeli, vsem prometno-varnostnim ukrepom in predpisom v brk in na varljivo srečo, ker nas »ni nihče videl«.

Le kdo bi naštel vse pregrehe in vsa taka in podobna junaštva, ki smo si jih privoščili na cesti. Pozabili smo jih, ker se nam ni nič zgodilo — včeraj in predvčerajšnjim. Kaj pa jutri? Kdo nam lahko jamči za jutri?

Smrt preži na cesti. 246 mladih in zelo mladih pa tudi starih življenj so terjale lani naše ceste. Kruta, mnogo prekurta žrtev! Izgubljena življenja, hudo prizadete družine, težko povrnjeno zdravje, v mnogih primerih celo trajna invalidnost in delovna onesposobljenost bi nam morala biti v neprestano in resno svarilo pri naši vožnji in hoji po cesti. Če ne že včeraj, vsaj danes in jutri. Preboleče in prehu do breme, ki ga bomo nosili, če bomo zakrivali nesrečo in morda celo smrt zaradi naše vožnje in hoje po cesti.

VANDA SKODNIK

Skupščinski dnevnik

Zvezna skupščina

BEograd, 23. jan. (Tanjug.) — Gospodarski zbor zvezne skupščine je na seji, ki se je začela davi, obravnaval nekatere probleme gospodarske dejavnosti v začetku letošnjega leta. Uvodna pojasnila o tem je dal zvezni sekretar za industrijo Filip Bajković. Na dnevnem redu je bilo tudi obravnavanje predloga programa zborna za prvih šest mesecev letošnjega leta. Uvodno besedo o predlogu programa je imel predsednik zborna Osman Karabegović. Na današnji seji so ustanovili tudi nekatera nova telesa gospodarskega zborna.

Republiška skupščina

Ljubljana, 23. jan. — Poljudna tema vseh današnjih razprav je bila še vedno položaj obrtni in Slovenskem. O tem sta danes razpravljala odbor republiškega zborna za industrijo in promet ter družbeni plan in finance. Hkrati so razpravljali še o predlogu zakona o obrtnih delavcih samostojnih obrtnikov, o katerem bosta razpravljala in sklepala v prihodnjem tednu republiški in gospodarski zbor.

Oba odbora sta obravnavala prav tako tri predloge odločitev, in sicer: o oprostitvi invalidskih delavnic glede plačevanja določene dela proračunskega prispevka o potrditvi zaključnega računa republiškega investicijskega sklada za leto 1962 in o sprostitvi sredstev posebne obvezne rezerve sklada iz leta 1962.

Izvoz narašča

Reprodukcijskega materiala ne bo manjkalo

BEograd, 23. jan. (Tanjug.) V prvih 20 dneh januarja je znašala vrednost našega izvoza približno 16,5 milijard, kar je več kakor v vsem januarju lanskega leta. Pričakovati je, da bo vrednost izvoza do konca meseca znašala nad 20 milijard.

Sklepanje izvoznih dogovorov se razvija dobro zlasti v industriji nafte, ki je že sklenila pogodbe za 30 % planiranega izvoza. Lesna industrija je sklenila pogodbe za 62 %, tekstilna za dobrih 30 %, industrija usnja in obutve za 65 %, kablov za 54 %, industrija nekovin pa za 56 %. Sklenjeni posli za izvoz ladij v letošnjem letu znašajo po vrednosti 18,5 milijard, program izvoza pa predvideva 17 milijard.

Počasi pa sklepajo naša podjetja pogodbe za izvoz nekaterih skupin proizvodov. To velja predvsem za opremo in še za nekatere industrijske izdelke.

Ker so zaključki v celoti ugodni, bodo tudi perspektive za izvoz v prihodnjih nekaj mesecih optimistične. Če bo proizvodnja pravočasno zagotovila dovolj blaga za izvoz, strokovnjaki menijo, da v tem pogledu ne bo večjih težav, ker je industrija zelo dobro preskrbljena s surovinami in reprodukcijskim materialom. V ta namen je dobila tudi potrebna devizna sredstva.

Razgovori o industrijskem sodelovanju z Avstrijo

BEograd, 23. jan. (Tanjug.) Danes so bili v Beogradu zaključeni razgovori med delegacijama jugoslovanskih gospodarskih podjetij in avstrijske podzdravljene industrije.

V razgovorih sta obe strani ugotovili, da je bilo sodelovanje uspešno in da imamo pogoje za še tesnejše industrijsko sodelovanje med obema industrijama. Izmjena mnenj o dosedanjih izkušnjah s tega področja je tudi pokazala, da imamo tudi nekatere probleme, katerih obojestransko ureditev bi prispevala k nadaljnjemu razvijanju medsebojnega sodelovanja.

Sprejemi in obiski

MOSKVA — V Moskvo je pripotovala delegacija Skupnosti jugoslovanske PIT pod vodstvom direktorja Prvolava Vasiljeviča. Zastopniki sovskega ministrstva s zvezo so imela razgovore o sklenitvi novega dvostranskega sporazuma o sodelovanju.

KAIRO — Ambasadur SFRJ v Kairo Salko Polić je s tisti obiskal predsednika izvršnega sveta ZAR Alijo Sabrijo. V prijateljskem razgovoru sta razpravljala o sodelovanju, ki sanjamo Jugoslavijo in ZAR.

REKA — Predsednik občinske skupščine Nikola Pavlič je danes sprejel predstavnika ministrstva za strokovno izobraževanje Armenske SSR Surena Aganoviča Mikalijana in načelnika za strokovno izobraževanje rjanskanskega okrožja Sokolova.

BEograd — Na centralnem svetu Zvezne sindikatov Jugoslavije so se danes nadaljevali razgovori z zastopniki generalne konfederacije dela Francije, ki bodo jutri končali.

NOVA GORICA — Kot gost občinske sindikalne sveta je dan v prišel v Novo Gorico deseteročlanska delegacija ministrstva konfederacije dela CGTJ iz goriškega provinca pod vodstvom sekretarja Fulvia Bergamasca.

Delo odborov republiške skupščine

Enaki pogoji gospodarjenja

Skupščinski odbor za industrijo in promet o položaju obrtni

Ljubljana, 23. jan. — V prihodnje naj bi imela gospodarska zbornica mnogo več obveznosti v zvezi z razvojem obrtni nasploh. To je bila ena izmed osrednjih ugotovitev na današnji seji odbora republiškega zborna za industrijo in promet, ki so obravnavali zelo tehtno dokumentirano informacijo o sedanjem stanju in o položaju obrtni v naši republiki.

Ko so obravnavali omenjeno problematiko, so povedali poslanci več zanimivih misli, ki jih kaže upoštevati že zlasti v občinah, v katerih je največ možnosti za pospeševanje razvoja obrtni. Med drugim so dejali, da bi zelo ugodno vplivalo na povečanje obrtniških storitev, ki so tudi v obrti združevali družbeno obrtna podjetja in hkrati razvijali v njih tudi ustrezno specializacijo. Tako bi dosegli večjo in kvalitetnejšo obrtno proizvodnjo.

Pomembna je bila ugotovitev, da obstaja pri urbanističnem urejanju naselij, zlasti novih, občutna vrzel, ker vsaka urbanistična rešitev skoraj posledično zmanjša potrebo po prostorih za obrtne delavnice, ki so tako potrebne vsakič večjemu žrjtenju ljudi. Dalje so ugotovili, da se nahaja obrt v mnogo neugodnejših razmerah gospodarjenja od drugih gospodarskih dejavnosti, in sicer zato, ker nima enakih pogojev delitve dohodka, niti se ne oskrbujejo enako s surovinami in opremo. In kar je zlasti pomembno, je ugotovitev, da obrt nima enakih možnosti razvoja razširjenosti, kakršne veljajo, denimo, za industrijo.

Kritična misel te seje pa je med drugim zadevala tudi vlogo gospodarskih zbornic pri razvijanju obrtni. Okrajne gospodarske zbornice zaradi izredne razsežnosti ozemlja (ljubljanski okraj ima na primer 26 občin) težko zajemajo vsa obsežna gospodarska problematika, še posebno pa ne žgoča vprašanja e področja obrtni. Zavoje tega bi kazalo poskusi ustreznejšo organizacijsko mrežo gospodarskih zbornic, ki bi neposrednejše od sedanjih.

nih obrtnikov, za kar smo se že — dalje časa zavzemali. Ob tem pa so menili, da zakon ne bo mogel vsega urediti, kajti razvoj zasebne obrtni bo v marsičem odvisen od organov občinske samouprave in uprave, ki morejo slasti s svojo davčno politiko bolj ali manj vplivati na razvoj te gospodarske dejavnosti na svojem območju.

Odbor je razpravjal še o nekaterih odločitvah, ki zadevajo plačevanje določene dela proračunskega prispevka, potrditev zaključnega računa republiškega investicijskega sklada za leto 1962 in sprostitev sredstev posebne obvezne rezerve sklada iz leta 1962.

V Rušah zastoj v izvozu zaradi pomanjkanja toka

Opovedana pošiljka za 67.000 dolarjev

RUSE, 23. jan. — Tovarna družba v Rušah je bila prisiljena zaradi pomanjkanja električne energije opovedati prvo pošiljko 1000 ton karbida v vrednosti 67.000 dolarjev, ki bi jo morala še ta mesec dobaviti nekemu angleškemu podjetju. S tem podjetjem ima tovarna družba že sklenjeno pogodbo, ki predvideva letno izvoz 4 tisoč ton karbida v Anglijo v vrednosti 268.000 dolarjev. M. K.

Bo tok iz Avstrije?

MARIBOR, 23. jan. — Na gospodarski zbornici je bil danes sestanek predstavnikov jugoslovanskega in avstrijskega elektro gospodarstva, na katerem so razpravljali o energetski situaciji v letu 1964. Med obema elektro gospodarstvom sta obstajala pogodba o izmenjavi in prodaji električne energije. Na sestanku je avstrijska stran izrazila pripravljenost, da pomaga pri reševanju trenutnega primanjkljaja električne energije. Lani pozimi pa je Jugoslavija pomagala avstrijskemu gospodarstvu pri reševanju njihove energetske situacije. M. K.

Zmanjšana proizvodnja v jese-niški železnari

Jesenice, 23. jan. — Redukcijam v oskrbi električno energijo se je zadnje dni pridružil v jese-niški železnari še pomanjkanje maza, žveplene kisline in cinka, zaradi česar so morali nekateri obrti železarne občutno omejiti proizvodnjo. Namesto mazuta morajo v železnari uporabljati kot gorivo znatno dražjo nafto. Pomanjkanje žveplene kisline je nastopilo povsem nepričakovano, ko je prišlo do okvare naprav za proizvodnjo kisline v celjski cinkarni. Zaradi omenjenih vzrokov je zmanjšanje proizvodnje v jese-niški železnari doseglo v posameznih dneh vrednost do 60 milijonov dinarjev. F. J.

Seminar za inšpektorje dela

MARIBOR, 23. jan. — Republiški inšpektorjat za delo je sklical seminar vseh inšpektorjev dela na področju okrajev Maribora in Celja. Razpravljali so o navodilih za pregled podjetij cestnega prometa, ki se nanašajo predvsem na delovni čas voznikov motornih vozil in nekatere druge probleme. Prav tako so razpravljali o nalogah inšpekcij dela v zvezi z uvedbo 42-urnega tednika v delovnih organizacijah. M. K.

TAM IZVAŽA V KOLUMBIJO — Včeraj so začeli v Tovarni avtomobilov in motorijev v Mariboru nakladati 81 rekurcnikov TAM 4500-K, ki jih bodo izvozili v Kolumbijo. Vrednost teh kamionov znaša 555.000 dolarjev. Letos bo tovarna izvozila na to tržišče skupaj za 1 milijon dolarjev svojih izdelkov. TAM bo skupaj z licenčnim partnerjem Deutzom uredil v Bogoti servisno službo. Kolumbijski tisk je že objavil nekaj člankov o dosežkih tovarne in o predvidenem nakupu. Na sliki: Casopis "Prensa Popular" objavlja na prvi strani sliko rekurcnika TAM.

Predlogi za spremembo pokojnin

Novi zakon o pokojninah naj bi začel veljati v začetku prihodnjega leta

Ljubljana, 23. jan. — Te dni bodo raznim organom, službam in družbeno-političnim organizacijam poslana teze o osnovnih načelih novega pokojninskega sistema, o katerih je minulega novembra in sredi januarja že razpravljali zvezni izvršni svet in ki bodo dane sedaj v širšo razpravo. Ta razprava bo olajšala sestavo zakonskega osnutka, katerega naj bi obravnavala zvezna skupščina nekako sredi leta, kar bi omogočilo, da bi bil nov sistem uveljavljen z začetkom prihodnjega leta.

Na osnovni dokumentacije zveznega sekretariata za delo bomo v prihodnjem sestavi seznanili bralce z nekaterimi osnovnimi smernicami, ki jih vsebujejo teze za nov pokojninski sistem, vendar s podudarkom, da tu še ne gre za kakšno formulirana dejstva, temveč zgolj za teze, o katerih se bo razvila široka razprava v ustreznih institucijah in organizacijah, s čimer bo moč posamezna načela še dopolniti in spremeniti.

Predvideno je, naj bi bil celoten sistem pokojninskega zavarovanja zasnožen v enotni zakonu. Z njim bi se uredila vsa vprašanja v zvezi s priznavanjem pokojninskega staža, reguliranjem družinskih pokojnin, ter vsa vprašanja, povezana s prevednimi sedanjih pokojnin. Kot novo bi se uvedlo tudi splošno obvezno pokojninsko zavarovanje samostojnih obrtnikov. Te reforme v pokojninskem sistemu pa hkrati terjajo, da se istočasno izvedejo ustrezne spremembe v sistemu invalidske zavarovanja in invalidskih pokojnin.

Teze so prilagojene nujnosti, da se na področju financiranja pokojninskega zavarovanja odločimo usmeri v osamosvojitve skladov pokojninskega zavarovanja in nadaljnjega razvoja samoupravljanja na tem področju. Nov sistem naj bi zajamčil materialno osnovo, ki bi omogočila nadaljnji razvoj teh skladov na ekonomskih načelih. S tem pa bodo zagotovljeni potrebni pogoji skupnostnim socialnega zavarovanja za sa-

manjša, saj je nujno upoštevati krajši zavarovalni staž, ugodnejši začetek prejemanja pokojnin in povprečno daljša trajajoče prejemanje pokojnin.

V tezah je predvideno, da se v okviru enotnega pokojninskega sistema uredijo tudi pokojnine borcev NOB in drugih posebnih kategorij zavarovancev, ter še posebej, da naj bi se ugodnejše regulirale pokojnine nosilcev Partizanske spomenice 1941, in to na ravni 100 odstotkov osebnih dohodkov. O teh vprašanjih NOB podrobneje razpravljala in dala svoje predloge.

V skrbni, da bi pokojnine zadržale svojo realno vrednost, je v tezah predviden sistem valorizacije, ki bi usklajala višino pokojnin s gibanjem življenjskih stroškov, sredstva za to pa naj bi zagotovili obvezni valorizacijski rezervni skladi pokojninskega zavarovanja.

Glede na reguliranje sedanjih pokojnin pa naj bi le-te prevedli tako, da bi se za vsakega upokojenca našlo za njegovo upokojnino ustrezno mesto v sistemu pokojninskih osnov na osnovi lestvice, ki bi bila določena s začetek izvajanja pokojninskega zavarovanja po novem sistemu. Predvideno je, da naj bi se pri vsaki pokojnini izvedla valorizacija osebnih dohodkov, ki jih je dosegel upokojenec v določenem obdobju svoje zaposlitve pred upokojitvijo, in to na današnje splošno raven osebnih dohodkov. Po tako valoriziranih osebnih dohodkih bi se določila ustrezna pokojninska osnova z upoštevanjem izpolnjenega pokojninskega staža. Hkrati pa naj bi se izvedle tiste korekture v razvrstitvi posameznih kategorij upokojenov, pri katerih je opaziti

v sedanjem sistemu hujše disproporcije.

Upokojenem, ki bi šli v pokojnino s polnimi 40, oziroma ženski s 35 delovnimi leti, pa bi še naprej ostali v delovnem razmerju, bi izplačevali nezmanjšano pokojnino, vendar pa se z nadaljnjo zaposlitvijo ne bi podaljševalo pokojninsko zavarovanje oziroma staž. Upokojenem pa, ki bi šli v pokojnino pred dopolnjenimi 40 oziroma 35 delovnimi leti ter bi se nato ponovno zaposlili, bi ustavili izplačevanje pokojnin, teklo pa bi v tem času nadaljnje pokojninsko zavarovanje vse do izpolnjenih 40 oziroma 35 delovnih let.

Kot rečeno, so to le nekatere osnovne postavke iz sedaj sestavljenih tez za pokojninski sistem, ki jih ne gre jemati kot dokončna dejstva, pač pa kot osnovo za široko razpravo zainteresiranih dnteljev, ki bodo dali svoj doprinos k sestavi čimbolj popolnega osnutka, o katerem bo nato razpravljala zvezna skupščina.

MARLJA NAMORS

Tiskovna konferenca o problemih zdravstva

Ljubljana, 23. jan. Danes je bila na sekretariatu javnega sveta za informacije tiskovna konferenca, na kateri sta republiški sekretar za zdravstvo Stane Šelih in upravnik zdravstvenega doma Kranj dr. Čof dala nekatere informacije s področja organizacije zdravstvene službe predstavnikom časopisov, radia in televizije. Razgovor je analiziral predvsem problematiko razvoja in dela zdravstvenih centrov v Sloveniji, medtem ko organizacijska vprašanja in sklepanje pogodb zdravstvenih zavodov s socialnim zavarovanjem. M. N.

Pisma bralcev

Razmerje stari-mkdi pri delu in plačilu

Tovariš urednik,
pisan vam o zadevi, o kateri šelim, da bi se še kdo oglašil, morda z dodatnimi primeri ali celo s pobjasili.

Sem starejši član mladega kolektiva, ki kar dobro uspeva. V upravnem odboru in delavskem svetu so mlajši in starejši člani kolektiva, toda mlajši so z vodilnih delovnih mest. Ker so starejši pri odmerjanju prejemkov odvisni od mlajših, so zato v upravnih organih pač kimašev.

Sprajeli smo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. V njem je med drugim omenjena lestvica, po kateri smo ocenjeni (točkovanji). V lestvici so vprašanja o disciplini, marljivosti, uspehu pri opravljanju delovnih nalog, varčevanju materiala in drugim, ni pa vprašanja o tem, koliko je človek star, koliko službenih let ima, ali je zdrav. Na oceno pri delitvi osebnih dohodkov torej preteklost ne vpliva.

Kakšne so posledice tega? Član kolektiva, ki ima 34 let službe, od tega tri partizanska leta, ima precej manjšo plačo kot član, ki nima niti 20 let službe, vojno pa je preživel v zavetju. Razen tega pa nima niti kakšne izobrazbe, kot jo ima starejši. Delo opravlja sedaj dobro, kakor hitro pa bo dobil kako bolj zahtevno delo, bi odpovedal, medtem ko starejši opravi tudi takšno delo. Vsa razlika je le v tem, da starejši pri opravljanju službenih dolžnosti ne more delati več s tako močjo kot nekdo.

Ali je torej prav, da pri ocenjevanju izpuščamo točke na službena leta, če vedno, da je bil nekdo pri petindesetih letih zelo močan, pri petdesetih ni več, ima pa zaradi tega manjše prejemke? Kakšne bodo posledice? Sedaj mladi bodo postali starejši, vsi se daries tega zavedajo. Kaj naj si starejši misli o prihodnosti, če ga v službi odtravajo mlajši in če razen tega prebira članke upokojenec v časopisih.

IVAN KORENCAN,
Ljubljana, Medvedova 18

Plačevanje cestnih taks za motorno kolo

Tovariš urednik,
Številni vozniki motornih koles se pritožujejo, ker morajo plačevati prispevek za cestni sklad za celo leto, za cestni sklad pa se pozije največ pol leta, in to od maja do oktobra; vremenske razmere v preostalih mesecih pač niso primerne za vožnjo z motornim kolesom. Tako pravzaprav plačujejo šest mesecev nekaj, česar sploh ne uporabljajo. Kljub temu, da lahko plačujejo za cestni sklad tudi na pol leta, jim to ni v veliko pomoč, ker gre plačevanje po kolesarskem letu. Tako na primer lahko na pol leta plačajo za cestni sklad od januarja do junija in od junija do decembra. Seveda pa so meseci, ki so primernejši za vožnjo z motornim kolesom, vključeni deloma v prvo, deloma v drugo polletje. V polletje na primer meseca maj in junij, v drugo pa julij, avgust, september in oktober. Voznikom motornih koles je s to kolesarsko razdelitvijo še omejeno, da bi plačali samo polovico.

Vprašujemo se, zakaj ne bi mogli plačevati prispevka za cestni sklad samo za omejenih šest koristnih mesecev, saj s tem ne bi prizadeali nadzorstva ljudske milice, voznikom pa bi prihranili veliko denarja.

Za primer takega plačevanja za cestni sklad bi navedel samo to, da lahko v tujini plačujejo obvezni cestni davek za vsak mesec posebej, kar je seveda precej ugodno, vozniki lahko izbirajo koristne mesece. Tu torej ne gre za velike spremembe. Z nekaj dobre volje bi to uredili v korist voznikov motornih koles. Ali bi odgovorni čimtelji lahko pojasnili tso zadevo?

STOJAN GOLTES,
Ljubljana, Zeljarska 6

Zakaj tako zavlačevanje in kdo je krivec požara

Tovariš urednik,
dne 26. junija 1962 ob 8.15 je izbruhnil požar na gospodarskem posloju kmet Alosja Zvikarta iz Drač 17 pri Vučini. Tja so prišli uslužbenci LM in njihovo prvošno tudi komisija TNZ Maribor z izvedencem električne stroke. Bil sem na kraju požara prav ob pridoju komisije in opazoval njeno delo. Komisija je bila pri delu zelo dosledna, le ugotavljanju vrocka so povabili tudi elektricarja Mihaela Mirkaca iz Vučenice. Ugotovili so, da je požar nastal v stremšem stojalu zaradi kratkega stika električnih vodov pred glavnimi varovalkami. Alosj Zvikart je komisiji tudi povedal, da je že v popoldanskem času opazil, da na instalaciji nekaj ni v redu, in dejal, da na dvoristi prav nad položeno osemjlitritno trese živino. Te ugotovitve je sporočil monterju Mirkacu, ki pa je prišel po izbruhu požara, ko je bilo že vse prepozno. Zvikart je komisiji tudi povedal, da je enako trenenje opazil že prej. Vode je sam presekala, zaradi česar so se opozorili, da tega ne sme sam storiti, ampak jih ob vsakem času obvestiti. Zvikart je nabavil material za oprejo živine. Po novno so pripojili na omrežje. To pa je držalo le 13 dni, ko se je trenenje sploh ne uporabljalo. Kljub temu, da lahko plačujejo za cestni sklad tudi na pol leta, jim to ni v veliko pomoč, ker gre plačevanje po kolesarskem letu. Tako na primer lahko na pol leta plačajo za cestni sklad od januarja do junija in od junija do decembra. Seveda pa so meseci, ki so primernejši za vožnjo z motornim kolesom, vključeni deloma v prvo, deloma v drugo polletje. V polletje na primer meseca maj in junij, v drugo pa julij, avgust, september in oktober. Voznikom motornih koles je s to kolesarsko razdelitvijo še omejeno, da bi plačali samo polovico.

IVAN KORENCAN,
Ljubljana, Medvedova 18

Kamničan

Tovariš urednik,
zdi se mi, da »kamničana« postajajo prav dobro vsi, ki se vožjo z njim. O njem je pisalo že mnogokrat in na raznih mestih, na humoriističen način seveda. Toda to, kar se dogaja sedaj, se mi zdi, da ni več humor. Vozin se v službo iz Domžal s prvim tuzavarnim vlakom. V poynostno naj napisem, da ima ta vlak po voznem redu odhod iz Domžal ob 5.02, prihod v Ljubljano pa ob 5.25. Toda ne pomnim, kdaj je ta vlak nazadnje prišel v Ljubljano ob tej uri. Razumem, vlak ima zamudo, tudi to razumem, da je ima na relaciji 14 km deset minut. To bi nekako opravičilo glede na to, da so vajoni iztrošeni itd. Toda lahko rečem, da ima ta vlak zamude redno, kot da jih ureja voznik red: po 20 minut vsaj dvakrat na teden.

Lahko bi odgovorni ljudje pri seizenici vedeli, da ni eno vsi, ki se vožjo s »kamničana«, zaposleni v bližnji železniški postaji. Če je voznik potreben zaradi samega sebe, mislim, da je bolje, da ga ukinejo, in bo »kamničana« prišel pač kadar bo prišel. Postalo mi je nezno, da se moram dvakrat na teden opravičevati, ker zamujam službo.

FRANCI FLIS,
Domžale, Kersnikova 8

PETER MOZOLEC SALOMONSKO!

-TAKOLE! DELAJMO NA TEDEN 42 UR IN 6 NADUR...!

EXPORT-IMPORT LJUBLJANA

RAZPISUJE

A) za svoje nove BLAGOVNO HISO naslednja delovna mesta:

DIREKTORJA blagovne hiše
Pogoj: višji komercialist in 10 let prakse na vodilnih delovnih mestih.

Več delovnih mest POSLOVOJU,
in sicer za: živilsko stroko, gospodinjstvo, petkobiljne, kozmetiko — parfumerijo — bižuterijo, usmjeno galanterijo, tekstilno galanterijo, fotomaterial, papirnico ter elektroopremo in elektroaparate.

Pogoj: visokokvalificirani trgovski delavci s 5 leti prakse v stroki.

Več delovnih mest ODELEKOVUDU za stroke, našete pod točko 2.
Pogoj: visokokvalificirani trgovski delavci.

Več delovnih mest PRODAJALCEV
Pogoj: kvalificirani trgovski delavci.

Več delovnih mest BLAGAJNIČARK
Pogoj: kvalificirane trgovske delavke.

B) za komercialno službo v SEKTORJU DETALJNE TRGOVINE naslednja delovna mesta:

- SAMOSTOJNEGA REFERENTA — KOMERCIALISTA**
za neprehransko blago,
- SAMOSTOJNEGA REFERENTA — KOMERCIALISTA**
za sadje in zelenjavo,
- SAMOSTOJNEGA REFERENTA — KOMERCIALISTA**
za gostinsko stroko.

Pogoj: za delovna mesta pod B) 1.—3.: višji ali srednji komercialist z najmanj 5-letno prakso na enakih delovnih mestih.

C) za RAZVOJNI SEKTOR:

MLAJŠEGA GRADBENEGA TEHNIKA
Pogoj: 5-letna praksa, obvladavanje kalkulacije gradbenih storitev. Osebnih dohodki po pravilniku ostroma po dogovoru. Prijave sprejema

KADROVSKA SLUŽBA PODJETJA — LJUBLJANA, Kersnikova ulica štey. 2, V. nadstropje, soba štey. 31.
Nastop službe za delovna mesta pod A) najkasneje do 1. aprila 1964, za delovna mesta pod B) in C) pa takoj oziroma po dogovoru.
Raspisa velja do izpolnitve delovnih mest.

641

**VI. razširjena seja
Centralnega komiteja
Zveze komunistov Slovenije
21. in 22. januarja 1964**

RAZPRAVA

BRANKO GABRŠČEK:

Kvalitetno delo komunistov je odvisno tudi od ustreznih metod

V svoji razpravi je Branko Gabršček dejal, da si je težko zamisliti kvalitetno delo organizacij ZK, ne da bi hkrati iskali tudi ustrežnejše organizacijske oblike. Ko so se v okrajnem in občinskem komiteju ZKS Koper lotili prožnejših oblik dela, so izhajali iz ugotovitve, da je relacija občinski komitej-sekretarji-osnovna organizacija marsikdaj predolga pot, tako glede prenašanja nalog navzdol do članstva, kot glede zagotavljanja pobud od organizacij navzgor. Zato so razširili prakso aktivov, uvedli so povelje s komunisti določenega področja ali interesnih sfer ter organizirali z njimi občasne razgovore, kar omogoča uspešnejše razčiščevanje problemov. Ta metoda dela pa se je za zdaj razvila bolj na ravni komune, manj pa v delovnih organizacijah. Tovarniški komiteji so doslej uporabljali skoraj izključno le klasične oblike dela z osnovnimi organizacijami, t. j. redne sestanke, ki pa so postali že preozek okvir za dogovarjanje in zavzemanje progresivnih stališč komunistov.

Ob letnih konferencah so postavili v ospredje tudi zahtevo po bolj programiranem delu organizacij ZK, hkrati pa se zavzemajo tudi za večjo javnost delovanja komunistov.

Branko Gabršček je nato razpravljajal o nizkih osebnih dohodkih. Med drugim je povedal, da je v koprski občini še vedno 17% delovnih mest, na katerih prejemajo zaposleni do 25.000 din mesečnega zaslužka. Gre predvsem za slabše organizirane delovne organizacije. V zadnjem času se je uveljavilo stališče, čeprav še ne povsod, da ne kaže povečevati osebnih dohodkov za vsako ceno, marveč da je izhod predvsem v povečevanju produktivnosti na podlagi sodobnejše organizacije dela in boljšega gospodarjenja sploh.

TO NE KROPUŠEK:

Ljudje čedalje manj priznavajo formalne avtoritete

Vsebinsko delo komunistov polnijo prizadevanja za polno uveljavitev družbenega upravljanja, je dejal Tone Kropušek. Razprave o ustavi in o statutih so povzročile široko politično razgibanost med ljudmi v smeri še

večjih prizadevanj za nadaljnje osvobajanje človeka.

Uveljavljanje ustavnih načel pa je pospešilo tudi razmišljanja o vlogi in metodah dela ZK. Aktivnost članov ZK za uveljavljanje ustavnih načel že sama po sebi negira staro prakso operativnega delovanja organizacij ZK. Nemogoče je namreč biti se za demokratičnost v odnosih med ljudmi, za položaj človeka kot svobodnega ustvarjalca, hkrati pa ostajati v organizacijah ZK na starih konceptih in praksi operativca.

Prehajamo v položaj, ko le z močjo argumentov, prepričljive in jasne besede, lahko formiramo in izvajamo politiko, je nadaljeval Tone Kropušek. Ljudje čedalje manj priznavajo formalne avtoritete, pa naj so to posamezniki ali organizacije. Čedalje manj postaja važno, kdo kaj reče, in čedalje bolj, kaj kdo reče in dela. V nekaterih organizacijah ZK pa je še mnogo neučinkovitega deklariranja. Toda komunist, ki se omejuje le na tolmačenje splošnih načel našega družbenega sistema, se spreminja v mehanično transmisijo, v agitatorja, ki sam ne razmišlja in ki se ob vsaki ostrejši vsebinski razpravi nemočen umakne, ali pa se skuša skriti za formalno avtoriteto foruma, ki ga predstavlja, oziroma organizacije, ki ji pripada. Zato imamo še vedno organizacije in komuniste, ki zaradi premajhne samostojnosti in lastne nemoči še težijo po direktivah od zgoraj, manj pa so usmerjeni v to, da bi vire aktivnosti črpali iz analiz svojega okolja.

MITJA RIBIČIČ:

Uveljavljanje ustave je osnovno izhodišče za delo komunistov

Mitja Ribičič je uvodoma med drugim poudaril, da je ustava osnovno izhodišče za politično akcijo komunistov. Družba kot svobodna skupnost proizvajalcev je z ustavo še širše odprla poti širokemu obravnavanju problemov nadaljnega socialističnega razvoja. Razširila je zahtevo po taki politiki, v kateri bi prišla pobuda človeka-proizvajalca in delovne organizacije še bolj do veljave. Kolektivno odločanje spodriva tradicionalne ozke

okvire dela prejšnjih uprav in ožjih svetov.

Ustavnost programskih načel pa je potegnila tudi ostro ločnico med prejšnjo in sedanjo vlogo Zveze komunistov. Ob tem, ko imamo čedalje več široko organiziranih kakovostnih javnih, strokovnih in znanstvenih razprav na vseh nivojih družbenega samoupravljanja, je stari način neposrednega operativnega odločanja in reševanja družbeno ekonomskih problemov postal nevdzdržen. Zaradi silne pestrosti mnenj je porastel pomen Zveze komunistov in potreba po idejnih analizah in idejni usmeritvi, po idejnem predvidevanju družbenih in ekonomskih zakonitosti.

Dosegli smo velike uspehe v prizadevanjih, da bi v kratkem času prilagodili vlogo in oblike dela ZK novemu ustavnemu sistemu, sistemu samoupravljanja, kar je tembolj pomembno, ker smo te uspehe dosegli, čeravno pravzaprav nikjer nismo mogli iskati zgledov.

Protislovje med starim prakticizmom in novo idejnopolično vlogo je povzročilo na nekaterih področjih tako stanje, da Zveza komunistov in njene organizacije po starem ne morejo več delati, po novem pa ne znajo usmerjati, zato so se nekatere organizacije umaknile z bojišča in prepustile politični poligon stihiji najrazličnejših mnenj in stališč. Tako stanje je bilo deloma značilno za politični položaj na ljubljanski univerzi. Nedvomno je že pred leti, po izčrpnih nekajletnih razpravi na univerzi, pod vplivom komunistov ter drugih naprednih sil in predstavnikov družbe v organih upravljanja, zmagalo načelo reforme, skrajšanega časa, modernizacije študija, inverzije potreb prakse in večstopenjskega študija. Po zmagi tega načela je seveda sledila tudi prva splošna prilagoditev učnih programov v okviru stopenjskega študija. Vse to pa je predstavljalo šele prvi skromni začetek reforme, ki je narekovala nujnost nadaljnega trdega, strokovnega, drobnega dela, stalnega preizkušanja novih metod v praksi in iskanja novih oblik. Na univerzi pa nismo povsod uspeli ustvariti vzdušja družbenih pogojev in potrebo po takim strokovno-pedagoškem delu. S poudarjanjem načel reforme zaradi načel samih, z nestrpnostjo do kritičnih pripomb posameznih pedagoških delavcev, ki so razen pozitivnih rezultatov ocenjevali tudi določene slabosti, smo bolj zavirali kot pospeševali čimširšo strokovno poglobljeno razpravo o nadaljnem razvoju reformnih prizadevanj. To je povzročilo, da je ponovno za kratek čas oživila razprava o umestnosti reforme sploh. Določeno prepočasno spremljanje reforme z materialnimi sredstvi in obenem ekonomsko nevdzdržen položaj po decentralizaciji štipendij je položaj še bolj zapletlo.

Če smo na univerzi obravnavali primer preslabe idejne angažiranosti ko-

munistov, pa imamo na drugi strani tudi mnogo primerov druge skrajnosti. Za delo nekaterih organizacij ZK je še vedno značilna intervencija povsod tam, kjer nekaj ni v redu, kjer nekaj »poči«. V tezah za plenum se taka metoda označuje kot pretirana ali enostransko usmerjena kritičnost, ki negira protislovja in se zateka zgolj k sredstvom za odpravo družbenih slabosti. Po Pismu Izvršnega komiteja CK ZKJ in po splitskem govoru tovariša Tita smo imeli precej takih pojavov »partijske črnoglednosti«, ki skrajno neodgovorno izreka splošno nezaupnico delovni organizaciji ali samoupravnemu organu. Vtis je, da večsih raje učimo na napakah in slabostih kot z zgledi in s perspektivo, da bolj vzgajamo s kontrolo in kritiko kot pa s spodbudo in poslušom za napredne, čeprav še nerazvite težnje.

Pri vsem tem moramo vedeti, da imajo naše analize družbenega razvoja in naši predlogi in stališča svojo vrednost pravzaprav šele takrat, ko jih osvojijo samoupravni ali drugi širši družbeni organi, ko jih začno uresničevati ljudje na delu.

Mitja Ribičič je nato govoril o nekaterih pojavih v posameznih občinah. Dejal je, da je občina naša temeljna družbena skupnost, ki ima izredno velike pristojnosti. To poraja na eni strani zdravo iniciativo in ambicijo, na drugi strani pa tudi težnjo po avtarkiji, po zapiranju v upravno-teritorialne meje. Zato se prepočasi razvija koordinacija med nekaterimi občinami, npr. v Zasavju, v Beli krajini, med petimi občinami mesta Ljubljane, mnogo je nenačelnih preprirov o sedežih podjetij, pojavlja se odpor pri združevanju sredstev za ljubljansko bolnišnico, mnogo je tudi nesmotrnih lokalističnih investicij. Občine večsih želijo, da se občanov družbeni interes ustavi na nivoju občine. Toda ustava nalaga občini nalogo usklajevalca občanovih in skupnih občinskih interesov s splošnimi družbenimi interesi. Ustava poudarja medobčinsko sodelovanje, združevanje sredstev, ustvarjanje pogojev za zadovoljevanje potreb skupnega pomena, skupnih organov in služb, skupnih akcij in izmenjave izkušenj. Lokalistična praksa občinskih vodstev postaja vedno bolj anahronizem, ker občani nočejo živeti izven sodobnih gospodarskih, kulturnih in družbenih tokov. To je »medvedjak« politika občine, ker ne zna svojih slabo razvitih proizvajalnih sil povezovati s proizvajalci izven nje, ovira skupne investicijske naložbe in vsebinske procese naravne gospodarske integracije. Zveza komunistov v občini je treba iztrgati iz občinske zaprtosti in familiarnosti. Zveza komunistov v občini mora postati nosilec in pobudnik moderne komunikacije vseh občinskih samoupravnih in družbenih činiteljev s sodobnimi gospodarskimi in družbenimi problemi.

Ko je govoril o procesu nadaljnje demokratizacije v Zvezi komunistov, je Mitja Ribičič dejal, da včasih, ko sedimo na sestanku, ko pozivamo komuniste na formalno enotnost, na disciplino, na sklepe, ko sprejemamo in kaznujemo, pravzaprav nismo mnogo podobni celici tiste velike organizacije, ki je povzročila tako velike premike v življenju naših narodov, ki je tako globoko demokratizirala vsa področja ljudskega ustvarjanja. Kot marksisti pa vemo, da smo toliko svobodnejši, kolikor bolj poznamo zakonitosti družbenega razvoja, vemo, da samo pristanek na skupne smotre, ki je odsev tega spoznanja, lahko pomeni resnično spodbudo, voljo in veselje v političnem delu. Zato moramo v Zvezi komunistov bolj razvijati notranjo razpravo, borbo mišljenj, strpnost do nasprotnega mnenja, moramo dati več možnosti in mnogo širša pooblastila našim članom, da preizkušajo svoja stališča v praksi množic. Praksa množic pa je pri nas delo v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, delo v organih samoupravljanja.

Ob koncu svoje razprave je diskutant sodil, da je kadrovska politika področje, kjer je naš primanjkljaj največji, kjer je največ ostankov starih administrativnih odnosov, ki niso več v skladu s sistemom samoupravljanja. Mnogo je tu še ostankov tistih razredno političnih kriterijev, ki so bili značilni za pretekle etape kadrovanja, kriterijev iz časa revolucije, prve izgradnje domovine, kriterijev družbeno gospodarskih nalog, gospodarskih investicij, investicijske žetje, žrtvovanja in podobno. Za administrativni sistem in odnose je značilna distribucija kadrov in centraliziran sistem političnih kadrovskih služb. Z novimi ustavnimi načeli pa je kadrovanje eden osnovnih elementov samoupravljanja, povezano z organizacijo dela, s sistemom nagrajevanja, produktivnosti dela in perspektiv nadaljnjega razvoja delovne organizacije. Zato naj bi tudi na plenumu sklenili, da se tudi na tem področju oblikuje osnovna funkcija Zveze komunistov kot nosilca starih odnosov v kolektivu, proti konservativizmu, proti raznim teorijam, da je kadra preveč, da ne potrebujemo strokovnjakov. Pogoje za kadrovanje, za kadrovske službe razvijamo v samoupravnih organih, že pri novih volitvah v drugem letu pa krepkeje uveljavimo tudi funkcijo Socialistične zveze na tem področju.

IVO JANŽEKovič:

Odpravljanje nizkih dohodkov pomeni pritisk za boljše gospodarjenje

Ivo Janžekovič je razpravljal o nizkih zaslužkih nekaterih kategorij delavcev, o uvajanju 42-urnega delovnega tedna ter o idejnopolitičnih problemih, ki se pri tem odpirajo.

Dejal je, da ugotavljamo v strukturi zaslužkov zadnja leta bistvene premike, vendar pa je bilo v gospodarstvu Slovenije ob koncu lanskega leta še vedno 1% delavcev z zaslužki do 15 tisoč, več kakor 7% s 15.000 do 20.000 in več kakor 13% z zaslužkom od 20 do 25 tisoč din. Taka struktura dohodkov negativno vpliva na strukturo potrošnje in na gospodarski razvoj. Jugoslovanska potrošnja sicer kaže pozitivne premike, vendar pa so izdatki za hrano, obleko, pijačo, stanovanje, kurjavo in razsvetljavo predstavljali lani še 74,1%. Težave z nizkimi dohodki so večje v podjetjih, ki gospodarijo v režimu plafonskih cen, kjer povečevanje stroškov komaj krijejo s porastom produktivnosti. Navadno gre za zaslužke na delovnih mestih, ki so sicer mehanizirana, toda z zastarelo tehnologijo, za njeno modernizacijo pa bi bila potrebna večja vlaganja.

Ivo Janžekovič je sodil, da odpravljanje nizkih osebnih dohodkov ne more biti nikakršna socialna akcija, marveč gre za mobilizacijo subjektivnih činiteljev v gospodarskih organizacijah, za hitrejše odkrivanje notranjih ekonomskih potencialov, za boljše gospodarjenje. Probleme pa bo treba reševati tudi z vlaganjem v zastarelo industrijo. To med drugim tudi zahteva, da se poslovna politika bank prek združevanja sredstev in kreditiranja vključuje v napore za odpravo nizke akumulativnosti zaradi zastarele tehnike in tehnologije. Osnova za izboljševanje zaslužkov pa je v široki gospodarski akciji notranjih činiteljev, organizacij ZK, sindikatov, orga-

nov upravljanja, ob široki podpori članstva v kolektivih. Zlasti od strokovnih služb v delovnih organizacijah pa pričakujemo, da izdelajo temeljite študije poslovanja ter izkoriščanja notranjih rezerv, učinkovitosti novih investicij, specializacije ter večjega poslovnega in proizvodnega sodelovanja, izpopolnjevanja notranjih sistemov delitve in upravljanja.

Odpravljanje nizkih osebnih dohodkov naj gre vstric s pripravami za prehod na 42-urni delovni teden, kajti obe nalogi pomenita v bistvu ekonomski pritisk za boljše gospodarjenje.

BORIS BUTINA:

Šibko delo terenskih osnovnih organizacij

Nekatere osnovne organizacije Zveze komunistov zaostajajo za svojimi nalogami, je ugotovil Boris Butina. Zlasti velja to za terenske osnovne organizacije, ki so organizacijsko urejene tako, da nimajo pregleda nad idejnimi, vsebinskimi, kadrovskimi in drugimi problemi območja, na katerem delajo. Te organizacije niso sposobne usmerjati svojega članstva na bistvene probleme znotraj njihovih delovnih organizacij in na idejnopolitične probleme na širšem območju. Zato se te vrste osnovnih organizacij zapirajo v krog notranjih organizacijsko kadrovskih problemov ter zahajajo v formalizem. Vzrokov pa ni moč pripisovati samo nizkemu političnemu nivoju, nezainteresiranosti in nedisciplini članstva ter slabšemu ali boljšemu vodstvu teh organizacij, marveč jih moramo iskati predvsem tudi v spremenjenih pogojih dela, v kvantitativnih in kvalitativnih spremembah v naši družbi, ki zahtevajo nenehno prilagajanje tudi organizacijskih oblik dela ZK.

LOJZE HERMAN:

Preprečujemo predvsem vzroke negativnih pojavov

Kljub pozitivnim dosežkom v gospodarjenju v preteklem letu bi morali biti zlasti komunisti bolj nepomirljivi do vseh tistih primorov, kjer delovne organizacije s svojo proizvodnjo, na področju organizacije dela, sistema nagrajevanja, kadrov, upravljanja, v skrbi za ljudi zaostajajo za objektivnimi pogoji, je dejal Lojze Herman.

Zaradi ponekod še nestimulativnega nagrajevanja, birokratsko tehokratskih teženj, ki jih je čutili v nekaterih kolektivih, zaradi neurejenih notranjih odnosov, najpogosteje pa zaradi omalovaževanja vloge delavca in preslabe informiranosti, pa tudi zaradi zaostalosti podjetij, je prišlo v lanskem letu ponekod do raznih ekscesov in prekinitev dela. Lojze Herman je pri tem dejal, da ponekod pre malo ugotavljajo družbeno-ekonomske in politične vzroke, ki so pripeljali do prekinitev oziroma ekscesov in da je čutili pre malo odgovornosti za take pojave zlasti tudi pri nekaterih komunistih v organih upravljanja.

DR. FRANC BITENC:

Vloga komunistov v univerzitetnih samoupravnih organih

Za razprave in priprave na prevzem novega načina upravljanja fakultet je značilna zainteresiranost kolektivov in demokratično vzdušje. Seveda pa nekatera dejstva to demokratičnost in z njo tudi hitrejši razvoj samoupravljanja še zavirajo.

Komunisti so bili marsikdaj tisti odločilni činitelj, ki je začel v interesu družbenih potreb določene procese razvijati intenzivneje in hitreje. Tu je diskutant imel v mislih predvsem uvedbo sedanje oblike študijske reforme, uvajanja sistema formiranja dohodka in delitve osebnega

dohodka. Povedal pa je, da so se pokazale v aplikaciji teh ukrepov določene pomanjkljivosti, komunisti pa so premalo storili, da bi napake pravočasno odstranjevali.

Komunisti na univerzi so razpravljali o svojem delu in ga tudi že izboljšali. Vendar pa je mogoče opaziti, da še niso v zadostni meri osvojili takega načina dela, kot ga zahteva današnja stopnja razvoja samoupravljanja. Premalo smo proučevali vprašanje, zakaj se o posameznih problemih odprto in odkrito razpravlja v samoupravnih organih. Težnja, da bi vse, ne le idejne, temveč tudi drobne probleme reševali v svojih aktivih, čeprav so za obravnavo te problematike pristojni samoupravni organi, pa samoupravne organe krni, da ne najdejo vsebine dela.

Osnovni pogoj, ki vsaj za komuniste na univerzi velja pri razvoju samoupravljanja in v prizadevanjih za uveljavitev pravilne vloge ZK, je torej ta, da komunisti v samoupravnih organih nastopajo tako, da bodo odločitve vseh ljudi v teh organih res plod razmišljanja, da bodo dozorele ob spoznanju potrebnosti in zato sprejete z vso odgovornostjo.

TOMAŽ ERTL:

Zaprto podjetij in občin otežkoča intergracije

Čedalje pogostejše so ugotovitve, da hitrejši razvoj integracije v gospodarstvu in sodelovanje na širšem medobčinskem področju ovirajo nekatera podjetja in občine, ki so zaprte same vase ter ne kažejo dovolj razumevanja za nujnost in koristnost tega razvoja. Toda integracija v gospodarstvu pomeni večjo delitev dela, krepitev gospodarskega potenciala, zato se tu ne bi smela pojavljati vprašanja občinskih meja in podobne ovire, ki so večinoma posledica gospodarjenja »na pamet« tako v podjetjih kot v občinah.

Za bolj sproščen razvoj integracije v gospodarstvu ter medobčinskega sodelovanja je potrebno predvsem tudi doslednejše in popolnejše programiranje ter usklajevanje možnosti in potreb, tako v gospodarskih organizacijah kot tudi v občinah in v širših družbeno političnih skupnostih.

DRAGO SELIGER:

Štipendije — odprt problem

Drago Seliger, ki je uvodoma govoril o problemih pri izdelavi statutih, je dejal, da so ponekod nekoliko okuženi s pravnim formalizmom in da v boju za polno afirmacijo človekove osebnosti včasih nehoti pozabimo na človeka. Razmišljanja v osnovnih organizacijah ZK bi morala biti usmerjena zelo konkretno na vsebino problemov, na to, kako omogočiti čim močnejšo uveljavitev samouprave. Jasno pa je treba pri tem povedati, da samouprava ni le pravica človeka, marveč tudi njegova dolžnost in predvsem velika odgovornost.

Diskusant se je v svoji razpravi zavezal tudi za to, da bi temeljito analizirali problematiko štipendiranja, kajti število štipendij se zmanjšuje, nekateri študenti se sprašujejo, čemu nekaterim štipendije, drugim kredit, in kakšni kriteriji naj veljajo. Gre za žgoč odprt problem, ki naj bi ga obravnavali in pomagali razčistiti zlasti komunisti, organi samoupravljanja in drugi.

MARA BEŠTER:

Več stimulacije raziskovalnemu ekonomskemu delu

Mara Bešter je govorila o nekaterih problemih pedagoško raziskovalnega dela na ekonomskem področju. Pogosto lahko namreč slišimo mnogo kritik tako o raziskovalno teoretičnem

delu kot o pedagoški dejavnosti v zvezi z vzgojo najvišjega ekonomskega kadra, češ da na teh področjih v naši republiki relativno zaostajamo za nekaterimi drugimi centri v državi.

Diskusantka je sodila, da je treba na fakulteti še mnogo storiti, vse od ureditve programov, na katerih delajo zdaj, do ločitve ter izoblikovanja ekonomske fakultete na eni ter komercialne visoke šole na drugi strani.

Opozorila pa je, da je stimulacija na teoretično raziskovalnem področju nezadovoljiva. Začeli so brez tradicije. Nesmiselno bi bilo zato govoriti o krizi fakultete. Zgraditi fakulteto, šolati prve generacije slovenskih ekonomistov, pomeni šele ustvarjati temelje za razvoj teoretične misli. To je zgodovinski moment in ga pri ocenjevanju ni moč prezreti.

Drugi objektivni moment, ki je vplival na počasen razvoj teoretično raziskovalne dejavnosti na ekonomskem področju, pa je dejstvo, da je bil in da je še vedno tu pritisk operative ter njenih potreb izredno močan in da je operativna neprestano odtegovala najboljše kadre. Tako mora vse pedagoško in raziskovalno delo na fakulteti in v inštitutih sloneti na majhni skupini ljudi. In zato je treba predvsem angažirati mlade, nove kadre. Pri mladih je interesa za to delo dovolj — dovolj pa je tudi problemov, od dejstva, da jih v glavnem štipendirajo podjetja, pa do vprašanja nagrajevanja in stanovanj.

V zvezi s kadri je treba tudi nujno poudariti dolgoročni karakter investiranja. Vsaka nestrpnost, pričakovanje rezultatov od danes do jutri, se nujno maščuje. Ljudem je treba dati možnost, da se izšolajo, habilitirajo, specializirajo. Vse drugo vodi v šarlatanstvo.

Napredovanje na teoretično raziskovalnem področju pa je odvisno tudi od materialnih vprašanj. Družba se bo morala odločiti za večje investicije. Od njih je odvisna kvaliteta dela, pa tudi rentabilnost sredstev, vloženih v raziskovalne projekte.

In še nekaj: kot povsod in morda še bolj kot drugje mora imeti kader v pedagoško raziskovalnem delu občutek, da mu družba zaupa, da bo izvršil svojo družbeno funkcijo. Kader je res maloštevilen, toda z veliko volje in pripravljenosti. Zato ni nobena razloga za dvome, da pedagoško raziskovalni kadri ne bi izpolnili svojih nalog, predvsem nalog pri formiranju novih, mladih raziskovalcev, je sodila diskutantka.

Albin Kuret je v svoji razpravi poudaril, da je moč organizacije ZK v tem, da dosledno spoznava, dojema in praktično uporablja pozitivne izkušnje ter v praksi nenehno preverja pravilnost svojega dela.

INŽ. PAVLE ŽAVCER:

Pereča vprašanja financiranja strokovnega šolstva

Ob pripravah za sedemletni plan gospodarstva in družbenih služb stopa med drugimi vprašanji v ospredje tudi vprašanje nezadostnega in nepripravnega financiranja šolstva in izobraževanja pri nas. Zlasti nevzdržno pa je v tem pogledu stanje na področju strokovnega šolstva.

Razprava o družbenem planu za leto 1964 je ugotovila, da postaja nesorazmerje med številom kadrov, ki jih dajejo srednje strokovne šole ter višje šole in fakultete, resna ovira za hitrejšo napredovanje gospodarstva in družbenih služb. Ob tem tudi ne kaže prezreti ugotovitve, da je bila v preteklih letih realizacija investicij v šolstvu druge stopnje nenehno pod predvidenim planom.

Reforma splošno izobraževalnega, strokovnega, višjega in visokega šolstva je odvisna od vzporednega ustvarjanja pogojev za vsebinsko nove naloge in pogoje reformiranih učnih načrtov. Za strokovno izobraževanje vseh stopenj postavljamo načelo, da naj bo čimbolj prilagojeno potrebam gospodarstva in družbenih služb, in to ne le za njihovo današnjo, temveč za jutrišnjo, razvitejšo stopnjo. Reforma učnih načrtov za tako zahtevne pogoje terja kategorične obveze za zadostitev potreb — za gradnjo in predvsem opremljanje učnih delavnic, laboratorijev, kabinetov, knjižnic; terja sodobno opremo in stroje, učila in ponazo-

rija. Realno stanje pa še zdaleč ne za-
došča tem zahtevam, niti na ljubljanskih
tehničnih šolah, ki veljajo za naj-
boljše in najboljše opremljene. Podatki
o formiranju sredstev za osnovno de-
javnost strokovnih šol kažejo, da so
nekateri šole prisiljene same ustvariti
več kot polovico sredstev, kar gre se-
veda na škodo vzgojno-izobraževalnih
dejavnosti. S takšnim financiranjem
so se nekateri šole znašle v nesmisel-
nem položaju, da sčasoma ne bodo
več vzgojno-izobraževalne ustanove,
pač pa gospodarske organizacije, ki
zaposlujejo mladino in imajo ob tem
še nekaj učno-vzgojnih nalog.

V teh razmerah ni nenavadno, da na
strokovnih šolah ni dovolj učnega ka-
dra z visokim izobrazbo, ampak da po-
učuje pretežno kader z nezadostno pe-
dagoško in strokovno izobrazbo. Svoj
odraz pri kvaliteti študija imajo tudi
neurejeni materialni pogoji dijakov.
Dijaki tehničnih šol imajo npr. redno
več kot 42 ur pouka tedensko, neka-
teri celo več kot 50 ur. V gospodar-
stvu uvajamo 42-urni teden, v šolah
pa vztrajamo pri takih učnih obvezah.

JOŽE KUCHAR:

Vsakomur čimbolj omogočimo neposredno sodelovanje pri oblikovanju stališč

Pri proučevanju političnih pojavov
je važna tako vsebina kot oblika dela,
je dejal Jože Kuhar. Toda za Zvezo
komunistov, ki naj ne bo samo ana-
lizator, temveč predvsem tudi spre-
minjevalec stanja, je ugotavljanje
vsebine in vzrokov političnih pojavov
prav gotovo primarna, značaja.

Diskutant je poudaril, da se pro-
blemi družbenega razvoja v sedanjih
pogojih kažejo najbolj v osnovnih or-
ganizacijah ZK, ker se študijsko pritis-
lovanje razvoja manifestirajo zlasti
tam, kjer družba živi in črpa svoje
sile za nageljši napredek. V nadalje-
vanju svoje razprave je Jože Kuhar
govoril o tem, da bi moralo biti ver-
tikalno povezovanje posameznih ko-
munistov z organi ZK znotraj delov-
ne organizacije in komunite takšno,
da bi omogočilo slehernemu komu-
nistu močnejšo neposredno udeležbo
pri oblikovanju politike, in da se je
potrebno zavezati za boljše infor-
miranost vseh ljudi v delovni orga-
nizaciji in občini.

Diskutant je govoril tudi o vlogi
aktivov, zlasti aktivov komunistov
strokovnjakov. Sodil je, da ponekod
včasih preveč favorizirajo stališča
strokovnih aktivov komunistov glede
političnih in družbeno ekonomskih
vprašanj in da je čutiti škodljive po-
jave polarizacije komunistov na stro-
kovnjake in nestrokovnjake.

INŽ. ANDREJ MARINC:

Kmetijstvo razvijajmo po ekonomskih načelih

Inž. Andrej Marinc je ugotovil v
svoji razpravi pozitivne premike v
kmetijstvu, kjer pa vendarle še za-
ostajamo za splošnim razvojem, zlasti
za industrijo. Toda ravno ta nesoraz-
merni razvoj povzroča nestabilnost
na trgu, kar vpliva na rast življenj-
skega standarda in ima tudi družbe-
no politične posledice. Kmetijstvo je
torej pomemben družbeni problem,
ki ima svojo specifičnost, ker ne gre
le za tehnološko, ampak tudi za druž-
beno rekonstrukcijo, ki se kaže v iz-
redno zapletenih socioloških in struk-
turalnih spremembah. Diskutant je
pri tem poudaril, da je lanski po-
membni premik v kmetijstvu celj-
skega okraja prinesel številne kvali-
tativno nove rešitve in idejna razči-
ščevanja, zlasti v smeri, kako zasta-
viti politiko v bodoče, kar je rezultat
nekajletnega dela in iskanja, zlasti
komunistov.

Očitno se kažejo prednosti velike
družbene proizvodnje, zlasti v njeni
večji stalnosti in sposobnosti, da na
mahnih površinah daje sorazmerno
velike tržne presežke. Še zlasti po-
membno pa je dejstvo, da razpola-
gamo z vrsto novih tehnoloških reši-
tev v rastlinski in živilski proizvo-
dnji, ki si jih pred leti še nismo
mogli predstavljati in ki pom-
nijo pravo revolucijo v primerjavi s
starimi oblikami kmetovanja.

Pri razvijanju kmetijstva pa je nu-
jno prekiniti s slehernim aktivizmom,

kjerkoli je ta še v praksi. Pri akcijah
v kmetijstvu moramo uporabljati eko-
nomske kategorije, ki so jasne, ne-
sporne, in ki upoštevajo tudi rešitve
za ljudi, ki žemo prepuščajo. Ta
dejstva so izredne važnosti za akcijsko
in idejno enotnost komunistov, ki
delajo na območjih, ki so interesant-
na za družbeno kmetijsko proizvod-
njo.

Diskutant je razen tega omenil tu-
di problematiko višinskega in polvi-
šinskega kmeta. Mladina iz višinskih
krajev odhaja, ker na tamkajšnjih
domačinah ne vidi perspektive. Tega
procesa ni mogoče povsem preprečiti,
vprašanje pa je, ali ga ne bi z do-
loženimi ukrepi spočasnil, zaradi česar
naj bi za te primere spremenili
davčno politiko in omejili družbene
dajatve na simbolične nivoje.

STOJAN POŽAR:

Vsebina dela komunistov v pogojih samoupravljanja

Stojan Požar je dejal, da si neka-
teri komunisti zahtevo po spremenje-
nih oblikah in metodah dela ter po
novi usmeritvi v dejavnosti komu-
nisti tolmarijo poenostavljeno, češ da
gre predvsem za spremenjen način
dela, za taktiko, ki naj bo prilagojena
novim pogojem, ter se zaradi tega iz-
govarja v iskanju in aktiviranju no-
vih organizacijskih oblik, ki pa jim
ostajajo prazne in neučinkovite, ker
jim ne uspejo dati nove vsebine. To
vsebino pa je treba iskati predvsem
v boju za afirmacijo samoupravlja-
nja. Pri tem pa čedalje bolj prehaja-
mo v obdobje, ko sistem samouprave
postaja čedalje bolj nosilec družbe-
nega progressa, pa tudi novih proti-
slovij. V teh objektivnih razmerjih
pa rastejo tudi subjektivni človeški
odnosi, zato bi bila vsaka idealizacija
družbenega samoupravljanja in nega-
cija potrebe po delovanju subjektiv-
nih sil iluzorna in škodljiva. Toda pri
nekaterih političnih delavcih prevla-
duje mnenje, da tam, kjer se je si-
stem družbenega samoupravljanja že
povsem uveljavil, politične organiza-
cije pravzaprav nimajo več kaj delati.
Zato se ti politični delavci spreminja-
jo bolj ali manj le v popularizatorje
odločitev, ki jih sprejemajo samo-
upravni organi.

ŽIVA BELTRAM:

Jasnejša usmeritev na dejavnosti, ki naj razbrehnejo družino

Do vprašanja, ali sta družina in ma-
terinstvo združljiva z ženino aktivno
udeležbo v proizvodnji in samoupra-
vljanju, smo se jasno opredelili. Lote-
vamo se razvijanja pogojev, ki naj bi
ženi tudi omogočili tako vlogo. Ven-
dar pa ugotavljamo, da rezultati teh
naših prizadevanj niso zadovoljivi.
Kje so vzroki, se je vprašala v svoji
razpravi Živa Beltram. Dejala je, da
pri reševanju teh vprašanj še ni za-
dostne idejne enotnosti in da komu-
nisti čisto tudi niso dovolj kos na-
logam, ki jih prinaša uresničevanje
tega vidika našega programa. Idejna
neenotnost se začneja pri ključnem
vprašanju, ali je sedanja relativno vi-
soka udeležba ženske delovne sile v
proizvodnji z ekonomskega in socio-
loškega vidika prehodna pojav ali pa
je to nova, trajna kvaliteta s tenden-
co nadaljnega naraščanja. Kdor ver-
jame v prvo, in to so nekateri ko-
munisti, bo seveda pasivno odstopal
pred pritiskom, ki teži k ustvarjanju
materialne podlage za uresničevanje
nasprotnega koncepta. Ta koncept pa
se ne more uresničevati z drobtinami,
ki naj potolaži nekaj »nadležnih akti-
vistik«, ampak zahteva jasno orienta-
cijo v vrsti dejavnosti, od zdravstve-
nega varstva matere in otroka, siste-
ma šol in varnostnih ustanov, do mo-
derne živilske industrije, industrije
storitev in še marsičesa.

Ivo Krč je razpravljal o investicijski
in osebni potrošnji kot o dveh
pomembnih objektivnih elementih našega
družbenega razvoja.

DR. ANTON VRATUŠA:

Odnos med organi samoupravljanja in družbeno političnimi organizacijami

Za njim je posegel v pravico An-
ton Vratuša, ki je govoril o odnosu
med organi družbenega samoupravlja-
nja in družbeno političnimi organiza-
cijami ter o vlogi enih in drugih.

Načelno so te stvari jasne. Toda pri
aplikaciji sprejetih načel se čisto ka-
že, kako težko se ločimo od starih
oblik in prijemov. Načelo, da naj ce-
lotni družbeni politični sistem raste
in se razvija na principu družbenega
samoupravljanja, je sprejeto, je že
dejstvo v naši praksi. Toda pri ured-
ničenju tega načela in določb usta-
ve bolj uspevamo v centralnih orga-
nih kot pa v družbeni osnovi sami,
čeprav bi človek pričakoval nasprotno.
Diskutant je kot primer obravna-
val organizacijo in metode dela skup-
ščin. Sodil je, da je v zvezi in v re-
publičkih skupščinah konkretno sode-
lovanje vseh zainteresiranih činiteljev
bolj razvito kot pa v mnogih občins-
kih skupščinah. Tako še vedno vsak
dan beremo v časopisih pritožbe, da
je k izdelavi statutov v občinah pri-
tegnjen razmeroma le ozek krog ljudi.
Tudi če analiziramo posamezne do-
ločbe in osnutkih teh statutov, ugo-
tavljamo, da so življenju, ki naj bi
bilo izraženo v statutih, določeni zelo
ozki okviri, tako da vsi zainteresirani
činitelji ne bi prišli dovolj do izraza.
Gre za to, da bi se občinske skupšči-
ne odločneje usmerile na take metode
dela, ki bi omogočile razvijati sistem
mehanizma družbenega samoupravlja-
nja. Namesto tega pa si marsikaj iz-
mišljajo nove in nove organizacijske
oblike, namesto da bi ravno občinsko
skupščino najboljši učinki kot forum, kjer
se lahko izkoristijo učinkovito razpravlja
o raznih vprašanjih.

Ko je Anton Vratuša obravnaval od-
nos med organi družbenega samo-
upravljanja in družbeno političnimi
organizacijami, je poudaril, da tu ne
gre za aktivnost, ki bi tekla po dveh
tirih vzporedno, brez medsebojne zve-
ze, ker že življenje samo kaže, da bi
bilo nepravilno absolutirati ali idealizirati
eno ali drugo obliko. Zveza ko-
munistov je inicirala in razvila me-
hanizem družbenega samoupravljanja,
da bi ti organi postali instrument v
rokah človeka v upravljanju z družbe-
nimi posli. Hkrati pa je še vedno zelo
važna in nujna vloga družbeno politič-
nih organizacij, v smislu razvijanja
enotnosti političnega sistema, v smi-
slu socialistične usmerjenosti ljudi pri
razvijanju organov samoupravljanja
in v odpiranju novih perspektiv.

FRANC KAPUS:

Za gospodarjenje je zainteresiran in odgovoren celoten kolektiv

Sistem delitve po delu je dejansko
postavil vsakega proizvajalca v vlogo
upravljalca, ne glede na to, ali je
član samoupravnih organov ali ne, je
dejel Franc Kapus. Sistem delitve je
torej zainteresiral celoten kolektiv,
da se zanima, kaj se dogaja z gos-
podarsko organizacijo trenutno in kakš-
ne so njene perspektive. Spričo tega
so postale tembolj nevdružne kakršne-
koli težnje po tem, da bi imele
»oblast« v podjetju določene skupine
ljudi, ali da bi vse prepuščali zgolj
sklepom raznih družbeno političnih
organizacij, kot se to še dogaja v ne-
katerih podjetjih.

LOJZE NOVAK:

Dve značilnosti v delu komunistov

V svoji razpravi je Lojze Novak
ugotovil predvsem dve značilnosti v
aktivnosti komunistov v nekaterih
podjetjih. Dejalo je, da ponekod komu-
nisti želijo dati odgovor in nakazati
rešitve za sleherni problem. S tem
postajajo praktičisti, preobremenjeni
z vsakdanjimi drobnimi problemi, za-

radi česar ne uspejo ugotavljati vzro-
kov za razne situacije. V drugih pri-
merih pa komunisti znajo poiskati
temeljne probleme, skozi katere se
bije boj za socialistične družbene od-
nose, in reducirajo svojo aktivnost
predvsem na ta vprašanja. To seveda
terja od njih, da proučujejo pred-
vsem in za to način, kako zainteresirati
čimširši krog proizvajalcev za ureja-
nje teh problemov.

JOŽE SMOLE:

Potreba po spremembah, dokaz visoke stopnje doseženega razvoja

Že samo dejstvo, da razpravljamo
o delovanju Zveze komunistov v no-
vih, spremenjenih pogojih našega so-
cialističnega razvoja, da ob tem ču-
timo potrebo za določenimi spremem-
bami v vsebinskem, idejno političnem
delovanju Zveze komunistov in seveda
tudi za določenimi organizacijskimi
spremembami v pogledu načina in
metode dela, je prepričljiv dokaz zelo
visoke stopnje našega družbenega
razvoja. Naša predstavniška telesa,
organi samoupravljanja, družbeno po-
lične organizacije so že zdavnaj pre-
nehale biti navadna transmisija Zveze
komunistov, ter so se dejansko že
razvile v osnovne stebre našega siste-
ma neposredne socialistične demokra-
cije.

Sodim, da je zelo pomembna ugotovitev referenta tov. Jakopiča, da moramo referentovi novi problemi, ki nastajajo v delovanju Zveze komunistov, izhajati prav iz doseženih rezultatov v našem dosedanjem razvoju. Če bi ob kritičnem presojanju problemov videli samo negativno stran, bi nas to lahko privedlo do napačnih stališč.

Ko danes govorimo, da obstajajo določene težave v organizacijah ZK, težave pri iskanju poti, vsebine, oblik in metod dela, potem, po mojem mnenju, to ni izraz nečesa negativnega. Prav to iskanje nove vsebine v delu organizacij je nekaj pozitivnega, saj prepričljivo govori o visoki stopnji našega dosedanjega razvoja in s tem seveda tudi o potrebi prilaganja politično in idejno usmerjevalnega dela Zveze komunistov novim pogojem socialističnega razvoja.

V referatu je jasno povedano, da je večina organizacij ZK že zavrgla dve ekstremni stališči. Tako zavračajo organizacije ZK, ki bi nastar način, v smislu direktnega sklepanja o vseh zadevah, medtem ko se v drugih organizacijah včasih še vedno javljajo ostanki pasivnosti, tako da določeni družbeni in idejni problemi grede mimo organizacij ZK. Toda bistvena je ugotovitev, da se organizacije ZK v celoti zelo jasno zavedajo nevarnosti obeh skrajnosti in da se proti njim aktivno borijo.

Gotovo je, da postajata v sedanjih pogojih socialističnega razvoja idejno usmerjevalna vloga ZK, s tem pa tudi idejna enotnost ZK, še bolj važni. Jasno je tudi, da se prav na področjih ustvarjanja idejne enotnosti in razvijanja enotnih pogledov na vse osnovne probleme, ki jih postavlja vsakodnevna praksa, nalozimo izredno važne naloge. Tem nalozimo bomo morali v prihodnje posvečati še večjo pozornost.

TONE FLORJANČIČ:

Idejni odkloni imajo svoje korenine v protislovjih družbenega razvoja

Uspešen dinamičen razvoj celotne
naše družbe pozitivno vpliva na poli-
tično razpoloženje vseh občanov in s
tem tudi na mladino, dejal Tone
Florjančič.

Napačno pa bi bilo trditi, da so posamezni idejni odkloni med mladino le posledica in rezultat vseh ostankov idej preteklega družbe ali obdobja administrativnega socializma. Takšni idejni odkloni imajo svoje globlje korenine tudi v protislovjih naše današnje družbe, v razlikah med splošno priznanimi družbenimi težnjami ter normami in vsakodnevno, včasih precej popačeno prakso, v slabi informi-

ranosti oziroma premajhnem poznavanju naše sedanje stvarnosti ter v kritičnem, dostikrat nemarksističnem odnosu do obstoječega sveta. Le jasna idejna orientacija in informiranost mladih o vsem, kar jih obdaja, poučenost o tem, kaj smo in kaj hočemo doseči v našem družbenem razvoju, bo porok, da bodo mladi ljudje ne le abstraktni agenti socializma, pač pa njegovi dejanski ustvarjalci.

JANEZ ZAHRASTNIK:

Delo komunistov v zasavskem bazenu

Janez Zahrastnik je govoril o ekonomskem položaju premogovnikov sploh, zlasti pa še rudnikov v zasavskem bazenu, ki zaostajajo za splošnim razvojem. Njihov razvoj otežkoča-

jo med drugim tudi neekonomske cene premoga, ki tem premogovnikom ne zagotavljajo potrebnih sredstev za normalno poslovanje. V teh pogojih so se tamkajšnje organizacije ZK usmerile predvsem na široko aktivnost komunistov v smislu spoznavanja globljih problemov nastalega položaja in v iskanje rešitev, ki niso odvisne samo od odprave nekaterih administrativnih ukrepov, temveč predvsem tudi od modernizacije tehnoloških postopkov in od naprednejših konceptov gospodarjenja sploh.

Miha Marinko!

ZAKLJUČNA BESEDA

Ne bi želel dati ocene današnje in včerajšnje razprave, pač pa mislim, da bi bilo vendarle potrebno naglasiti nekatere ugotovitve.

Smatram, da je bila tema, kakor je bila definirana in nakazana v tezah ter obravnavana v referatu tovariša Jakopčiča, časovno dobro postavljena, saj je vsa diskusija pokazala, da je problematika izredno aktualna in živa. Plodna in izredno poglobljena razprava bo nedvomno spodbudila komuniste k nadaljnjim razmišljanjem, kar je seveda potrebno, saj dosežena stopnja realizacije socialistične graditve narekuje, da mora ZK misliti na marsikaj, kar se je morda v njenem dosedanjem delu, postopkih in oblikah že preživelo.

Razprava je ugotovila, da je prehod od starega na novo v oblikah in metodi dela Zveze komunistov pravzaprav razvojen proces. To potrjuje tudi vsakodnevna praksa.

Ko je govoril o nekaterih problemih v zvezi z reformo visokošolskega študija, je Miha Marinko dejal, da je ta aktivnost lahko imela v začetku tu in tam kakšne slabosti, toda nikakor ne v celoti. Prepričan sem, je nadaljeval, da bodo nadaljnje razprave, ki naj bi izpopolnjevale dosežene uspehe, brez dvoma pripomogle k še večjim uspehom, k še naprednejši vsebini in k še kvalitetnejši in hitrejši vzgoji kadrov z višjo in visokošolsko izobrazbo.

Iniciative so včasih lahko preveč radikalne in enostranske, zaradi česar jih življenje vedno ne akceptira. V takih primerih je potrebno izhajati iz stvarnih pogojev in možnosti ter v skladu s temi zasnovati delo. Mnogokrat pa je seveda možna samo ena pot. Vse to pa nujno zahteva, kar je bil refren včerajšnje in današnje razprave, usposabljanje komunistov, da so v stanju oceniti stvari, da so sposobni argumentirati svoja stališča, da so kos nalogam, ki se jih lotevajo. Nenehoma moramo težiti za napredkom, pri tem pa je razumljivo, da moramo z načinom našega dela čim bolj afirmirati Zvezo komunistov in da se moramo komunisti še bolj usposabljati, če hočemo voditi tok družbenega razvoja. Boriti se moramo z lastnimi slabostmi, s slabostmi našega okolja, s pogledi in navadami, ki nas še ovirajo, da bi bil napredek še

bolj pospešen. Le tako bomo komunisti skupaj z vso našo družbo sposobni narekovati tempo nadaljnjega razvoja.

Nekateri tovariši so v svojih razpravah o metodah dela Zveze komunistov govorili tudi o poenostavljenem pojmovanju demokratičnega centralizma ter v zvezi s tem o obveznosti izvajanja in o discipliniranju članov Zveze komunistov pri izvajanju sklepov in zaključkov, ki jih sprejemajo organizacije in komiteji Zveze komunistov. Povsem jasno je, da se Zveza komunistov na osnovi zelo poenostavljenega pojmovanja demokratičnega centralizma ne bo mogla afirmirati v smislu tiste vloge Zveze komunistov danes, o kateri je tekla včerajšnja in današnja razprava. Slišali smo, da so še ostanki starega, da so še ostanki odločanja v Zvezi komunistov in ne v pristojnih in odgovornih samoupravnih organih. Imam vtis, da pri tem radi pozabljamo na široko družbeno politično organizacijo, na socialistično zvezo delovnih ljudi, ki je nosilec razprave o konkretnih problemih današnje družbe.

Mislim, da bo potrebno v prihodnje pri oblikovanju in sprejemanju sklepov in zaključkov povsod in tudi v Zvezi komunistov dosegati širšo podporo in upoštevati čimveč mnenj, ne pa z mehničnim glasovanjem ustvarjati neko fiktivno večino, ki potem po nekaterih formaliziranih in mehničnih vidikih zahteva tudi slepo izvajanje. S takim ravnanjem se Zveza komunistov ne bo afirmirala v smislu svoje vloge, pa tudi rezultati takih naših postopkov ne bodo vedno v prid razvoju in napredku. Razumeti je treba, da se je velikokrat potrebno boriti s skrajno upornostjo, da bi dosegli naprednejšo rešitev nekega problema in četudi smo komunisti v manjšini, je treba dokazovati in argumentirati predlagano rešitev toliko časa, da prodre.

Kam bi nas privedlo, če bi se leta 1948 enostavno pokorili in ne bi šli po svoji poti? Po petnajstih letih lahko ugotovimo, da smo imeli prav, saj današnja mednarodna situacija potrjuje v celoti, da izzivajo vedno večji odpor vsi poizkusi vsiljevanja in diktiranja od zunaj, s strani kogarkoli in da so zanje vedno manjše možnosti. Marksisti moramo vedno

imeti realne poglede glede zrelosti družbenih sil. Poznati moramo protislovja današnjega družbenega razvoja, oceniti moramo svoje sile in se znati spopasti z vsem, kar onemogoča uveljavljanje najnaprednejših stališč.

Ni slučajno, da ima komunistična partija Jugoslavije tako preteklost. Ni slučajno, da je bila sposobna lotiti se s tako odločnostjo narodno osvobodilne borbe, da je znala po vojni najti svoja pota, da je lahko premagala izolacijo po letu 1948 in da se je znala povezati z naprednimi osvobodilnimi gibanji v svetu. To je brez dvoma v veliki meri posledica dejstva, da so se jugoslovanski komunisti izoblikovali v pogojih obstoja mnogonacionalne države, ko je bilo potrebno razčistiti pojme o nacionalnem vprašanju, ki so jih v dobronameri uresničili tudi v praksi. Zato je bilo mogoče dojeti tudi pravilen odnos do osvobodilnih gibanj danes v svetu, zato si je bilo mogoče pridobiti njihovo zaupanje in njihove simpatije. Zato tudi ni bilo mogoče zadušiti našega glasu v svetu in naša stališča. To nam vendarle govori, da je potrebno imeti idejno jasnost, da so potrebne jasne perspektive in vztrajnost, toda ob upoštevanju obstoječega okolja in razmerja sil.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje in razglabljanje, ali so obstoječe statutarne določbe in oblike še pravilne, ali jih ne bi bilo potrebno korigirati in prilagajati novim pogojem dela? Toda pri tem je nujno poudariti, da niso bistvene organizacijske oblike in da je napak misliti, da bomo s spreminjanjem organizacijskih oblik že vse dosegli, saj je bistvena predvsem vsebina dela. Na to nas opozarja naša današnja živa praksa, to je ugotovila tudi včerajšnja in današnja razprava.

V svojem delu morajo znati komunisti pravilno ugotoviti, kje je bistvo nekega problema. To je še posebej važno, ker se velikokrat gotova stališča zelo hitro poenostavljajo. Tako je n. pr. iz stališča, ki je bilo iznešeno na Izvršnem odboru Glavnega odbora SZDL, o nujnosti stremljenj in prizadevanj za zmanjšanje števila tistih, katerih zaslužek je izpod 25.000 din, nastala zelo enostranska parola, kljub temu, da je bilo zelo jasno nakazano, kako to doseči; namreč, da

je potrebno povečati produktivnost z modernizacijo in boljšo organizacijo dela in tako omogočiti, da bo večji dohodek resnično ustvarjen. Poudarjeno je bilo, da ne gre za novo delitev dohodka na škodo kvalificiranih in drugih. Poenostavljanje stališč pa nam dokazujejo tudi poizkusi uveljavljanja birokratskih metod v integracijskih procesih v gospodarstvu. Komunisti morajo biti sposobni spoznavati slabosti, spoznavati težnje, ki bi ovirale polno uveljavljanje samoupravnih pravic državljanov, komunisti ne smejo dopuščati ne hegemonizma, ne monopolističnih teženj, stalno se morajo boriti proti poizkusom deformiranja ustavnih načel in za njihovo popolno uveljavljanje.

Glede svobode v diskusijah in razpravah pa si moramo biti na jasnem, da ni mogoče nekoga, ki se, upoštevajoč program Zveze komunistov in ustavo, ne strinja z neko konkretno rešitvijo, že proglasiti za nosilca zastalnih ali reakcionarnih tendenc. Vsakodnevna praksa bo iz dneva v dan prinašala vse več predlogov za reševanje konkretnih problemov. Razlike v gledanjih pa ni potrebno odpravljati z disciplino, ampak z dokazovanjem in argumentiranjem, kaj je dejansko pravilnejše in naprednejše.

Z ozirom na zelo obširno in vsestransko razpravo predlagam, da ne bi izdelali detajliranih zaključkov, ampak da je referat z dragocenimi prispevki v diskusiji osnova za naše nadaljnje delo. Na tej osnovi si moramo prizadevati, da še bolj dosledno uresničujemo vlogo Zveze komunistov v današnjih pogojih socialističnega razvoja, ki nam nalaga vrsto novih nalog, uspešna izvedba letih pa je zelo odvisna od ustvarjalnosti vsakega izmed naš in od vseh vodstev Zveze komunistov.

Predlagam tudi, da pooblastimo Izvršni komitej CK Zveze komunistov, da v vseh pogledih izvaja politiko v smeri, kot je bila podana v referatu in razpravi, in da v tej smeri delujejo tudi občinska in okrajna vodstva Zveze komunistov ter vsi komunisti na vseh področjih.

Ker ste soglasni s predlogom, zaključujem razpravo in VI. plenarno sejo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

Ivan Sokol Matteo Regent

Cez tržaški Ponterosso je pohitel v ozke ulice za pristančkim fantje s šopom Rdečega prapora pod pazduho. Za vsak dostavljen list je dobil sto in se tako za dve sto prapori tedni dni vzdružel. Danes ima ta dečko osemdeset let. Rdeči prapor pa še nosi.

Zajeti osemdeset let življenja Ivana Regenta, revolucionarja in politika, kulturnega delavca in publicista, ni lahko. Se več: kakor je življenje nekoga tako tesno povezano s stvarjo, za katero se je mladost bil, postaja skoraj nemogoče, ločiti to življenje od stvari in obletne njegovega življenja so hkrati obletnice njegovega dela, idej in gibanja, ki se mu je zavestno priključil.

Ivan

Toda v začetku je bil mali deček Ivan. 24. januarja 1884 se je rodil v Kontovelju pri Trstu.

»Mogčeje je to dolga štiri- in petdeset let, kar je zelo trda« je rekel ljubeznivi osemdesetletnik in se počasi vsedel v naslanjaj. »Komaj trinajst let sem bil star, ko sem moral zapustiti rodní dom in ko sem šel delat v neko tržaško izdelovalnico in prodajalnico žganja.« Svojo značilno potezo, za je vselej združeval zanimanje za kulturo in za kulturo. Kar strel sem in to se mi je zarilo v glavo za vse življenje.«

Pa še nekaj mu je ostalo še iz ranih let: uporen spopad s krivico. Zgovorno je podal košček svojih spominov iz šolskih klopi. Tri pol leta nemške popravilnice na Proseku je izdelal z odliko, potem pa ga je novi učitelj pomotoma ali po krivici premlatil. Ivan ni hotel več odgovarjati, kljub temu, da ga je učitelj tako lasal, da si je deček šel obrbit glavo in ko mu je ob koncu učitelj dal nezadostno spričevalo, ga je Solar pred njim raztrgal, čeprav je s tem tvegati tudi konflikt doma. V življenju nikdar ni smogel pristati na krivico in odpustiti, če mi je kdo prizadejal nekaj po krivem; celo očetu ne.

Tako je iz Kontovele, star 13 let in 7 dni odšel v svet upornik, ki razen domače osnovne šole ni dovršil nobenega splošnega šole več, kajti tujni diploma na višji italijanski študijski šoli, ki jo je pozneje študiral zaradi tega, ker se je žaril v politiko, ni več dokončan. In vendar se je prav ta dečko, ki se je pozneje prebujal kot pristanški tekač, vajence na tovrstni ladji in pomočnik v slaščičarni, od vsega začetka zagrizel s silno vneto v učenje, v to, da bi se kot samouk izpopolnil. Ne le v splošnih vedah, ki jih je zamilil v šoli, tudi sicer. Brez služaj, da je moral vse začetne pravice od spodaj, je pripovedoval, kako se je po prihodu v Trst naučil italijanskega jezika, kako je začel pišati svoje tržaške slovenske in kako se je pozneje v ilegalnem delovanju po svetu naučil tudi rušine, francosine in nemščine. Toda se prav posebej je v zvezi s pridanostjo in kljubovalnosti zagrizel v pridobivanje družbenopolitičnega spoznanja in marksističnega znanja, vsega, kar je bilo v zvezi z bojem delavcev proti izkoriščevalcem.

Temu cilju se je namreč ves predal.

Sokol

Zelo prav ima Regent, ko meni, da moramo paziti tudi na tiste kluge, iz katerih je zraslo sedanje tako veličastno socialistično in komunistično gibanje. Trst, v katerem je deloval, je bil v onem času od tržaške stavke leta 1902, ko se je vključil v socialistično stranko, pa do emigracije iz Italije v času fašizma leta 1927, gotovo najbolj rdeče mesto stare Avstrije in orlovsko gnezdo slovenskega proletariata. Čeprav se je Regent podpisoval s psevdonimom Ivan Sokol samo v enem delu tega razdobja — ko je kot vojak v Gradcu dopisoval v socialnodemokratiški list Naprej in ko je po koncu prve svetovne vojne v Italiji priključnem Trstu začel izdajati socialistično usmerjeno Njivo — je vsa njegova pot revolucionarnega udejstvovanja tega časa polna poleta, ki ga je frtiotaje vodil strmo navzgor.

»Pisati sem začel, ko mi je bilo šestnajst let, in od takrat dalje pišem kar naprej, mi je delal v zvezi z mislijo, da sta delavsko gibanje in publicistika tesno

povezana. Vzporedno s pisanjem, od svojega prvega feljtona v Rdečem praporu »Na sejnu« leta 1904, preko vseh številnih člankov do uredniškovanja Delavskega lista, Njive, Dela in Lavoratorja,

ZAPISKI OB 80-LETNICI

pa je Regent kot aktivist socialističnega gibanja ter vse vidnejši voditelj slovenskega in italijanskega proletariata v Trstu odločno posegel v politično dogajanje. Pri tem je ostal enak načelno sleden v svoji ideji in internacionalizmu kot v svojem slovenskem narodnostnem bistvu. Eden svetlih drobecev njegovega slovenskega bivanja ob socialističnem utrjevanju vezi z italijanskim proletariatom je bila ustanovitev tržaškega Ljudskega kroga in se posebej predavanja, ki jih je imel v tem okviru v Trstu Ivan Cankar. »Cankar se je pripeljal iz Ljubljane v Trst 24. aprila 1907 popoldne, to je na dan svojega prvega predavanja. Na postajki sva ga sprejela s predstavnikom Ljudskega kroga Antonom Jernejčičem. Prej nama je bil pisal, kako se bo dal spoznati, pa je bilo odveč; spoznala sva ga takoj po neki Smrekarjevi karikaturi, je zapisal na koncu v svojih spominih na pisatelja, s katerim sta postala dobra prijatelja. Cankar je imel ob velikem za-

razvoju v krog komunistične partije Italije.

Regent je v tem času užival tudi pri Italijanih toliko zaupanje in ugled, da je prešel v CK italijanske socialistične stranke in po razkolu — v CK KPI. Povabilo, da se udeleži pred dneva letoma kongresa KPI kot častni gost — soustastovitelj, je pač značilno priznanje. »Toda čeprav je Regent prav pri ustanovitvi KPI in pozneje igral zelo vidno vlogo, je vendar težje njegovega dela in predvsem njegovih osebnih uspehov v dobi II. internacionalne do leta 1914, ko je šlo za delavsko marksistično gibanje v širino, kar je po Oktobrski revoluciji koristilo nadaljnji poglobitvi teoretičnega znanja in hitremu revolucioniranju delavskega razreda.« je med drugim utovobil v uvodu za pripravljeno še drugo izdajo Regentove razprave o revolucionarni zgodovini iz tega obdobja pokojni dr. Jože Potrč. Hkrati pa je Regent prav v tem soustvarjanju in dokumentiranju časa brez olepšavanja osvetlil tudi slabosti takratne jugoslovske socialistične stranke, ki se v pevoratnih letih ni zaslala in ni zjala izkoristiti zloma avstrijske hegemonistične buržoazije.

Matteo

Nič čudnega torej ni, če je Regent velik del časa od leta 1927 dalje, ko je za kra-

Božo Kos:
karikatura Ivana Regenta, častnega člana novinarskega društva, objavljena 1952 v »NOVINARJU«

reči pobudi, da bi tam ustanovili slovenski kulturni krožek.

»To je eno najbolj temeljnih vprašanj, ki jih mora komunist obvladati,« mi je odgovoril, ko sem ga vprašal, kako je povezoval narodnostno in internacionalistično zavest. »Intimno se moras zavediti, da si Slovenec, kadar je to potrebno, obenem pa biti internacionalist. V Moskvi sem predaval Slovencev in Italijanov o ustavi Sovjetske zveze z mnogimi vprašanji, ki so zanimala Slovence in Italijane, in to ni bilo vselej enostavno.«

A še je pripovedoval, kako so jih med vojno za nekaj dni iz Moskve evakuirali v Kujbišev, posebej pa o tem, kako se je za miting Sloveskega komiteja spet vrnil v Moskvo. »Pri nekem bombardiranju v Moskvi je padla bomba točno na posteljo, kjer sva navadno spala

no stavko leta 1946 moral umakniti. Od takrat dalje je politično delal v Ljubljani, v vodstvu nove ljudske republike. Bil je minister za komunalne zadeve, za delo in za prosveto, podpredsednik Prezidijske Ljudske skupščine LRS, član Izvršnega sveta, zvezni in republiški poslanec, je član CK ZK Jugoslavije in CK Zveze komunistov Slovenije.

In kdo drug bi znova prižgal baklo kulturnoprosvetnega udejstvovanja Svobod, kot Ivan Regent? Postal je njen predsednik, pozneje pa tudi predsednik tiste organizacije, ki si je zadala nalogo, da navezuje stike z vsemi slovenskimi ljudmi, po večini delavci, ki so šli v svet za kruhom, Slovenske izseljenke matice. Neugnan kontovskij deček, zdaj priljuden vodni ljudsko nastojanje starejši tovariši s širokimi pogledi, ki se živo zanimajo za vse, tja do gledaliških premier in slovenske pesmi, je postal domačin za mnoge izseljenke na obisku v stari domovini.

Hkrati pa je ves čas še ostal mladeničko na preži socializma. »Revolucija se nadaljuje«, je zapisal pred desetimi leti v enem izmed svojih člankov. »Obliko naše ljudske oblasti je treba nenehno izpopolnjevati in jo prilagajati nenehno dvigajoč se ravnih našega družbenega, gospodarskega in kulturnega razvoja. Delavski sveti, s katerimi upravljajo pri nas delavci naša podjetja, so rezultat stremeljav po izpopolnitvi naše ljudske oblasti... Socializem ne more biti rezultat le volje in ukrepanja voditeljev, pa naj bi to bili še tako genialni. Biti more le rezultat boja, dela in temeljite diskusije med najširših delavskih množic, množic delovnega ljudstva. Ni socializma brez boja in diskusije!«

V tem nenehnem iskanju revolucionarne znanstvene misli bi se mu morda prilagale besede, ki jih je zapisal na račun avtorja v uvodu Gramscijskega Pisma iz Jerice: »...so dokument izredno objektivnega, znanstveno resnega, resnico zaskrbljeno ljubčnega in natančnega kulturnega delavca, ki ni bil nikoli dogmatik, ki ni bil marksist ali komunist sam po sebi, ali ker si je bil vpet v glavo, da je to brez drugega pravilno, in ker je tedaj bila to do neke mere moda, čeprav nevarna, marveč je bil marksist in komunist zato, ker mu je bila tuja vsaka metafizika, najsi je bila idealistična, pogitivistična ali materialistična.«

Zdelo se mi je skoraj simbolično, ko me je kot prvo, potem pa je z ljubeznivo govoril o svoji Trst uničenih slovenski in italijanski knjižnici, povedel v svojo današnjo delovno sobo s knjižnico. Na treh stehah so se vrstile knjige — videl sem Lenin in Cankarja —: »A zdaj moram urediti prostor za knjige še na tej zadnji, četrti steni.«

Hotel sem mu čestitati k jubileju, pa me je prehitel, češ: »Ma, vam želim vse dobro! Tako sem od enega izmed pomembnih revolucionarjev našega časa in prostora znova dobil potrditilo, da mora biti socializem in komunizem tudi humanizem. Osemdeset let in še več enega se v tem prizadevanju spaja z leti vseh v skupno reko časa.

BOGDAN POGACNIK

Ob sejmju »Moda 1964«

Na zadovoljivem povprečju

Modni sejemu »Moda 1964«, ki je te dni odprt v Ljubljani, je prav gotovo eden izmed osrednjih dogodkov in privlačila — kakor vsako leto — številne obiskovalce. V razstavnih dvoranah, kjer so v bolj ali manj posrečeno urejenih paviljonih razstavljene konfekcije, modne tkanine, pletenine, usnje in izdelki usnarjarske predelovalne industrije, je ves dan živahen promet, bodisi obiskovalcev, ki si razstavljene izdelke samo ogledujejo in ugotavljajo, kaj vse je pripravila naša industrija za prihodnje spomladansko ali poletno sezono, pa tudi poslovnih ljudi, ki sklepajo komercialne posle.

Vsi, ki hodijo po sejmju samo kot gledalci, se prav gotovo izidejo od paviljona do paviljona, kaj bodo našli novega in svežega, kaj bo pravzaprav naša letošnja moda. Letošnje sejemске napovedi so bile mnogo obetavoje. Seveda pa bodo o tem, kolikoko so obeti izpolnjeni, izrekli zadnje besede potrošniki. Naša ocena sejma je: za zadovoljivem povprečju.

irona materiala. Posebej velja omeniti še lepe krznenne izdelke tovarne Šmartno pri Litiji, izdelke »Vezine« iz Maribora in Bleda in modna še izdelek podjetja »Družnik« iz Ljubljane: zložljiv moški in ženski dežnik iz nylon tkanine in nerjavčega ogrodja, ki se bo — kakor so nam povedali predstavniki podjetja — pojavil v prodaji menda že prihodnji mesec za cenokrog 5000 dinarjev.

Pletenine: Subotica in Radovljica

V hal A so razstavljene izdelki konfekcije, pletenin in trikotarja. Nekatera že remonirana in prizana podjetja, ki tu razstavljajo, so vsakokrat obdržala svojo kvaliteto raven, za kar so požela vrsto zlatih in srebrnih kolaj in tudi prenekateri priznanje žirije potrošnikov. Če jih neka omenimo, je to v prvi vrsti beograjska konfekcija »Beko«, Skofjeloški »Kroja«, Gorenjska oblačilnica Kranj in še nekatera druga. Tudi pletenine niso razočarale. Tako je prejela potrošniško priznanje trikotarje iz Subotice »Bosa Miličič« za najboljšo ureditev razstavnega prostora in seveda predvsem za izredno uspele izdelke moških in ženskih pletenin. Prav tako je vabilju paviljon »Almire« iz Radovljice: pletenine v modro žrjav kombinaciji. Za serijsko proizvodnjo zelo primerni so tudi izdelki Industrije trikotarje in pletenin iz Bosanske radriške, ki ima svoj razstavljeni prostor za takoj vseh hal A. Izdelki »Rastišče« so sicer kvalitetni, manj posrečeni so glede na barvo. Posebej pa je škoda, da ni posebej opozorili obiskovalce na zelo lepe in primernne pletenine iz bombaža, ki bodo posebno iskane zlasti v poletni sezoni. Zdaj jih marsikdo zamenjuje za volnene pletenine. Tudi »Angoras« je letos razstavila novost: vse pletenine iz bombaža, zaradi lepih pastelnih barv primerne za vroče poletne dni.

Presenečenje — čevlji »Borova«

Zdaj pogledimo še v prvo nadstropje, kjer razstavljajo podjetja čevlje in druge usnjene izdelke. Pravo presenečenje so za obiskovalce lepi in kvalitetni moški čevlji kombinata »Borova« in tovarne »Ciciban-Jadrana« iz Mirna pri Gorici, precej pohval pa je slišati tudi na račun ženskih športnih čevljev mariborske tovarne »Lile« ter nekaterih izdelkov tovarne čevljev »Peko«. Ostala podjetja, ki so bila v ospredju prejšnja leta, so tokrat zaostala, tako »Dervenca« in tudi »Kostana«. Izdelki so sicer za oko lepi, vendar zaradi koničastih oblik in tankih pet do kaj nemo. In prvič smo si lahko ogledali tudi tako imenovano žensko poklicno obutev (za natakarice, frizerke in druge poklice, ki opravljajo svoje delo predvsem stoji). Tudi to obutev nam je pokazal kombinat »Borova« ter prejel žirijno priznanje žirije potrošnikov.

Po švedski barvi kari...

Hala »Be« je precej spodobnejša. V njej je razstavljena in predvsem vsteti, vzorcev in kvalitet. Glavna dva razstavljavca v tej dvorani sta Poslovno združenje tekstilne industrije iz Ljubljane in zagrebško združenje »Uniontekstil«. Že pri vstopu se sleherni ustavi pri izredno lepih tkaninah krapinske tekstilne industrije. Novost so predvsem sintetične tkanine leaeryl, makrilin in teriljen, posebna pohvala pa velja medovmno volnenim blagom švedljane tvreditelj Mohairu. Tudi najbolj razvijeni in še tako zahtevni potrošniki jim ne more nicesar očitati. Ljubljanski poslovno združenje tekstilne industrije

je svoj razstavljeni prostor uredilo — spet kakor na jesenskem modnem sejmju v Beogradu — na podlagi švedske barvne karte. Za v Beogradu je bilo zaradi tega deležno mnogo pohval obiskovalcev in so se ta priznanja v Ljubljani seveda ponovila. Morda pri tem načinu vsi razstavljene izdelke ne pridejo do enakega in popolnega izraza, vendar je tovrstni pouk okusnega in sodobnega oblačenja — predvsem glede pravilne kombinacije barv vreden čistega zlata. Večina tkanin, zlasti novih in se zlasti lepah, pa vendar izstopa. Tako so nepozabna doma vsa tvevasta blaga mariborske tovarne MTT, prav tako njena »doubl« tkanina (na eni strani enobarvna in na drugi v karisternem vzorcu). Tudi vzorčasti diolen tovarne »Novotek« je vreden pohvale. Tovarna »Induplatic« iz Jarš je razstavila letos izpopolnjeno tkanino lanacril (če je izpopolnjena in odporne) Sa tudi proti mekanju, jine bo kaj očitali! ter nove kreacije namiznih garnitur. Tudi tekstilna tovarna Zapeže je pokazala lep napredek v izdelavi volnenih odej pa tudi v kvaliteti lažjega volnenega blaga. Zadovoljni smo bili tudi z garniturami protivirk kamniške tovarne »Svilanite«. Vse priznanje pa za služijo podjetje »Jutrjanica« iz Sevnice, ki se je iz majhne invalidske delavnice razvil v protizvalce otroške konfekcije in kopalnih obelk, za naš sejmju razstavljena otroška oblačila in kopalke.

Premalo — za otroke

In če ob koncu pomeno še, kaj smo na letošnjem sejmju pogrešali oziroma zamislili: vse premalo je bilo oblačil (predvsem dežnih plaščev, hubertusov, pelerin in pokrival, ki bi zaščitila delovnega človeka s poklicnim delom na terenu pred tegobami slabega vremena, prav tako pa primanjkuje na sejmju tudi obutev, primerne za mokroto. Pri kopalnih oblačaj, ki so sicer lepe in okusne, bi moral biti kraj tega, da bi ženski omogočili hitro, preoblačljive, kvalitetna tkanina pa taka, da se hitro suši. In prav na koncu še zadnji očitak letošnjemu modnemu sejmju: za otroke od 7. do 14. leta — samo komaj lahko kaj našli. Ker pa je treba tudi otroke oblačiti in prav v teh letih jim je treba zaradi hitre rasti garderobo zelo pogosto obnavljati in dokupovati, bi proizvajalci ne smeli pozabljati, da imamo samo v Sloveniji malone četr milijona šoloobveznih otrok in da takoga števila malih potrošnikov ne gre zapostavljati.

VANDA SKODNIK

Lanski izvozni uspehi industrije

Poročali smo že, da je celotni jugoslovanski izvoz lani dosegel 257,1 milijarde deviznih din, kar za 30 milijard ali za 14,5% več kakor v prejšnjem letu in za 7 milijard več kakor je bilo predvideno v planu. Zdad so znani tudi nekateri podrobnejši podatki o lanskem izvozu. Od posameznih industrijskih panog je sorazmerno najbolj napredoval izvoz usnarjarsko-obutvene industrije, ki se je povečal za 63% na 8,5 milijarde din. Tudi industrija celuloze in papirja se je hitro razvijala s svojimi izdelki na svetovnem trgu in razširila svoj izvoz za 56% na 4,1 milijarde din. Tema dneva najuspešnejša panogama pa so pridružuje te tekstilna industrija s povečanim izvozu za 50% na 18,3 milijarde din, kar predstavlja še eno desetino celotnega lanskega industrijskega izvoza. Z razmeroma visoko stopnjo povečanja 27% se odlikuje tudi elektroindustrija, ki je razširila svoj izvoz na 11,2 milijarde din. Odklon na mestu med industrijskimi panogami je lani zavzele doma industrija, ki že drugo leto stopnjuje svojo izvozno dejavnost in je lani povečala vrednost izvoza za 13% na 28 milijard dinarjev nasproti 23 milijard v prejšnjem letu in 19,6 milijarde v letu 1961. Med uspešnimi izvozniki panogami je omeniti tudi živilsko industrijo, ki je nadalje stopnjevala svoj izvoz za 18% in dosegla izvozno vrednost blizu 17 milijard din. Od pomembnejših izvoznih industrijskih panog pa sta zastopali ladijske in kovinske industrije. Po izrednem vzponu izvoza v prejšnjem letu na 19,8 milijarde din je ladijske industrija lani izkazala manjšo izvozno vrednost, okrog 16,5 milijarde din, kar pa je v glavnem pripisati časovni zakasnitvi dobav nekaterih ladij. Tako so drugi veliki supertanker za Brazilijo z nosilnostjo 32.000 ton izročili kupu šele v začetku januarja namesto v decembru, kar je bistveno vplvalo na celotno vrednost izvoza te industrijske panoge. Zmanjšanje izvoza kovinske industrije za 2% na 26,6 milijarde din dejansko pomeni stagnacijo in hkrati zaostajanje za planom, ki je predvideval, da se bo izvoz te industrijske panoge povečal za 25%. Celotni industrijski izvoz pa je lani dosegel 181,5 milijarde din, kar je sicer za 11% več kakor v prejšnjem letu, po planu pa je bilo predvideno povečanje za 14%.

Novo naročilo ladij za Indijo

V Titovi ladijskornici Kraljevica bodo po največjem naročilu indijskega brodarkega podjetja »Chowigue Steam Shipp Ltda« zgradili do srede prihodnjega leta tri potniške tovorne ladje, ki bo vsaka imela nosilnost 1180 ton in razen tega še kabine za 30 potnikov. Ladje bodo opranjene skoraj v celoti s stroji in ostalo opremo iz Jugoslavije, kar bo zagotovilo zelo visoko čisti devizni učinek izkupitka za te ladje.

Pred povečanjem zmogljivosti podjetja »Josip Kraš«

Znano zagrebško podjetje za proizvodnjo čokolade, bonbonov in keksov »Josip Kraš« gradi v predmestju Dubravi novo tovorno keksarno, ki predstavlja prvo etapo v uresničevanju investicijskega programa, po katerem naj skupna letna proizvodnja zagrebškega podjetja poveča od lanskih 13.700 na 30.000 ton. Proizvodnja keksov in vajlov, ki je lani znašala 3600 ton, se bo zgraditveni vose tovorne podvojila. V novem objektu bo proizvodnja urejena na najsodobnejši način. V naslednji etapi pa bodo modernizirali predvsem obrat za proizvodnjo čokoladnih izdelkov. Teh izdelkov so lani izdelali 4500 ton, predvidena je je podvojitve te proizvodnje. Po končan celotni rekonstrukciji računajo, da bodo eno četrtino povečane proizvodnje prodali na inozemskem trgu.

Tudi letos visoka proizvodna dinamika

V ljubljanskem okraju povečanje proizvodnje in storitev za 13%

Prodlog resolucije o družbenem razvoju ljubljanskega okraja v letošnjem letu — ki ga bo danes obravnaval skupščina okraja Ljubljana — obeta, da se bodo letos konopili izredno ugodni gospodarski rezultati lanskega leta. Proizvodna rast bo tako še večja kot jo nakazuje letošnji republiški družbeni plan.

Družbeni bruto proizvod ljubljanskega okraja bo z 947 milijardami din letos za 19,9 odst. večji kot lani. Narodni dohodek bo s 537.000 din na prebivalca presegal lanskega za 11 odstotkov.

Kot sodijo, bo znašalo skupno povečanje obsega proizvodnje in storitev letos okoli 13 odstotkov. Industrija naj bi v primerjavi z lanskimi 13-odstotnim povečanjem kolektivne proizvodnje letos povečala fizični obseg za 14 odstotkov.

Razveseljivo je, da se bo po nepovedih resolucije zavodivo povečala proizvodnja tudi v tistih industrijskih panogah, ki so dosegle lani še neznačajno povečanje ali pa celo manjšo proizvodnjo kot 1962. letu. To velja predvsem za črna metalurgijo, ki je imela (predvsem zaradi remonta plavžev na Jesenicah) lani za 1 odstotek manjšo proizvodnjo kot 1962. leta. letos pa obeta 5-odstotno povečanje, za premogovniške, ki obetajo 3-odstotno povečanje, za tobacično industrijo, ki bo za 8 odstotkov povečala proizvodnjo, in nespored za filmsko industrijo, ki bo (v primerjavi s slabim lanskim rezultatom) s povečanjem obsega storitev inozemskim naročilom kar za 108 odstotkov povečala proizvodnjo.

Na izredno povečanje proizvodnje v nekovinskih industrij (za 24 odstotkov) in v elektroindustriji (za 27 odstotkov), prav tako pa tudi na povečanje v živilski industriji (9 odst.), kemijski industriji (16 odst.), papirni industriji (6 odst.) in gumarski (11 odst.), bodo vplivale zlasti nove zmogljivosti. V ostalih industrijskih panogah se bo proizvodnja povečala zlasti po zasnogi rekonstrukcij, modernizacije in drugih ukrepov za povečanje produktivnosti. Posebej velja poudariti, da bo elektroindustrija z omejenim odstotkom še za 1 odstotek pre-

segla lanskega 26-odstotno povečanje proizvodnje. Kmetijska proizvodnja v okraju se bo povečala za okoli 7 odstotkov. Pri tem bodo družbeni kmetijski obrati povečali proizvodnjo za 22 odstotkov, proizvodnja v pogodbenem sodelovanju pa bo porasla za 28,3 odstotka. Obseg sejnje v gozdovih bo le za 0,6 odstotka večji kot lani; zato pa bo nujna kar se da nacionalna potrošnja lesa.

Stopnje povečanja v ostalih panogah bodo take, kot so: obrativne gradbeništvu 13 odst., obseg prometnih storitev 9 odstotkov (železniški 5 odst., javni cestni 20 odstotkov in letalski promet 45 odst.), številni turističnih nočitvev 11 odstotkov, gostinski pro-

ZUNANJETRGOVINSKO PODJETJE V LJUBLJANI

IS CE:

- ADMINISTRATIVNE REFERENTE
- srednješolska izobrazba z znanjem strojeplaja
- STENOGRAFIJAFKFO
- BLAGOVNA KNJIGOVODJA
- OBRAČUNSKEGA USLUŽBENCA
- KOMERCIJALNEGA REFERENTA avtostrake
- srednješolska izobrazba z znanjem italijanskega jezika
- PRODAJALCE avtostrake
- KV prodajalec kovinske stroke
- VRATARJA — ČUVAJA
- polegna osemletka z znanjem vsaj enega tujega jezika
- NK DELAVCA za delo v skladišču
- popolna osemletka
- AVTOMEHNIKE za bencinske in
- kvificirani in visokokvalificirani
- Diesel motorje
- kvificirani in visokokvalificirani
- AVTOMEHNIKE za Diesel tačlike
- kvificirani
- AVTOELEKTRICARJE
- kvificirani

PISARNE PONUDBE POSLJITE V GLASNI ODDELEK »DELA« POD OZNAKO »KONSIGNACIJA«

SIROKA REKA — prizor z enega izmed tržaških protestnih zborovanj

Pariz in Peking

Hišnik, ki v poslopju biva francoskega veleposlaništva v Pekingu, se skrivajski brskal po knjižnici, da v kratkem pridobi nove stanovalce. Francoska vlada je prejšnji teden obvestila ameriško, da namerava priznati vlado LR Kitajske, State Department se je zanimala za nekaj stopenj, morda pa je vaburkal oazeje tudi v vsej veliki družini zahodnega zavezništva, od NATO do SEATO pakta...

Priznanje LR Kitajske samo po sebi je akt političnega realiteta in priznavanje političnih dejstev. Francija bi priznala pekinško vlado že po zmogli revolucije, če ne bi posegli vnosa odločilni moment: najprej vojna v Indokini in odločna kitajska podpora Ho Si Minhu, potem pa Korejska vojna in pritisk ameriške diplomacije, ki je za temelj vse svoje azijske politike in strategije postavila aksiome, da je Čangov režim na Formosi edini predstavnik Kitajske. Oba momenta sta, gledano s pariškega zornega kota, odpadla, in tako bo verjetno francoska vlada, da 27. ali 28. januarja diplomatsko priznala vlado LR Kitajske, na svoji tiskovni konferenci 31. januarja bo predsednik de Gaulle, kot pričakujejo, ta korak potrdil, in sicer s kratkim, a izredno pomembnim govorom v Parizu.

Po vojni se je Poljska uvrstila med vodilne evropske narode v naravnem prirastku. Odstopke se je sicer v zadnjih letih postopoma zmanjševal, toda še vedno je tako visok, da so ostali pri vrhu lestvice ter sta pred njimi samo še Albanija in Sovjetska zveza.

Wir Bruckenbauer, Basel

Skrbi demografov na Poljskem

Poljsko prebivalstvo se je lani povečalo za 400.000 oseb

Visok naravni prirastek prebivalstva je med najtežjimi problemi, s katerimi se ukvarjajo na Poljskem. Se stošico otrok, ki se bodo verjetno rodili že do maja letos in Poljska bo imela 31 milijonov prebivalcev. Leta 1949 je bilo na Poljskem 24 milijonov 600 tisoč ljudi, kar je bilo približno 10 milijonov manj, kot jih je bilo pred vojno. Razlika se je hitro zmanjševala, ker se je prebivalstvo pomnožilo letno za pol milijona in še več. Leta 1959 je bilo na Poljskem že več kot 29 milijonov prebivalcev.

med kmetičnim prebivalstvom. Naravni prirastek prebivalstva se je postopoma zmanjševal in sicer v promilih od 19,1 v letu 1950 na 13,1 v letu 1961 na 11,7 v letu 1962 in 11,5 v lanskem letu.

Poljska vlada mora biti pozorna na demografske spremembe, ki so posledica visoke stopnje rojstev. Če bi se naravni prirastek ostal na dosedanjih višini, bi imela Poljska leta 1980 okoli 40 milijonov prebivalcev. To bo zelo težka obremenitev za poljsko gospodarstvo. Za veliko število novih ljudi bo potrebno poskrbeti nova delovna mesta, kar je zelo drago, sezidati bodo morali na tisoče novih stanovanj, preskrbeti hrano, sole in druge stvari.

Vzrokovi za delni neuspeh akcije za omejevanje rojstev je več. Delno jih je treba iskati v splošni zaostalosti, predvsem kmetičkega prebivalstva, kjer so še vedno pogosti morali družine s štirimi ali več otroki. Med poselitve vzroke pa pristojevali protipropagandno akcijo katoliške duhovščine, ki ni hotela upoštevati prepričljivih razlogov, za kaj je potrebno omejiti dosedanja nivo naravnega prirastka. Cerkev sicer ni naravnost napadla poljske oblasti, ki se trudijo, da bi zmanjšali naravni prirastek, temveč so sprožili gonjo proti tistim, ki so se odločili za manjši prirastek.

Keita o politiki Malija

Predsednik Malija Modiba Keita je izjavil, da se njegova vlada v mednarodni in notranji politiki ravna po načelih neangažiranja in pozitivne nevtralnosti. Malijski predsednik je to izjavil na otvoritvi mednarodne razstave v Bamaku.

Vzorčni sejum v Plovdivu

Letošnji 21. mednarodni sejem vzorcev v Plovdivu bo od 13 do 27. septembra. Po sklepi komisije vlade so določili komisijo, ki bo odgovorna za pripravo Komisije vodni minister Ičevar Avramov.

Visoka šola za nove Oswalde

Teroristi se vadijo v džunglah za boj proti Vietkongu

SINGAPUR, januarja. »New York Herald Tribune« piše: »Šest dni in šest noči smo samo šepetaje govorili, kajti centralno pogorje in Južno Vietnam je področje, kjer gospodarji Vietkong, Sloni so divje trobili, bucanje žuželk je paralo ušesa...«

Tako pripoveduje fotoreporter neke velike ameriške agencije, ki je šest dni in šest noči bledel s posebnimi patruljami, ki jo je vodil ameriški vojak po nepredhodnih področjih Južnega Vietnama. Te patrulje so sestavljene iz enega ali dveh ameriških vojakov, ki so posebej izurjeni, ter iz prostovoljcev, ki jih rekrutirajo med najbolj zaostalimi, skoraj še divjimi plemenci. Le-te plačujejo za njihovo službo z žiljozom, orožjem, včasih pa jim dajo tudi kak dolar. Te patrulje pomenijo vrtno priradnino vojskovanju, kjer veča načelo koka za oko, nob za zobe. Ameriški tehnično izurjeni vojak uporabljajo taktiko, ki jo pripisujejo sovrzniku.

Južnovietnamska vlada je trdila, da na tem področju ni prebivalcev — pripoveduje fotoreporter omenjenega newyorskega lista — patrulja special forces, ki so jo sestavljali domačini, pod vodstvom ameriške vojske, pa je ubila več kot osemdeset borec Vietkong... Veterani posebnih oddelkov, vodnik Howard Stevens, ki je star 31 let, pojasnjuje: »Če videti moža, ki imeti orožje, ga mi

Keita o politiki Malija

Predsednik Malija Modiba Keita je izjavil, da se njegova vlada v mednarodni in notranji politiki ravna po načelih neangažiranja in pozitivne nevtralnosti. Malijski predsednik je to izjavil na otvoritvi mednarodne razstave v Bamaku.

Castro: Zelo smo zadovoljni

ZSSR bo vsestransko pomagala Kubi pri izgradnji socializma

MOSKVA, januarja. — Čeprav je uradni del obiska kubanskega premiera Castra v ZSSR končan, bi bila sleherna podrobnejša ocena kubansko-sovjetskih razgovorov in njihovih rezultatov prenapljena vse dotlej, dokler se ne bo javnost seznanila z zaključnim sporočilom, ki ga je predsednik sovjetske vlade N. S. Hruščov naznanil v svojem pozdravnem govoru na sprejemu v Kremlju, po katerem je s svojim gostom odpoval v Kijev. Sicer pa sta se državnika razgovarjala tudi med potjo, čeprav v neuradni obliki, ki ne preprečuje, da bi tisto, kar so že dosegli ali izpustili v prvi fazi, dopolnili oziroma po potrebi korigirali v drugi fazi.

Drži pa, in to so kot dejstvo tudi že objavili, da so podpisali dolgoročni trgovinski sporazum med ZSSR in republiko Kubo. Iz tega je vsaj za zdaj treba izhajati. Res je, da podrobnosti sporazuma niso sporočili, vendar je tudi brez tega mogoče sklepati, da gre za aranžma, ki ima ne le ekonomski, temveč tudi širši, politični pomen. Na to opozarja tudi dejstvo, da sta trgovinski sporazum podpisali najuglednejši politični osebnosti obeh držav Hruščov in Castr. Zato tudi sklep, da so med dosedanjimi razgovori prevladovali problemi v zvezi z trajnim razvojem Kube, zlasti njena gospodarska problematika, verjetno ni daleč od resnice, četudi je spet očitno, da to ni edina resnica.

Na ekonomske težave Kube je opozoril tudi premier Hruščov, ko je izjavil, da niso majhane in da so nekatere njihove neopredeljene stvari, ki je reorganizacija gospodarstva in njen prehod iz kapitalističnega na socialistični tir. Ti problemi, kot kaže, niso posledica zgolj elementarnih neveselosti in ameriških ekonomskih sankcij, o katerih je tudi Castr v okviru nekakega televizijskega intervjuja dejal, da so bile neustojne in da so se navezale — kar je tudi razumljivo — obrnile proti tistim, ki so jih organizirali.

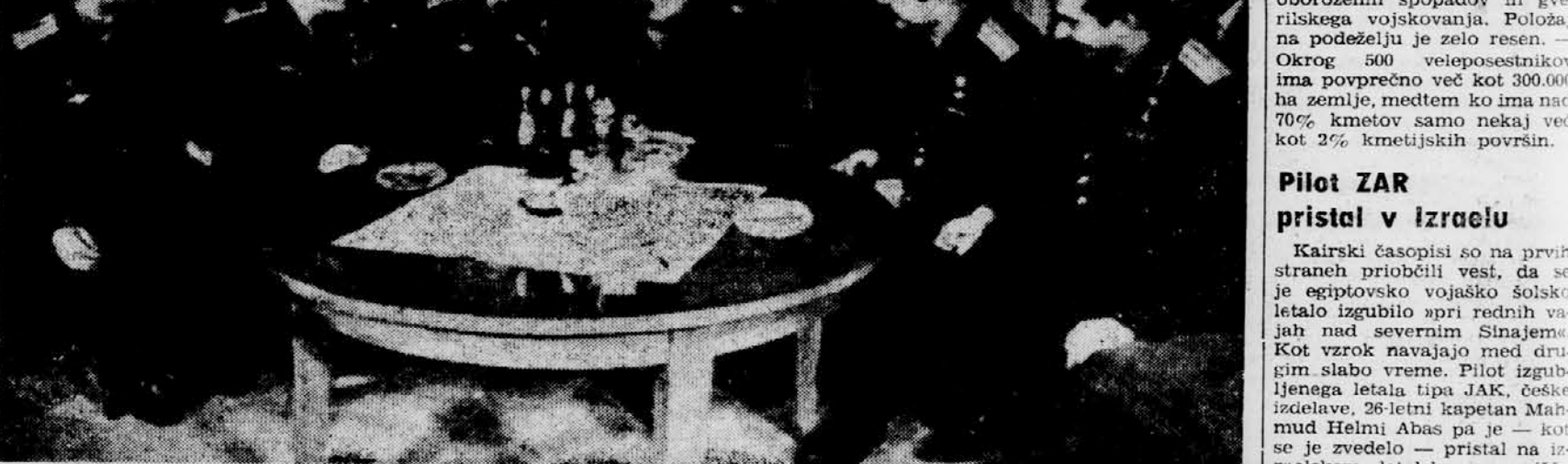
Mnenje Francozov o priznanju Kitajske

Neka anketa je pokazala, da je 39% Francozov naklonjen temu, da bi Francija priznala LR Kitajske, 26% pa je proti, 35% pa ni povedalo svojega mnenja. Za trgovinske odnose z LR Kitajske je 58% anketiranih, 17% nasprotuje tem odnosom, 25% pa se ni izrekel. Anketo je izvedel francoski inštitut za javno mnenje, rezultate pa je objavil časopis »France Soire«.

V Bolgariji cepijo proti otroški paralizi

Po vsej Bolgariji so začeli trimesečno množično cepljenje otrok proti otroški paralizi. Zdaj uporabljajo tako imenovano živo vakcino, s katero so doslej vakcinirali okrog dva milijona otrok in mladine. Pri tem so dosegli zelo dobre rezultate, saj so v treh letih po vsej državi registrirali samo nekaj obolelih vrste. Bolgarski zdravstveni delavci si prizadevajo, da bi se množično vakcinacijo dočela izkoreniniti otroško paralizo.

več tudi širši, politični pomen. Na to opozarja tudi dejstvo, da sta trgovinski sporazum podpisali najuglednejši politični osebnosti obeh držav Hruščov in Castr. Zato tudi sklep, da so med dosedanjimi razgovori prevladovali problemi v zvezi z trajnim razvojem Kube, zlasti njena gospodarska problematika, verjetno ni daleč od resnice, četudi je spet očitno, da to ni edina resnica.

FIDEL CASTRO MED KOZMONAVTI — Sovjetski kozmonavti so obiskali kubanskega premiera Fidela Castra, ki je sedaj na obisku v Sovjetski zvezi, v njegovem apartmaju v Kremlju. Na sliki od leve proti desni: German Titov, Andrian Nikolajev, Juri Gagarin, Fidel Castro, Pavel Popovič, Valerij Bikovski in drugi. (Se nadaljuje) (Se nadaljuje)

Visoka šola za nove Oswalde

Teroristi se vadijo v džunglah za boj proti Vietkongu

ubiti. Če mi videti teči človeka, ga mi ubiti in nič govoriti, ker Vietkong poslušati in vzdigniti alarm...» Kdor je preživel tujo okupacijo, bo do zela došel smisel teh nevarnih besedi. Staveva poveljuje skupini na pol divjih domačinov iz plemena Kohor in praktično živi v plemenski skupnosti. Včasih ga domačini zapuste, toda v glavnem so zelo navezani nanj. Tako je navajen življenja med domačini, da tudi v pogovoru s svojimi vojaki uporablja primitivno angleščino z neobolnimi, tako imenovano »Pidgin English«.

Ne bi raspravljali o učinkovitosti teh specialnih patrulj v boju proti Vietkongu. Treba pa je opozoriti, da so se ameriške sile povezale z ne pod divjimi plemeni zato, da bi se borile proti gi-banju, ki je snalo vidjajčin v svoje okvire težnje in sanje o emancipaciji velike večine vietnamskega ljudstva. Iz tega sledi, da je ameriška politika že v načelu zgrešena in da njene perspektive nimajo perspektive. Pred Američani so že Francozi ubili enako pot in v nezumljenem boju v džunglah uporabljali posamezne d'Artagnane, ki so

Obratna ambulanta Kartonažne tovarne

Raspisna komisija pri Nuklearnem inštitutu „JOŽEF STEFAN“

razpisuje delovno mesto računovodje

Nastop službe takoj ali po dogovoru, možna je tudi honorarna zaposlitev. — Raspis velja do zasedbe delovnega mesta. 607

Upravni odbor zavoda Otroški vrtec Dolenji Logatec sprejme takoj v redno delovno razmerje: 1. diplomirano otroško negovalko 2. SNAŽILKO

Nastop službe je mogoč takoj. — Za negovalko je samska soba priskrbljena. 597

Obratna ambulanta ISKRA - PRŽANJ razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. Ponudbe pošljite upravnemu odboru ISKRA. 803

FEDENSKI PROGRAM RTV

Carl Rowan novi direktor USIS

Ameriški predsednik Johnson je imenoval Carla Rowana za direktorja ameriške informativne službe (USIS) namesto Edwarda Murrowa, ki je odstopil zaradi bolezni. Carl Rowan, zdaj ameriški veleposlanik na Finskem, je pravi črnc v ZDA, ki so mu zaupali tako pomembno dolžnost v vladi. Po poklicu novinar, je bil preden je odšel na Finko, pomočnik državnega podsekretarja v ameriškem ministrstvu za javna dela. Kot direktor USIS bo Rowan prvi črnc, ki je kdajkoli prisostvoval sejanju ameriškega sveta za nacionalno varnost.

Francose lokomotive za Kubo?

Ena izmed vodilnih francoskih firm za proizvodnjo težke električne opreme Societie Aisthorm je ponudila Kubi električne lokomotive, in sicer na podlagi licitacije, ki jo je Kuba razpisala pred nekaj meseci. Predstavnik firme je povedal, da Kuba še ni odgovorila na ponudbo. Mimo tega ni izključiti možnosti sklop s predstavniki kubanske gospodarske misli, ki se zdaj muči v Evropi.

Francozi iz Alžirije v Argentini

V Argentini je pripravljal prva skupina Francozov, ki so se svojčas izselili iz Alžirije, zdaj pa so se sklenili naseliti v Latinski Ameriki, kmalu bo v Argentino priselila tudi druga skupina. S tem so začeli uresničevati program o naselitvi francoskih emigrantov na tem področju. Francoska vlada je materialno pomagala izseljenim družinam, ki so začele novo življenje v argentinskih ravninah. Tudi argentinska vlada je izrazila pripravljenost pomagati pri hitri izvedbi te akcije.

Raul Leone o agrarni reformi

Novi venezuelski predsednik Raul Leone je izjavil, da bo z novimi agrarnimi reformami dobilo zemljo 10.000 kmetičnih družin. Dejal je, da vlada Betancourta ni mogla izvesti programa agrarne reforme, saj je samo 60.000 kmetičnih družin dobilo zemljo. Za te reforme je Betancourtova vlada porabila 12 milijonov dolarjev. Računajo, da je v Venezueli še več kot 300.000 kmetičnih družin brez zemlje. Zaradi počasnega izvajanja je poglavite nacionalne naloge so se politične sile ostro polarizirale, prišlo pa je tudi do oboroženih spopadov in gverilskega vojskovanja. Položaj na podeželju je zelo resen. — Okrog 500 veleposelnikov ima povprečno več kot 300.000 ha zemlje, medtem ko ima nad 70% kmetov samo nekaj več kot 2% kmetijskih površin.

Pilot ZAR pristal v Izraelu

Kairski časopisi so na prvih straneh priobčili vest, da se je egipčevsko vojaško šolsko letalo izgubilo pri rednih vahajah nad severnim Sinajem. Kot vzrok navajajo med drugim slabo vreme. Pilot izgubljenega letala Ipa JAK, češke izločave 26 letni kaptetan Mahmud Helmi Abas pa je — kot se je zvedelo — pristal na izraelskem letalskem oporišču in zaprosil za politični azil. Na tiskovni konferenci je pozneje povedal, da je sklenil še pred nekaj tedni, da bo zbežal iz ZAR.

Stanišič. Letala grodo v muzej domala takoj, ko pridejo iz tovarn, ker jih potisnejo v ozadje novi modeli. Strojovništvo sile se obnavljajo in sledе druge drug, ne da bi bilo predvideno, da jih bodo uporabili. Svet pa gre naprej po svoji poti, v senci strahu pred brezosebimi raketami in brezbrzi za želje in hotenja velikih vojaških politikov. Napredek v znanosti vse bolj potiska v ozadje tradicionalne vojaške vrline. Kam le z navdušenjem, s ogromno energijo in z bojovniškimi ambicijami deset in desetstosevce oficirjev ter sto in stotosevce podoficirjev? Kam z ambicijami vseh teh ljudi, ki so si izbrali vojaško kariero, ker se niso mogli živjeti v civilno življenje? (Se nadaljuje) CARLO ROVERE, »AVANTI«

Obratna ambulanta Kartonažne tovarne v Ljubljani, Cufarjeva 16, razpisuje delovno mesto računovodje

Nastop službe takoj ali po dogovoru, možna je tudi honorarna zaposlitev. — Raspis velja do zasedbe delovnega mesta. 607

Obratna ambulanta ISKRA - PRŽANJ razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. Ponudbe pošljite upravnemu odboru ISKRA. 803

Raspisna komisija pri Nuklearnem inštitutu „JOŽEF STEFAN“ v LJUBLJANI, JAMOVA 39 razpisuje prosto delovno mesto INŽENIRJA KEMIJE

Pogoj: diploma II. stopnje. Plača po pravilniku o osebnih dohodkih znanstvenih, strokovnih in drugih delavcev Nuklearnega inštituta „Jožef Stefan“ v Ljubljani. Službo lahko nastopite takoj ali po dogovoru. — Ponudbe s obširnim življenjepisom naj interesi pošljete sekretariatu inštituta. — Raspis velja do zasedbe delovnega mesta. 610

LESNI KOMBINAT LJUBLJANA Langusova 8 razpisuje prosto delovno mesto kurirja

Pogoj: dokončana osnovna šola, izpit za motorno vozilo »Moped«, dobro poznavanje mesta Ljubljana, da ima stanovanje v Ljubljani, nastop službe takoj, osebni prejemki po pravilniku.

Raspis velja do zasedbe delovnega mesta. Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek. 599

GVERILSKA VOJNA V JUŽNEM VIETNAMU — Ameriški oficir v družbi domačinov

Novice

REGGIO EMILIA: zelo dober sprejem ljubljanske Operne. — V ponedeljek je ljubljanska Opera na svojem ponovnem gostovanju v Severni Italiji uspešno začela turnejo v Reggio Emilii. Uprizoritev opere »Zlati petelin« pod taktirko Boga Leskoviča je občinstvo, kot smo dobili telefonično obvestilo, sprejelo z navdušenjem. Vstopnice za baletni večer, ki je bil v istem velikem gledališču, in Reggiju Emilii, so bile rasprodane že nekaj dni vnaprej. Na ansambel je v Parmii v nadaljevanju turnee ponovil predinscenijski »Zlatega petelina«.

IZOLA: gostovanje italijanskega gledališča — Italijansko dramsko gledališče z Reke bo v tem tednu spet gostovalo v Istri. Turnejo začne danes; v Izoli bodo uprizorili Geleirjevo komedijo »Zimske večere« režiserja Glauca Verdina. Z istim delom bodo gostovali tudi v Bujah, Bertokih in Rovinju.

ZAGREB: nič več kinoteke — V začetku novega leta so zaprli zagrebsko kinoteko. Vzrok: neprimerni prostori, brez osnovnih higienskih pogojev, in zastarela tehnika. (Vendar si je kinoteka kljub temu zagotovila stalno občinstvo). Ker pa sta v Zagrebu lepi dvorani v Studentskem kulturnem centru in v delavski univerzi »Mosa Pijade«, in ker skrbita tudi za filmsko vzgojo nekateri (glasni mladi sponzorirali kinoteke) se vedno upajo, da bodo morda, v bližnji prihodnosti le kako prišli do kinoteke repertoarja.

BEOGRAD: financiranje kulture — V sredo se je sestel odbor prosvetno-kulturnega sveta zvezne skupščine za probleme financiranja kulturnih institucij in razdelitev dohodka. Obravnavali so aktualna vprašanja, še posebno materialni položaj kulturnih ustanov in vrednotenje, mesto kulture v statističnem okviru. V razpravi so sodelovali tudi Dušan Vučković, Mitar Petrović, Vičar Olujić in Hraskov Borizan. Vsa obravnavana vprašanja bodo kmalu na dnevnem redu zasedanja prosvetno-kulturnega sveta.

KRALJEVO: »Prvi glas Jugoslavije« — V sredo se je začelo tu prvo jugoslovansko tekmovanje v okviru oddaje »Mikrofon je vaš«. Na tekmovanju, ki bo trajalo do sobote, so izmed 24 prijaviteljnih pevecov — amatjevev — izbrali deset finalistov, ki bodo nastopili na sobotni zaključni prireditvi. Tedaj bodo izbrali najboljšega pevecu-amatere Jugoslavije. Nastopajoče spremljajo orkester zabavnega programa RTV Zagreb pod vodstvom Zlatka Černjule, zabavni orkester RTV Beograd pod taktirko Mirka Souca in narodni kvartet Jovice Petkovića iz Sarajeva.

BEOGRAD: premiera »Sna presne noči« — Jugoslovansko dramsko pozorišče je uprizorilo sinoči — na čast 40-letnice Shakespeareovega rojstva — njegov »Sen kresne noči«. Na sliki: prizor iz komedije.

STOCKHOLM: »Danski kulturni tedni« — Danski kralj, predsednik vlade in drugi pomembni voditelji danskega družabnega in kulturnega življenja so dopotovali v Stockholmu, kjer bodo prisostvovali prireditvam »Danskega kulturnega tedna«. Manifestacija naj bi utrdila stike med Švedsko in Dansko.

Kultura ne raste mehanično

S skupščine Svobod in PD ljubljanskega okraja

Osrednjo temo razprave na redni skupščini Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Ljubljana, ki je bila večeraj v dvorani kluba poslancev, je narekoval referat Martina Zakoniške, predsednika tega sveta, o »Vlogi in mestu organizacije Zveze Svobod in prosvetnih društev ljubljanskega okraja na kulturnem področju oziroma natančneje o »Kulturi — integralnem delu družbene skupščine.«

Ker smo o načelnih problemih, ki jih je referat zadel pod naslovom »Nekega osnovnih izhodšč« z kulturo, so organizacije, pisali, že pred dnevi, ko smo poročali o planu okrajnega sveta Svobod in PD kot pripravi na današnje snidenje, se omejujemo le na tiste praktične ugotovitve, katere so v svojih razpravah konkretno osvetljevali tudi razpravljavci.

Eden izmed poglavitnih vzrokov za obrobno obravnavanje kulture po občini in iz tega izviročajo kulturo stanje je po mnenju referenta in razpravljavcev ta, da se občinske skupščine v okraju, razven redkih izjem, še niso ukvarjale s kulturno politiko. Ob tem so omenjeni nastopili proti prepričanju, po katerem naj bi se kulturna vprašanja z rastočo materialno bazo razreševala sama po sebi, ter se postegovali za veliko večji vpliv subjektivnih sil na področju kulture.

Samostojni sveti za kulturo so se, pravijo, ponekod pokazali kot pomemben činitelj pri vzpostavljanju občinske kulturne politike, vendar pa doslej — prav tako kot večidel Sveti Svobod — ni sodelovali na podlagi izdelanih programov in pogodbinih odnosov med občinsko skupščino ter kulturnimi organizacijami in ustanovami. Finančna utesjenost, navide-

Gledališče

Kole Časule: Crnila

Gostovanje Drame Narodnega teatra iz Skopja

Makedonski naslov pomeni »teme, mrakova«. Drama je mračna zgodba, krvava epizoda iz makedonskega podtalnega boja za svobodo v začetku dvajsetih let tega stoletja. Če sem igra imenovala drama, sem nemara rekel preveč. To je napeta kriminalka brez resničnega dramskega živca. Prav tako so značajni, ki so vpleteni v to mučno zgodbo, risani so razmeroma preprosto z očitno tendenco k črnojemu predstavljanju človeškega sveta. Nekaj resnične tragike pa vendarle vsebuje usoda mlade atentatorja, ki je okrutno neumisljena in ki jo vodi in ravna resnično zavren cinizem nekkih voditeljev podtalnega gibanja. Prepričljive, ne človeške elemente vsebuje tudi figura zapetega revolucionarja Fezija, ki je postala po igrarjevih zaslugi pravzaprav centralna osebnost te igre.

Glavni vtis predstave je vsekakor pozitiven, in to zlasti zaradi sorazmernu kulturnega govora nastopajočih igrancev. Kolikor moram presoditi po prvem vtisu, se ves ansambel odlikuje živju, pristno in prepričevalno govorico, ki ne pozna ne pretiravanja ne volnega patosa. Scensko in režijsko je predstava povprečna. Solidna in razumna. Režiser I. Milčev je na odru, ki ga je opremil V. Popović-Cleo, organiziral tekočo realistično igranje, ki nemara tudi zaradi dobrega okusa ni izčrpala vseh revolucerskih efektov, kakršni so v tekstu dani.

Igrališče je predstava resno delo. Pokazala nam je nekaj nadarjenih igralcev. Najhvaležnjejo nalogo je nudil igralcu lik Fezija. Treba je poudariti, da ga je F. Pričke podal z moštristem velikoga odneska ustvarjalca. Bil je razveseljiv in pretresljiv v svoji tragični notranji situaciji, ki jo je znal tako nezmotljivo predočiti. Nejasen, toda nevarno zaprt Ivan je bil D. Kostovski. Zadržan in mrzel je vtrajal do konca svoje vloge, ki konca na žalost nima. Njegov šef in glavni akter revolucionarnega izvršnega odbora Lukov je najobsežnejša vloga v tej igri. Mislim, da je pisatelj ta lik poenostavil, saj je vendarle povsem nečloveško činičen. Ta oseba gledalca ne more prepričati, čeprav jo je I. Bivaralevski predstavil z rutino, z energijo in z zbrano, preplešena mešanica Hristova je podal T. Nikolovski skromno in dostojno. Pač pa sta oba mlada revolucionarja vzbudila vtis dveh nadarjenih igralcev. A. Jovanovski kot idealni atentator (po avtorju vendarle preidealčen) in D. Damevski kot Metodji, ki je svoj nevarni temperament razkril v šele v svoji zaključni sceni. Nedo Hristova je predstavljala D. Puckova, ki je nedoločeni in nedopisani osebnosti ni mogla dati prepričljivega iluzorja izraza. Njeno prajateljevo Milko je gladko odigrala V. Doneva.

Ob tem skromnem tekstu vendarle predstava, ki je v celoti na lepi ravni, po posameznih krescijah in trenutnih pa kratkoma priznanja vredna.

JOSIP VIDMAR

PREPRIČLJIVI ODRSKI GOSTJE — Prizor iz »Temin« («Crnila») Koleta Časula, ki so jih prvi večer gostovanja v ljubljanski operni hiši zaigrali člani Drame Narodnega teatra iz Skopja in pri tem pokazali lepo svojo umetnost.

Likovna umetnost

Neizbrušen talent

Mila Štok razstavlja v Domu JLA

Mila Štok, ki prav te dni razstavlja devetnajst olinjnih podob v hallu Doma JLA, je po poledici novinarica. Rodila se je v Leszavaru v Sumadiji, potem je obiskovala gimnazij in trgovsko akademijo v Beogradu in še pozneje je začela slikati. Potem je prišla vojna in Mila Štok se je udeležila narodnoosvobodilne borbe. Po osvoboditvi dela v uradništvo »Borbe« in Radia Zagreb.

V Domu JLA je zdaj pokazala svoja dela, naslala — razsen enega morda — v letu 1963, torej po njeni prvi samostojni razstavi. Čeprav oborožena z izkušnjami vsaj enega javnega nastopa in vsaj vseh dveh let resnega dela, pa vendar slikarica pogreša še nekatere osnove, brez katerih njeno delo ne bo nikoli zapelo v tistem prijetnem, ubranem akordu, ki ga lahko posreduje samo do neke mere prečiščena transpozicija. Mila Štok ne pogreša izdelave, zamisli, ima ostro, živahno in občutljivo oko, pravi tako lahko zasledimo v njenih podobah kaj precejšnjo mero slikarskega temperamenta.

A žal, primanjkuje ji znanja, morda daljšega, vztrajnega dela pod kritičnim vodstvom. Tako njena dela le malo neugodno učinkujejo, kot združki nekam ekspresionističnega nastojanja in iskrija v smeri psihološko pogojene slikarske manire na eni ter negotovaja prijemna in labilnega občutkovnega izraza na drugi strani. Sicer njenim barvam in barvnim sestavkom skoraj ni kaj oporekati, zato pa nikakor ne zavpenijo skladno z njeno risbo, kolikor je to, niti z njenimi šele povsem izbrušenimi, čeprav vseh zanimivih kompozicijskih zasnutki. Po drugi strani pa nas spet privlačijo v doka, decentim oblikovanjem izrazito aktualističnih tem, tako »Konozantaut« ali »Skopija«, ki pa se rada izrode v brezdušno, v najboljšem primeru tehnično dovršeno ilustracijo. Toda Mila Štok je dokazala, da je izrazito nadarjena slikarica, ki pa ima še dolgo pot do dovršenosti: pot študija, resnega dela in tu in tam gotovo tudi vračanja na izhodišča in začetne korekture.

J. MESESNEL

Glasbeni dogodki

Spet koncert v Studiu 14

Tokrat je bil na sporedu stari slovenske in hrvaške glasbe z deli skladateljev 16. in 17. stoletja: Tomasa Cecchinija, Andreja Patricija-Petrića, Julija Skjavčiča, Gabrijela Plavca, Vinca Jelčića in Izaaka Poša. Izvajalci so bili altistka Olga Kregelj, tenorist Miha Gregorič, basist Dragiša Ogrjanović, Komorni zbor RTV Ljubljana pod vodstvom Lojzeta Lebiča, mlajd. godalni orkester RTV Ljubljana z dirigentom Urošem Prevorskim, na čemulba je spremljal Marijan Lipovec. Večer je komentiral Danilo Pokorn.

Hotel sem se enkrat postaviti na stalšče tistih poslušalcev, ki se niso odločili priti na koncert v dom RTV Ljubljana (ki so namreč v večini in sem zato poslušalci) dajajo pri radijskem sprejemanju. Ob tem sem moral ugotoviti, da je takšen koncert ravno tako kot za publiko v dvorani smiselni tudi za poslušalce ob sprejemnikih. Od navadne oddaje še namreč razlikuje po tem, da človek ve, da prisostvuje nekemu konkretnemu kulturnemu dogodku. Zato je taka oddaja veliko bolj živa in bolj zanimiva kot pa oddaja s ploščo ali traku. Nima zgolj informativnega značaja, ampak se nekoliko približuje estetskemu doživljanju.

Konkretno o večeru samem je treba reči, da je bil dobro zasnovan. Bil je lep doprinos k spoznavanju naše glasbene preteklosti, ki se pred nami odkriva šele v zadnjem času in zbuja upravičeno presenečenje ob ugotovitvi, da imamo tako kvalitno tradicijo. Prav je, da RTV Ljubljana s takimi oddajami širi zavest o tem doživlju.

Mnogo je pripomogel k pravemu razumevanju večera le po dojemljivi komentar Danila Pokorna. Izvedba je bila v celoti na zelo dostojni ravni. Posebej je treba omeniti Komorni zbor pod vodstvom Lojzeta Lebiča; zborovo vodi dajanje je bilo izredno kulturno in mislim, da ga lahko primerjamo z marsikaterim posnetkom za magistrinalno petje posebej specializiranih zborov.

KRISTIJAN UKMAR

Diskoteka

Zabavne melodije s festivala „Zagreb 64“

Čkrat je otvoritvijo festivala Zagreb 64, so se — kot je že postala navada — pojavile tudi gramofonske plošče z zabavnimi melodijami tega festivala. Izdal jih je Jugotoni v primerni, četudi ne preveč reprezentativni opremi. Odšlo je v novi tehnik, na katero se je — kot kaže — podjetje preusmerilo, in s tem zagotovilo svojim izdelkom najboljše kakovost ozroma svetovni standard za long-play plošče. Dve plošči, vsaka po osem pesmi, vsebujejata vseh šestnajst izvedenih pesmi melodij. Orkestralnih kompozicij kot tudi šansonov se niso posneli.

Po zaključku letošnjega zagrebškega festivala nam bosta omenjeni plošči v dragoceno pomoč, kadar si bomo hoteli osvoboditi vtise, ki smo jih dobili, ko smo spremljali festival, in kadar si bomo hoteli zavrteti nekaj pesmi, ki jih bomo radi imeli v svoji diskoteki. To je zredvom Ročičeva izvedba popevke »Golob«, ki so ji priznali drugo mesto na natečaju. Na preprosti in originalni tekst Daga Britvića (posebna nagrada) je melodijo skomponiral

Branko Mihaljević. Ročičev man po svetu po svojih poppevkah, do zdaj doma ni imel skladbe, ki bi ga predstavila v najlepši luči, kar za deva glasovne očeske, saj je celo sam zase ni znal napisati. Zdal pa je dobil melodijo, ki je na festivalu še z uvodno vokalizacijo izvalila posebno odbojnost. Dobil je koplo, pri srčno pesem, široko pevne linije, pri kateri se je njegov glas pokazal v najlepši luči in s katero se je predstavil z vsemi svojimi pevskimi kvalitetai svetovno znanega poppevkarja. V ustreznem kontrastu sledi tej popevki melodija nasprotnega spola, Zubakov blues »Zanjov«, v izvrstni izvedbi Senke Veletanić Petrović in v pikantnem aranžmanju Mihaila Živanovića. Tretji posnetek je ena najlepših popevk festivala, »Spremenila si se, slow«, ki ga je na tekst Igora Krimova komponiral Stipica Kalodjera. Popevko v uspešnem Prohaskovem aranžmaju poje zelo izrazito Dragutin Kličić. Slow šanson Miljana Lentića »Pusta noč« v izvedbi Beti Jurkovič je preveč patetičen tako sam zase kot tudi v tej interpretaciji. Popevko »Din

din don, odkod ta zvone Ivica Krajača, v aranžmanju Stipice Kalodjera izvrstno interpretira Gaby Novak. »Balada« Pera Gotoveca, prvoplasirana melodija festivala, je k sreči zastopana v komornem aranžmaju s pevcom Zvonkom Spišćem. Tretjenajstega popevke »Vse je kakor prej« novo sadskega skladatelja Angela Vlatkovića predstavlja na plošči debutantka festivala Ana Štok. Prvo ploščo zaključuje »Kline Ivica Krajača« v izvedbi popularnega kvarteta »Me«. Avtor je sam član kvarteta. To je duhovita skladba v prav tako duhovito aranžmaju avtorja izredno izvaja Arsen Đedić. Sledita dve popolnoma »spremenjene« banalna »Spomin nate« Radoslava Grajčiča v izvedbi avtorja in Krajačev twist »Čevljičke«, ki ga ni moglo rešiti niti prizadevanje Marjane Deržaj. Poslednji posnetek interpretira še en festivalski debut, sicer tudi za našo državo znan pevec Štepan-Jimny Stančić, ki je lahko le malo pokazal s staromodnim slowom Milutina Vanketera »Dime« na verzze Alke Ruben.

NENAD TURKALJ

Film

Med spopadi in namerami

Intervju z režiserjem, s filmskim delavcem Jožetom Babičem

Snemal je v Sarajevu za »Bosna films«. V Trstu ga čaka gledališka režijska. V prihodnje bo snemal slovenske filme, bržčas kaj kmalu. Jožeta Babiča vprašamo o njegovem najnovejšem delu, po filmu »V spopadu«.

Odgovarja (kot režiser): »Film smo končali konec minuloga leta. Scenarij je napisala Ana Marija Car (pridajate: pri obdelavi je sodeloval Branko Hoffman), za kamero je stal Eduard Bogdanović, scenograf je Veselin Budrov in muziko je napisal Dane Skerl. V glavnih vlogah nastopajo Vojta Mirić (najbolj poznan iz »Čudnega dekleta«) pa Ana Karić in Ante Soljak. Pestrost in sočnost so pridale filmu večje stranske vloge, zapupane Borisu Buzančiću, Tomu Jovanoviću, Zlatku Maduniću in Vasji Stankoviću. Čeprav se film dajeja na kliniki in so poglaviti akterji zdravniki (če je predstojnik, je zaslužen družbeni delavec in revolucionar, in njegov svet naj bi bil zametek še višje stopnje; morda združevanja posameznih skupin po njihovih afinitetah. Trenutno je vprežen v inventuro. Beremo in beremo stare in nove zapuščine, osnutke, scenarije in splošne vse, kar je ostalo po predhli, da bi ustvarimo pregled. Zatem moramo ugotoviti, kaj namjaka, in predati nalogo najbližjim, se pravi tistim, ki bodo imeli največ afinitete do posameznih projektov. Kar hočemo, kot se silni in želji, na eni strani snemati zgodovino, »Pod svobodnim soncem«, in na drugi zastopstvo vseh ostalih žanrov.«

Vas v tej množici nalog sploh kaj rešuje?

Jože Babič: »To, da nimamo dovolj projektov. Da slovenski scenarijski fond, poštemo povedano, še zmerom forsiramo. Kaj pa, če začno Slovenci pisati odlične scenarije? Če se naučijo filmskega izražanja? Vsi slajni nameni novega programskega sveta bodo ničveč, če ne bomo hkrati (že takoj) začeli iskati novih možnosti za plasiranje slovenskih filmov, ukrepati zoper pomankljivo kinofikacijo, žansko ožino, nekulturno predvajanje, zoper samo svoje stežnice poučnega in znanstvenega filma, zoper nemogoče ustvarjalno klimo itd. F. S. Programski svet »Viva film« satajaljo Jože Babič, Djurdica Piere, Vladimir Koch, Franje Kosmač, Božidar Okorn, Vasja Predan, Dušan Povh, Bojan Štih in Franček Stiglic (predsednik).

Ugrami je naslednje vprašanje — in odgovori: »Cena je povprečna, okrog 60 milijonov, posnel sem vse v treh meseci. Da, in če menite, kako se nam zdaj čisto napak zdi, da so sodobni problemi je bolj ali manj uradno opredeljeni odnosi med ljudmi, da gre za njihovo preokupacijo je kot družbene refleksije, priznam, da tudi sam čutim to. Sodobno problematiko bi moral izpričevati globlje, mimo enostavne družbene relacije direktor — nameščene, stari — novo: s intimitetnih izhodšč in seveda ne formalno.«

V kakšno smer se razvija stimulacija ekonomskih enot »Bosna films«?

Jože Babič (kot filmski delavec): »Trenutno menda v

MAKEDONSKI NASLOV Pomeni »teme, mrakova«. Drama je mračna zgodba, krvava epizoda iz makedonskega podtalnega boja za svobodo v začetku dvajsetih let tega stoletja. Če sem igra imenovala drama, sem nemara rekel preveč. To je napeta kriminalka brez resničnega dramskega živca. Prav tako so značajni, ki so vpleteni v to mučno zgodbo, risani so razmeroma preprosto z očitno tendenco k črnojemu predstavljanju človeškega sveta. Nekaj resnične tragike pa vendarle vsebuje usoda mlade atentatorja, ki je okrutno neumisljena in ki jo vodi in ravna resnično zavren cinizem nekkih voditeljev podtalnega gibanja. Prepričljive, ne človeške elemente vsebuje tudi figura zapetega revolucionarja Fezija, ki je postala po igrarjevih zaslugi pravzaprav centralna osebnost te igre.

Glavni vtis predstave je vsekakor pozitiven, in to zlasti zaradi sorazmernu kulturnega govora nastopajočih igrancev. Kolikor moram presoditi po prvem vtisu, se ves ansambel odlikuje živju, pristno in prepričevalno govorico, ki ne pozna ne pretiravanja ne volnega patosa. Scensko in režijsko je predstava povprečna. Solidna in razumna. Režiser I. Milčev je na odru, ki ga je opremil V. Popović-Cleo, organiziral tekočo realistično igranje, ki nemara tudi zaradi dobrega okusa ni izčrpala vseh revolucerskih efektov, kakršni so v tekstu dani.

Igrališče je predstava resno delo. Pokazala nam je nekaj nadarjenih igralcev. Najhvaležnjejo nalogo je nudil igralcu lik Fezija. Treba je poudariti, da ga je F. Pričke podal z moštristem velikoga odneska ustvarjalca. Bil je razveseljiv in pretresljiv v svoji tragični notranji situaciji, ki jo je znal tako nezmotljivo predočiti. Nejasen, toda nevarno zaprt Ivan je bil D. Kostovski. Zadržan in mrzel je vtrajal do konca svoje vloge, ki konca na žalost nima. Njegov šef in glavni akter revolucionarnega izvršnega odbora Lukov je najobsežnejša vloga v tej igri. Mislim, da je pisatelj ta lik poenostavil, saj je vendarle povsem nečloveško činičen. Ta oseba gledalca ne more prepričati, čeprav jo je I. Bivaralevski predstavil z rutino, z energijo in z zbrano, preplešena mešanica Hristova je podal T. Nikolovski skromno in dostojno. Pač pa sta oba mlada revolucionarja vzbudila vtis dveh nadarjenih igralcev. A. Jovanovski kot idealni atentator (po avtorju vendarle preidealčen) in D. Damevski kot Metodji, ki je svoj nevarni temperament razkril v šele v svoji zaključni sceni. Nedo Hristova je predstavljala D. Puckova, ki je nedoločeni in nedopisani osebnosti ni mogla dati prepričljivega iluzorja izraza. Njeno prajateljevo Milko je gladko odigrala V. Doneva.

Ob tem skromnem tekstu vendarle predstava, ki je v celoti na lepi ravni, po posameznih krescijah in trenutnih pa kratkoma priznanja vredna.

JOSIP VIDMAR

MAKEDONSKI NASLOV Pomeni »teme, mrakova«. Drama je mračna zgodba, krvava epizoda iz makedonskega podtalnega boja za svobodo v začetku dvajsetih let tega stoletja. Če sem igra imenovala drama, sem nemara rekel preveč. To je napeta kriminalka brez resničnega dramskega živca. Prav tako so značajni, ki so vpleteni v to mučno zgodbo, risani so razmeroma preprosto z očitno tendenco k črnojemu predstavljanju človeškega sveta. Nekaj resnične tragike pa vendarle vsebuje usoda mlade atentatorja, ki je okrutno neumisljena in ki jo vodi in ravna resnično zavren cinizem nekkih voditeljev podtalnega gibanja. Prepričljive, ne človeške elemente vsebuje tudi figura zapetega revolucionarja Fezija, ki je postala po igrarjevih zaslugi pravzaprav centralna osebnost te igre.

Glavni vtis predstave je vsekakor pozitiven, in to zlasti zaradi sorazmernu kulturnega govora nastopajočih igrancev. Kolikor moram presoditi po prvem vtisu, se ves ansambel odlikuje živju, pristno in prepričevalno govorico, ki ne pozna ne pretiravanja ne volnega patosa. Scensko in režijsko je predstava povprečna. Solidna in razumna. Režiser I. Milčev je na odru, ki ga je opremil V. Popović-Cleo, organiziral tekočo realistično igranje, ki nemara tudi zaradi dobrega okusa ni izčrpala vseh revolucerskih efektov, kakršni so v tekstu dani.

Igrališče je predstava resno delo. Pokazala nam je nekaj nadarjenih igralcev. Najhvaležnjejo nalogo je nudil igralcu lik Fezija. Treba je poudariti, da ga je F. Pričke podal z moštristem velikoga odneska ustvarjalca. Bil je razveseljiv in pretresljiv v svoji tragični notranji situaciji, ki jo je znal tako nezmotljivo predočiti. Nejasen, toda nevarno zaprt Ivan je bil D. Kostovski. Zadržan in mrzel je vtrajal do konca svoje vloge, ki konca na žalost nima. Njegov šef in glavni akter revolucionarnega izvršnega odbora Lukov je najobsežnejša vloga v tej igri. Mislim, da je pisatelj ta lik poenostavil, saj je vendarle povsem nečloveško činičen. Ta oseba gledalca ne more prepričati, čeprav jo je I. Bivaralevski predstavil z rutino, z energijo in z zbrano, preplešena mešanica Hristova je podal T. Nikolovski skromno in dostojno. Pač pa sta oba mlada revolucionarja vzbudila vtis dveh nadarjenih igralcev. A. Jovanovski kot idealni atentator (po avtorju vendarle preidealčen) in D. Damevski kot Metodji, ki je svoj nevarni temperament razkril v šele v svoji zaključni sceni. Nedo Hristova je predstavljala D. Puckova, ki je nedoločeni in nedopisani osebnosti ni mogla dati prepričljivega iluzorja izraza. Njeno prajateljevo Milko je gladko odigrala V. Doneva.

Ob tem skromnem tekstu vendarle predstava, ki je v celoti na lepi ravni, po posameznih krescijah in trenutnih pa kratkoma priznanja vredna.

JOSIP VIDMAR

MAKEDONSKI NASLOV Pomeni »teme, mrakova«. Drama je mračna zgodba, krvava epizoda iz makedonskega podtalnega boja za svobodo v začetku dvajsetih let tega stoletja. Če sem igra imenovala drama, sem nemara rekel preveč. To je napeta kriminalka brez resničnega dramskega živca. Prav tako so značajni, ki so vpleteni v to mučno zgodbo, risani so razmeroma preprosto z očitno tendenco k črnojemu predstavljanju človeškega sveta. Nekaj resnične tragike pa vendarle vsebuje usoda mlade atentatorja, ki je okrutno neumisljena in ki jo vodi in ravna resnično zavren cinizem nekkih voditeljev podtalnega gibanja. Prepričljive, ne človeške elemente vsebuje tudi figura zapetega revolucionarja Fezija, ki je postala po igrarjevih zaslugi pravzaprav centralna osebnost te igre.

Glavni vtis predstave je vsekakor pozitiven, in to zlasti zaradi sorazmernu kulturnega govora nastopajočih igrancev. Kolikor moram presoditi po prvem vtisu, se ves ansambel odlikuje živju, pristno in prepričevalno govorico, ki ne pozna ne pretiravanja ne volnega patosa. Scensko in režijsko je predstava povprečna. Solidna in razumna. Režiser I. Milčev je na odru, ki ga je opremil V. Popović-Cleo, organiziral tekočo realistično igranje, ki nemara tudi zaradi dobrega okusa ni izčrpala vseh revolucerskih efektov, kakršni so v tekstu dani.

Igrališče je predstava resno delo. Pokazala nam je nekaj nadarjenih igralcev. Najhvaležnjejo nalogo je nudil igralcu lik Fezija. Treba je poudariti, da ga je F. Pričke podal z moštristem velikoga odneska ustvarjalca. Bil je razveseljiv in pretresljiv v svoji tragični notranji situaciji, ki jo je znal tako nezmotljivo predočiti. Nejasen, toda nevarno zaprt Ivan je bil D. Kostovski. Zadržan in mrzel je vtrajal do konca svoje vloge, ki konca na žalost nima. Njegov šef in glavni akter revolucionarnega izvršnega odbora Lukov je najobsežnejša vloga v tej igri. Mislim, da je pisatelj ta lik poenostavil, saj je vendarle povsem nečloveško činičen. Ta oseba gledalca ne more prepričati, čeprav jo je I. Bivaralevski predstavil z rutino, z energijo in z zbrano, preplešena mešanica Hristova je podal T. Nikolovski skromno in dostojno. Pač pa sta oba mlada revolucionarja vzbudila vtis dveh nadarjenih igralcev. A. Jovanovski kot idealni atentator (po avtorju vendarle preidealčen) in D. Damevski kot Metodji, ki je svoj nevarni temperament razkril v šele v svoji zaključni sceni. Nedo Hristova je predstavljala D. Puckova, ki je nedoločeni in nedopisani osebnosti ni mogla dati prepričljivega iluzorja izraza. Njeno prajateljevo Milko je gladko odigrala V. Doneva.

Ob tem skromnem tekstu vendarle predstava, ki je v celoti na lepi ravni, po posameznih krescijah in trenutnih pa kratkoma priznanja vredna.

JOSIP VIDMAR

MAKEDONSKI NASLOV Pomeni »teme, mrakova«. Drama je mračna zgodba, krvava epizoda iz makedonskega podtalnega boja za svobodo v začetku dvajsetih let tega stoletja. Če sem igra imenovala drama, sem nemara rekel preveč. To je napeta kriminalka brez resničnega dramskega živca. Prav tako so značajni, ki so vpleteni v to mučno zgodbo, risani so razmeroma preprosto z očitno tendenco k črnojemu predstavljanju človeškega sveta. Nekaj resnične tragike pa vendarle vsebuje usoda mlade atentatorja, ki je okrutno neumisljena in ki jo vodi in ravna resnično zavren cinizem nekkih voditeljev podtalnega gibanja. Prepričljive, ne človeške elemente vsebuje tudi figura zapetega revolucionarja Fezija, ki je postala po igrarjevih zaslugi pravzaprav centralna osebnost te igre.

Glavni vtis predstave je vsekakor pozitiven, in to zlasti zaradi sorazmernu kulturnega govora nastopajočih igrancev. Kolikor moram presoditi po prvem vtisu, se ves ansambel odlikuje živju, pristno in prepričevalno govorico, ki ne pozna ne pretiravanja ne volnega patosa. Scensko in režijsko je predstava povprečna. Solidna in razumna. Režiser I. Milčev je na odru, ki ga je opremil V. Popović-Cleo, organiziral tekočo realistično igranje, ki nemara tudi zaradi dobrega okusa ni izčrpala vseh revolucerskih efektov, kakršni so v tekstu dani.

Igrališče je predstava resno delo. Pokazala nam je nekaj nadarjenih igralcev. Najhvaležnjejo nalogo je nudil igralcu lik Fezija. Treba je poudariti, da ga je F. Pričke podal z moštristem velikoga odneska ustvarjalca. Bil je razveseljiv in pretresljiv v svoji tragični notranji situaciji, ki jo je znal tako nezmotljivo predočiti. Nejasen, toda nevarno zaprt Ivan je bil D. Kostovski. Zadržan in mrzel je vtrajal do konca svoje vloge, ki konca na žalost nima. Njegov šef in glavni akter revolucionarnega izvršnega odbora Lukov je najobsežnejša vloga v tej igri. Mislim, da je pisatelj ta lik poenostavil, saj je vendarle povsem nečloveško činičen. Ta oseba gledalca ne more prepričati, čeprav jo je I. Bivaralevski predstavil z rutino, z energijo in z zbrano, preplešena mešanica Hristova je podal T. Nikolovski skromno in dostojno. Pač pa sta oba mlada revolucionarja vzbudila vtis dveh nadarjenih igralcev. A. Jovanovski kot idealni atentator (po avtorju vendarle preidealčen) in D. Damevski kot Metodji, ki je svoj nevarni temperament razkril v šele v svoji zaključni sceni. Nedo Hristova je predstavljala D. Puckova, ki je nedoločeni in nedopisani osebnosti ni mogla dati prepričljivega iluzorja izraza. Njeno prajateljevo Milko je gladko odigrala V. Doneva.

Ob tem skromnem tekstu vendarle predstava, ki je v celoti na lepi ravni, po posameznih krescijah in trenutnih pa kratkoma priznanja vredna.

JOSIP VIDMAR

ANA KARIĆ KOT ANESTEZISTKA DR. VERA V najnovejšem Babičevem filmu »V spopadu«. Ljubljanska premiera bo februarja.

MARINA COLOUH

TT bero stotisoči rednih bralcev

STUART CLOETE

GAZELA

6. nadaljevanje

Zdal mi je trideset let. Okrog njega prevladuje mnenje, da je premožen — če sodiš s stališča rezeva — ali pa, da komaj shaja — če gledaš s stališča milijonarja. Bil je član Računat Cluba, Explorer's Cluba in Harvard Cluba. Zabalj ni v nobenega od teh treh, a ustvarjalni intelektualci. Spominjali so ga, da je nekdo bil ali skoraj bil oboje.

Evelyn je bila hčerka Henryja S. Boxa — Shennling Boxa, slovitega embalerja za meso. Bila je torej skrajno bogata pa še lepa povrhu. Vsi so govorili, da ima veliko srečo, ker se bo poročil z njo. Ob poroki je bil tudi sam kar čeden, le nekoliko navaden se je zdel. Oba sta bila svetlolasa. Ljudje so ju gledali in ugotavljali, da sta čeden par in da bosta imela lepe otroke — pripomba, ki ga je zmerom spravljala v zadrego. Če človek upošteva, kako bogata je bila Eve — in bogata je bila od otroških let — tedaj, je bila naravnost očarljiva. Zdal je vedel, da je za žensko skoraj nemogoče, da bi bila bogata ali lepa, hkrati pa ljubozna... prijetna — izberite si pač kakršnekoli privednik za oznako te reči. Če je bogata in lepa hkrati, pa sploh ni mogoče, da bi bila prijazna, plemenita in vse ostalo. Toda Eve se je temu približala, kolikor je bilo splošno okoliša in vzoje sploh mogoče... Bila je

manj predrzna, prijaznejša,

Vrtimo globus

MIAMI — Po prvih poročilih je zahtevala oclapozija di...

PRAGA — Med požarom, ki je izbruhnil v prostornih tele...

SAJGON — V Sajgonu je dostoj zbolelo za otrimi ko...

NEW YORK — V uradnem sporočilu Bele hiše je rebo...

LONDON — Iz protesta proti selopu pristajnih obla...

STOCKHOLM — Po uradnih podatkih so zahtevale prometne nesreče na šved...

MOSKVA — Kalcor píše neki sovjetski list, kupijo prebivalce Moskve vsak dan...

STOCKHOLM — Norveška prevozniška družba je naročila v ladjedelnih pri GÖ...

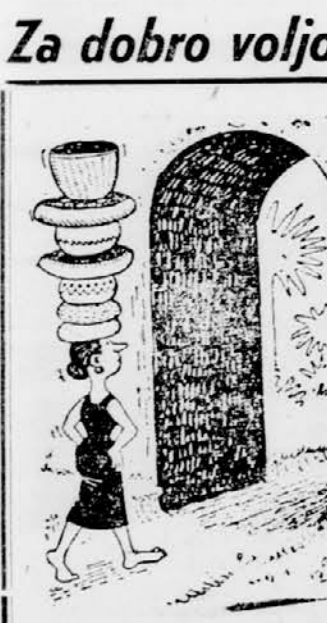
NEW YORK — Okoli 700 tisoč podjetnih dečkov v starosti 8-14 let skrbi za to, da dobivajo ameriški bralci časopise...

NEW YORK — Za poletno razvedrilo je začela neka newyorška založba izdajati zbirko lahkega čtiva v aluminijasti vezavi...

AMSTERDAM — S prvim aprilom bodo na Nizozemskem uvedli strožje nadzorstvo nad trgovino z zdravili...

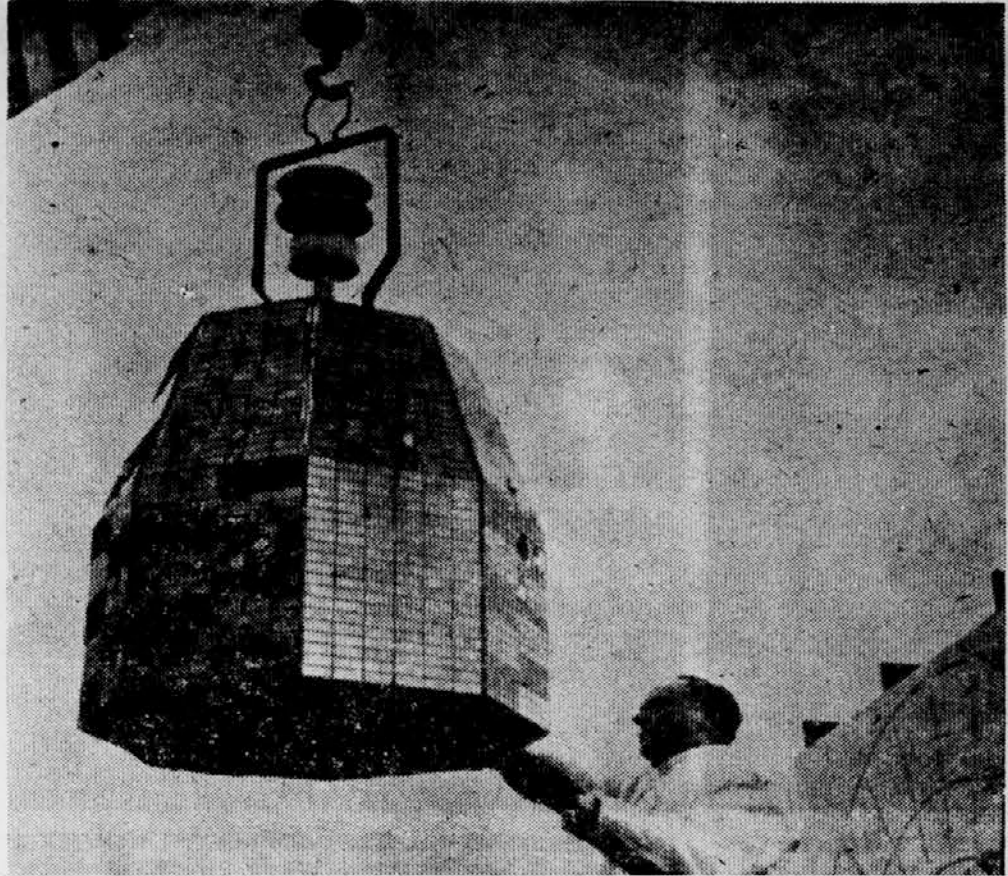
VARSAVA — V štiridesetih letih je Poljska razposilila vabila k sodelovanju na mednarodnem kongresu za astronomiko...

Za dobro voljo

Doe brez besed

Križanka puzzle grid with clues in Slovenian.

KOMUNIKACIJSKI SATELIT »RELAY-2« — Tristopenjska raketa Delta je odnesla satelit »Relay-2« na začetno krožno pot okoli našega planeta.

Ameriški kino v novem okolju

Po 25 letih dvomov in skrbi dobivajo dvorane novo funkcijo

Petindvajset let ni Hollywood gradil novih in ni prenavljal zastarelih filmskih dvoran, četrto stoletja se je iz leta v leto nihal število prodanih filmskih vstopnic...

PRISLI SO PREPOZNO — Prejšnjo nedeljo so privedli v južni Kaliforniji tekmovalce za baloni. Barbaro Keith (42 let) v gondoli pod balonom z vročim zrakom...

Kdor je obiskal ta ali oni predmestni kino v ZDA, se je znašel sredi družine hrupnih mladoletnikov, ki so vneto polagali noge s prašniki in blatnimi čevlji na naslanjaja...

Nove filmske dvorane se na pogled in tudi sicer razlikujejo od starih: prevzele so nove funkcije. Pred dvorano mora biti velik parkirni prostor...

Zdaj pa stoji ob Sunset Boulevardu sredi Hollywooda »Cinerama«, filmska palača iz jekla, stekla in kroma z vsemi dodatki in domisljicami sodobne arhitekture.

Približno dve leti v ameriški predmestni spet gradijo kinematografe. Okoli tristo so jih že izročili namenu, drugi so v načrtu, na tem področju je Kalifornija prva...

V službo sprejmemo REFERENTA ZA NABAVO Pogoj: a) dokončana višja ekonomsko-komercialna šola z najmanj 3-letno prakso...

Plača po tarifnem pravilniku oz. dogovoru. Nastop službe zaželen takoj. Ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev in kratkega življenjepisja pošiljate na naslov: ELEKTRONSKA INDUSTRIJA NIŠ - trgovinsko predstavništvo, Ljubljana, Milana Majcna 35, tel. 31-427. 594

63. Potihoma smo se plazili po brežini, med visokimi travami in bodicastim grmovjem. Pragozd je že oživel, okrog reke so čudno odmevali nočni kliki ptic in zverjadi. »To je dobro,« je rekel Acoraco. »Pogledal bom na obrežje, gotovo imajo čolne.« Ne da bi prav čakal na najmo privoljenje, je spustil svojo torbo na tla in se sam odplazil proti reki. Bila je prav vročinska noč, tak divjezag pragozda še nismo doživeli. Čutil sem, kako vzemirjen je postal Milan.

Nikotin predvsem v možganih

Svedci leti opisujejo posluce z mišmi na veterinarski visoki šoli v Stockholmu.

Svedski leti opisujejo posluce z mišmi na veterinarski visoki šoli v Stockholmu. Ugotovili so, da se nikotin nabira predvsem v možganih, pri čemer lahko doseže maksimalno koncentracijo že pet minut po injekciji v mišico.

Pri poskusih so delali švedski raziskovalci po metodi radioaktivnega ogljika 14, ki je kazal razporeditev nikotinske raztopine, vbrizgane laboratorijskim mišim.

Ne le v možganih, največ tudi v žleznih tkivih doseže koncentracija najvišjo stopnjo že po petih minutah, nekaj več časa pa mine, preden se pokaže sled nikotina v jetrih in ledvicah. V razmeroma kratkem času se spremeni nikotin v praktično neškodljivo snov, katere strupenost znaša samo tisočinko prejšnje in ki je znana pod imenom kotinin.

Zabavno pismence

K blagajniškemu okenecu neke banke v Milwaukeeju je stopil ropar, položil na polici prazno aktovko in pomolil blagajniku pod nos listič z napisom: »Vso gotovino takoj v torbo in brez sumljivih kretenj in podobnih neumnosti!« Blagajnik se ni upiral, toda preden je položil na polici aktovko, nabito polno bankovcev, je napisal na list: »Popravi si kravato, fotografiraj te! Molčeči ropar je pustil torbo in pobegnil. Kmalu potem so ga prilehli na podlagi posnetkov, ki jih je napravila avtomatična kamera.

Izredno močni kovčki

Pritiskev tih ton vzdržijo lahko kovčki, ki jih izdeluje neka britanska tovarna iz zmesi steklenih vlaken in raznih smol. Kovčki so pravzaprav odlični, se pravi, da so izdelani iz enega kosa, torej nimajo šivov, ki radi popustijo. Okvir je jeklen, prav tako iz nerjavčevega jekla so ključavnice in okovje; zunanja obloga, ki jo z napravo na zračni pritisk nanesemo na podlogo, je po izjavah proizvajalcev tako močna, da je ni mogoče razparati z žepnim nožem.

JOZO PETRIČEVIĆ

Naši ilegalci v uniformah NDH

1. nadaljevanje Prve naloge niso bile težavne, vsaj ne tako, da bi jim ilegalci v uniformah domobranskega oficirja ne bil kos, postopno pa so postajale bolj in bolj zapletene.

Kopinčič, ki je direktor ladjedelnice »Uljanik« v Pulju, in August Čilič, ki je bil dolgo leta prvak dramskega narodnega gledališča v Zagrebu in je umrl leta 1963.

Med Stevovo odsotnostjo (zlasti v letu 1941, ko je Stevo delal v Zemunu — op. J. P.) je Gerl sodeloval z omenjenimi tovariši. Kakšne naloge je izpolnjeval, kako mu je uspelo?

»To vam bo najbolje opisal moj knjigovodja, pravi Gerl. »To je Franjo Balon, sam pa naj vam povem nekaj o svojih sodelavcih v domobranskih in drugih enotah ter v ustanovah, endehajziske države, kajti brez njihove pomoči ne bi mogel izpolniti nalog. Kot domobranski nadstarec (višji stotnik) sem organiziral obveščevalno mrežo, ki jo je sestavljalo več skupin...«

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

Kadrovsko-socialna služba TEKSTILNE TOVARNE AJDOVŠČINA razpisuje delovno mesto KOMERCIJALNEGA VODJE Pogoj: reflektant naj bo tekstilni tehnik z ustrežno prakso v komercialni službi ali uslužbenec z večletno prakso v komercialni službi, po možnosti z višjo komercialno šolo oz. drugo ustrežno izobrazbo. Družinsko stanovanje je priskrbljeno. Ponudbe, katerim je treba priložiti življenjepis z navedbo vseh dosedanjih služb, pošiljate kadrovsko-socialni službi podjetja do 31. januarja 1964. 575

MAURICE ELLABERT

SPLETKE IN PASTI

3. nadaljevanje

Rochenard je hitro povedel, potem pa odšel v delovno sobo Besedilo predavanja je bilo lepo natipkano na mizi. Raztreseno ga je pogledal, vendar mu je pogled zašel v oblakno nebo. Skrbno ga je opazoval. Potem je iz žepa potegnil beležko. Pogledal se je v kalendar. Videti je bilo, kot da ga je ženin telefonski razgovor čisto raztresel. Ko je Juliette planila v sobo, je še vedno razmišljal. Juliette je imela na glavi klobuček, razen tega pa se je tudi preoblekla.

»Odhajam, dragi! Greš danes pozneje zdoma?« »Konferenca je šele ob pol štiri.« Pozabila je, da bo popoldne govoril v Domu kemije. Rekla mu je, naj bo kar se da privlačil, vendar mu je očitela. Spotoma je opomnila služabnico, naj ne pozabi tega in onega.

Pozabila je, da bo popoldne govoril v Domu kemije. Rekla mu je, naj bo kar se da privlačil, vendar mu je očitela. Spotoma je opomnila služabnico, naj ne pozabi tega in onega.

»Torej jutri zvečer.« »Torej jutri zvečer.«

Glavni komisar Bréguet je komaj stopil v pisarno, ko je že zazvonil telefon. Iz navade je pogledal na stensko uro. Bil je deset minut čez deveto. Sikel je dežni plašč, ga skrbno obesil na kljuko in dvignil slušalko.

»Tukaj Varini! Bi prišli takoj sem?« Ta jutranji poziv je bil značilen. Bréguet je ravnodušno pogledal na kup pismen in poročil, ki jih je nameraval pregledati v mirnem delovnem dnevu, potem pa je odšel k načelniku.

»Tukaj Varini! Bi prišli takoj sem?« Ta jutranji poziv je bil značilen. Bréguet je ravnodušno pogledal na kup pismen in poročil, ki jih je nameraval pregledati v mirnem delovnem dnevu, potem pa je odšel k načelniku.

»Tukaj Varini! Bi prišli takoj sem?« Ta jutranji poziv je bil značilen. Bréguet je ravnodušno pogledal na kup pismen in poročil, ki jih je nameraval pregledati v mirnem delovnem dnevu, potem pa je odšel k načelniku.

»Tukaj Varini! Bi prišli takoj sem?« Ta jutranji poziv je bil značilen. Bréguet je ravnodušno pogledal na kup pismen in poročil, ki jih je nameraval pregledati v mirnem delovnem dnevu, potem pa je odšel k načelniku.

Lola v uniformi domobranskega oficirja

Gerl se spominja, kako mu je Stevo (Ivan Krajačić) dejal na enem izmed sestankov leta 1942: »Nujno moramo spraviti enega naših tovarišev prek Zemuna v Beograd. Prisel sem k tebi, da bi se pogovorila o najugodnejši možnosti. Seveda mora biti zanesljivo... Zdi se mi, da bi bilo najbolje, če bi ti vzel v skladišču uniformo domobranskega oficirja. Tako običen se bo zdel razmeroma najmanj sumljiv.«

»Trava,« je odgovoril Gerl, »priskrbel bom uniformo.« »Cez dva dni se sestanemo v Pivovari. Priljubljeni bom ti stega tovariša, ti pa prinesi uniformo in potrebne dokumente,« je ob slovesu rekel Stevo.

Tako je tudi bilo. Dva dni kasneje so se v Pivovari sestali Lola, Stevo in Petrić (Gerl). Sedli so v posebno sobo, kjer je Lola pomerila obleko. Stevo in Petrić sta bruhnila v smeh, ko se jima je pokazal v domobranski oficirski uniformi, ki mu je bila prevelika.

»Ker brez skrbi, imamo krojača, to bomo že uredili,« je rekel Stevo.

Razen uniforme je Gerl prinesel Loli tudi pištolo z naboji, oficirski jermen ter nabojni nalog za tja (Beograd) in nazaj. Kasneje je Lola odpovala v Zemun po svojem očeta, spotoma pa je uredil še nekaj drugih zadev.

Na sestanku, ki se ga je udeležil tudi Lola, je Stevo naročil Gerlu: »Kdo jutri pripravi petnajst neizpolnjenih izkaznic, pa žig prinesi s seboj. Slike bom priskrbel sam.«

To Gerlu ni delalo posebnih težav, saj je imel v predalu svoje pisalne mize vse žige domobranskega poveljstva, razen tega pa si je zagotovil potrebno zvezo, da je dobil izkaznice, kadarkoli jih je potreboval. Inž. Ivan Barbić je delal na ministrstvu hrvatskih oboroženih sil, kjer je imel dostop do vseh obrazcev. Dalje

Dolg je seznan sodelavcev, mnogo imen in dogodkov je čas zbrisal iz spomina, nekaterih pa se Gerl spominja, kakor da je bilo večeraj. S sodelavci je prevajal strelivo, orožje, radijske postaje, sanitetni material, vidne ljudi, opremo, obleko in drugo.

Vse je šlo prek njega in njegovih sodelavcev, Gerl je pisal potne naloge, skrbel za listine, prepunčnice, žige. Njegov najožji sodelavec je bil Franjo Balon.

»Tovariši Stevo me je seznanil z Ivom Lolo Ribarjem. Razen vojaških podatkov sem Loli priskrbel tudi dokumente, izkaznice, ki jih je nujno potreboval. Zlasti v letu 1942 se je nekajkrat dlje časa mudil v Zagrebu. Po svojih ljudeh v enoti in po sodelavcih drugod sem zbiral podatke o razporeditvi sovražniških enot v Zagrebu in drugod na Hrvaškem. Dajal sem jih Stevu, ta pa

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

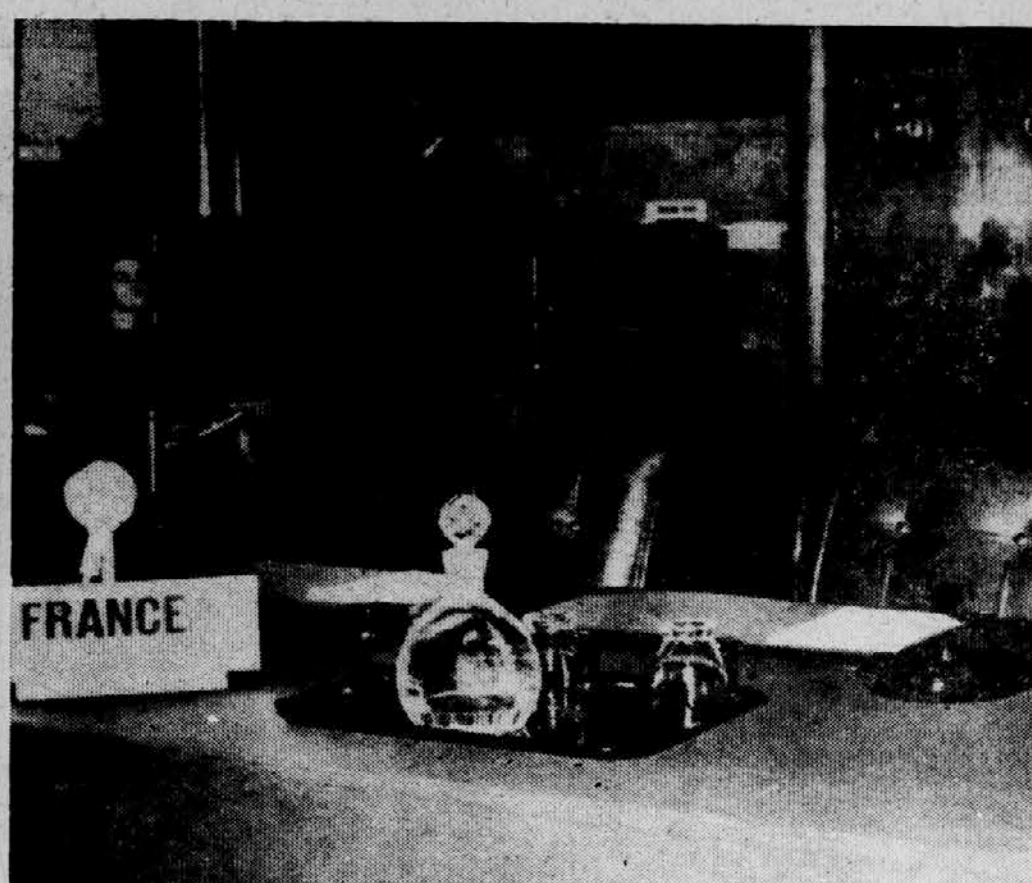
»Ker bo večkrat naneslo,« je dejal Stevo, »da me za daljše ali krajše obdobje ne bo v Zagrebu, skupina pa mora delati tudi takrat,« bora seznanil s tovariši. (Bili so Ivica Snidaršič, ki zdaj živi v Zagrebu, Josip

PREDSEDNIK JOHNSON V RAZGOVORU Z ROWANOW — Predsednik Johnson je sprejel v Beli hiši v torek Carla T. Rowana...

GENERAL DŽANI NA CIPRU — V soglasju s ciprsko vlado, Grčijo, Turčijo in Veliki Britanijo je prispel na Cipar poseben odposlanec generalnega sekretarja OZN...

PRAZNI SEDEŽI NA RAZOROŽITVENI KONFERENCI V ŽENEVI — Po petmesečnem presledku se je v sredo v Ženevi nadaljevalo zasedanje razorožitvenega odbora...

Nadaljevanje s prve strani

Osemdeset rdečih nageljnov

vsi dosegli toliko let, kot sem jih dosegel jaz, namreč toliko let dela v socialističnem in komunističnem gibanju...

Skupščina

rekel v razpravi Paško Romac. To so pokazale izkušnje v mnogih delovnih organizacijah in tako na prakso bi bilo treba čim bolj razvijati...

Vlada SFRJ se razširjeno konferenco ti-stih delov, ki se zavzemajo za zboljšanje mednarodnega sodelovanja na temelju neodvisnosti, enakopravnosti in svobodnega družbenega ter gospodarskega razvoja...

Levica močno podprla Goularta

Desnica napenja vse sile, da bi zavrla reforme

RIO DE JANEIRO, 23. jan. (Tanjug). Brazilski predsednik Goulart je dobil danes močno podporo nacionalnih patriotičnih sil za izvajanje širokega programa temeljnih reform...

Ruskovo opozorilo zaveznikom

ZDA so nejevoljne zaradi neuspešne gospodarske blokade Kube

NEW YORK, 23. jan. (AFP, Tanjug, Reuter). Ameriški zunanji minister Dean Rusk se je danes zavezal za ureditev nemškega in berlinskega problema, karibske krize in spornih problemov Jugozhodno Azije...

Boljše

atomskih območij v raznih delih sveta, predvsem v Srednji Evropi. Pred otvoritvijo današnjega dopoldanskega zasedanja je delegat Sovjetske zveze Sem-Charapkin izjavil novinarjem, da morajo ZDA odstopiti od svojega načrta o ustanovitvi multilateralne jedrske sile...

Ugar da posnema Tanganjiko?

Upor strelcev proti britanskim oficirjem in nizkim plačam

KAMPALA, 23. jan. (AP). V Džindži v vzhodnem delu Ugande sta se uprli četi strelcev in zaprli notranjega ministra Feliksa Onama, ko je bil na obisku v vojašnicih, ter ga pridržali kot talca, dokler ne ugodijo njihovim zahtevam...

Telegrami

GRŠKI PREDLOG BOLGARJI — ATENE. Grška vlada je predlagala Bolgarji, da bi se takoj zavezli razgovorom med obema državama o nemških problemih. V grških političnih krogih pričakujejo, da bo bolgarska vlada sprejela to grško ponudbo...

Sovjetsko-kubansko sporočilo

Razgovori so potrdili enakost gledišč

MOSKVA, 23. januarja (TASS). — Tu so objavili skupno sovjetsko-kubansko sporočilo o uradnem obisku predsednika kubanske vlade Fidela Castra v Sovjetski zvezi. Sporočilo pravi, da so razgovori potrdili enakost gledišč v vseh vprašanih, o katerih je bila beseda...

Boljše delo uprave — nujen rezultat samoupravljanja

Posvet tajnikov okrajnih in občinskih skupščin

LJUBLJANA, 23. jan. — Sedanji sistem upravljanja in delitve dohodka v okrajnih in občinskih upravnih organih še ni takšen, da bi dovolj učinkovito vplival na zboljšanje dela v upravi...

ZSSR ne bo obnovila trgovskega sporazuma z Bonnom

BONN, 23. jan. (AFP). — Kakor so danes uradno objavili v Bonnu, je sovjetska vlada prejela od Nemčije, da Sovjetska zveza ni zainteresirana za obnovitev trgovskega sporazuma. Sedanji trgovski sporazum med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo je potekel 31. decembra...

Castro prispel v Havano

MOSKVA, 23. jan. — Po vesteh tujih agencij je kubanski premier Fidel Castro, ki je bil 10 dni na obisku v Sovjetski zvezi, prispel danes popoldne v Havano. Po prihodu je napovedal, da bo jutri govoril po radiu in televiziji...

Japonska ne bo priznala Pekinga

TOKIO, 23. jan. (AFP). Japonski premier Hajato Ikeda je danes v parlamentu izjavil, da njegova vlada vztraja pri prejšnjem stališču, namreč, da ne prizna LR Kitajske in da v tem pogledu Japonska niti ne bo sledila zgledu Francije...

Spomladni pokrajinske volitve v Furlaniji — Juljski Benčiji

RIM, 23. jan. (Tanjug). — Italijanski senat je močno v veličanski večini, razen monarhistov in neofasistov, sprejel zakon o raspisu prvih volitev za pokrajinske svet v novi avtonomni pokrajini Furlanija-Juljska Benčija s sedanjem v Trstu, ki bodo verjetno že spomladaj, ponovljali pa jih bodo vsako četrto leto...

Pa še to

PRIVLAČNEJSI — Nekaj francoski založnik pojasnjuje nemškimi kolegom izkušnje z nemškimi knjigami: »Ljudje v tujini raje kupujejo nemške avtomobile kot pa nemške knjige...

Castro prispel v Havano

MOSKVA, 23. jan. — Po vesteh tujih agencij je kubanski premier Fidel Castro, ki je bil 10 dni na obisku v Sovjetski zvezi, prispel danes popoldne v Havano. Po prihodu je napovedal, da bo jutri govoril po radiu in televiziji...

Japonska ne bo priznala Pekinga

TOKIO, 23. jan. (AFP). Japonski premier Hajato Ikeda je danes v parlamentu izjavil, da njegova vlada vztraja pri prejšnjem stališču, namreč, da ne prizna LR Kitajske in da v tem pogledu Japonska niti ne bo sledila zgledu Francije...

Spomladni pokrajinske volitve v Furlaniji — Juljski Benčiji

RIM, 23. jan. (Tanjug). — Italijanski senat je močno v veličanski večini, razen monarhistov in neofasistov, sprejel zakon o raspisu prvih volitev za pokrajinske svet v novi avtonomni pokrajini Furlanija-Juljska Benčija s sedanjem v Trstu, ki bodo verjetno že spomladaj, ponovljali pa jih bodo vsako četrto leto...

Pa še to

PRIVLAČNEJSI — Nekaj francoski založnik pojasnjuje nemškimi kolegom izkušnje z nemškimi knjigami: »Ljudje v tujini raje kupujejo nemške avtomobile kot pa nemške knjige...

Vreme

23. I. 1964

Temperature

Table with 2 columns: Location and Temperature. Locations include Ljubljana, Maribor, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Titograd, Dubrovnik, Skopje, Celovec, Gradec, Dunaj, Milano, Genova, Zürich, München, Benetke.

Prognoza

VREMENSKA SLIKA: Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo slabi pod vplivom atlantskih frontalnih motenj, ki se pomikajo preko Skandinavije proti jugovzhodu...